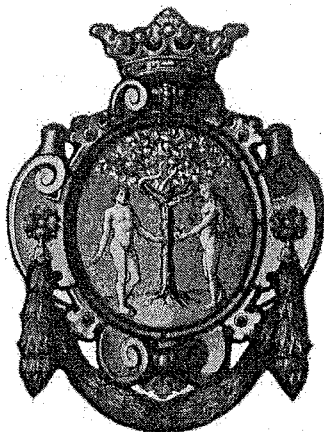

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

BAJA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT

2013-2017

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon: 06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

MAGYARY
PROGRAM

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	43
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	75
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	84
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	92
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	94
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	95
1. A HEP IT részletei.....	95
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	95
A beavatkozások megvalósítói	95
Jövőképünk.....	96
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	96
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	99
3. Megvalósítás	101
A megvalósítás előkészítése	101
A megvalósítás folyamata.....	101
Monitoring és visszacsatolás.....	103
Nyilvánosság	103
Érvényesülés, módosítás.....	104
4. Elfogadás módja és dátuma	105

Bevezetés

Az Európai Bizottság 2004 májusában tette közzé az „Esélyegyenlőség és diszkrimináció-mentesség a kibővített Európai Unióban” című Zöld Könyvet, amelyben konzultációra hívta az érintett szervezeteket, szereplőket. Ezek a konzultációk megerősítették azt az álláspontot, mely szerint kiemelkedően fontos mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotása hatásának maximalizálását. A diszkrimináció elleni fellépéssel és az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket a mindenki számára irányadó Esélyegyenlőségi Keretstratégia foglalta magába. Ennek nyomdokaiba lépett a 2007-től 2013-ig terjedő időszakra vonatkozó egységes szerkezetbe foglalt, egy közösségi akcióprogramként megfogalmazott PROGRESS közösségi program.

A közösségi jog e témakörre vonatkozó teljes harmonizációját hazánkban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: törvény) valósította meg. A törvény kimondja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség és deklarált célja, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára. Lehetővé teszi a közérdekű igényérvényesítést, a jogsérelem esetén a bizonyítási teher megfordulását, és 2005. évtől kezdődően speciális, az egyenlő bánásmód megsértése esetén eljáró hatóság felállítását rendelte el (Egyenlő Bánásmód Hatóság). A törvény 31. §-a értelmében Baja Város Önkormányzat az alábbiakban dolgozza ki Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: Program):

A Program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely az állam, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra - függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékossgal él, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Baja Város Önkormányzat célja, hogy Baja olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a mélyszegénységben élők és a fogyatékkal élők helyzetére.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Baja Város Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Baja a magyarországi Duna déli szakasza mentén, a Dél-alföldi régió és Bács-Kiskun megye délnyugati részén helyezkedik el, a Bajai kistérség központja. A legfontosabb déli átkelőhely a Dunán. Földrajzi elhelyezkedésénél és tradicionálisan birtokolt funkcióinál fogva központi szerepet játszik közvetlen földrajzi környezetének fejlődésében. A bajai kistérség települései mellett a Kalocsai, Bácsalmási és Jánoshalmi kistérség egy-egy jelentős része is vonzáskörzetébe tartozik, hosszú távon pedig a kialakításra kerülő Alsó-Duna- völgyi térség központjává is válhat. A 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet alapján a kiskunhalasi a hátrányos helyzetű, a bácsalmási és jánoshalmi a leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik.

A várost körülölelő természeti környezet és épített értékek adják Baja különleges atmoszféráját. Éghajlata, a víz közelsége, építészete, valamint az emberek közvetlensége miatt mediterrán hangulatot áraszt ez a bácskai kisváros. Kiállítások, múzeumok, képtárak látnivalói mutatják be a város történelmét, kulturális értékeit, a helyiek életét.

A széles körű társadalmi egyeztetés eredményeként elkészült Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) Baja város jövőképét 15-20 éves időtávra határozta meg, a város egészére vonatkozik, illeszkedik a hosszú távú területrendezési tervhez és településfejlesztési koncepcióhoz, az Öko-Baja 2005-2020 című hosszú távú fejlesztési koncepcióhoz, a középtávú településfejlesztési stratégiához (2007-2013).

A város élhető, vonzó és versenyképes. Tehát a lakosság végzettségének és képességeinek megfelelő munkát talál, a városkép esztétikus, az épületek és a közterek állapota kielégítő, a közlekedés szervezett, a kultúra, a sport, a civil élet lehetőségei adottak, a soknemzetiségű lét előnyei kihasználhatók. A humán szolgáltatások teljes skálája kiépített, színvonalas, differenciált igényeket képes kielégíteni, az innovációk, mintaprojektek, modell értékű fejlesztések a jellemzők. A város az adottságoknak megfelelően, azokra építve fejlődik, messzemenően figyelembe veszi a természeti értékek megőrzésének igényét.

Az Alsó-Duna völgy legjelentősebb idegenforgalmi központjaként sok hazai és külföldi turistát vonz. A városkörnyéki folyóvizek homokos és zátonyos partjai fürdésre, kirándulásra alkalmas területeket kínálnak, de hódolhatnak szenvedélyüknek itt a vízi sportok szerelmesei is. A környék természeti látványosságai között kiemelt helyen a Duna, a Sugovica és a Gemenci erdő páratlanul szép és buja vízparti tájai szerepelnek. Bajáról kellemes kirándulások tehetők sétahajóval, erdei kisvonattal, kerékpárral vagy csónakkal is a környékre.

Baja összes foglalkoztatottjának mintegy 11%-a az agráriumban dolgozik. A mezőgazdaságban a szántóföldi növénytermesztés bír kiemelt jelentőséggel.

A korábbi nagy fémfeldolgozó és gépgyártó üzemek helyett több kisebb vállalkozás foglalkozik alumínium gyártmányok, öntvények, acélszerkezetek, gépalkatrészek gyártásával, hajómotor készítésével. A magas és mélyépítést, az építési szakipart számos kisebb-nagyobb vállalkozás képviseli. A város iparában kiemelten fontos szerepet tölt be a helyi mezőgazdaságra épülő élelmiszeripar és a hozzá kapcsolódó feldolgozóipar. A térségi mezőgazdaság által termelt alapanyagok közül a gabonafélék, a zöldségfélék, a különféle gyümölcsök és a szőlő feldolgozása jelentős.

Baja a térségben fontos kereskedelmi központ szerepet tölt be. Adottságainak köszönhetően a város az ország egyik legjelentősebb gabonaforgalmi központja. A RO-RO terminállal is rendelkező országos közforgalmú kikötő egyaránt alkalmas gabona, építőanyag, konténer és darabáru tárolására és hajóra rakodására. Az utóbbi években az Országos Logisztikai Szolgáltató Központ minősítést is elnyerő, a budapesti és a győri mellett az ország harmadik trimodális logisztikai pontjaként számon tartott kikötőben német és magyar befektetők hajtottak végre jelentős volumenű, tárolókapacitás-bővítő, valamint rakodás-fejlesztő beruházásokat. Baján 2004-ben összesen 1023 kiskereskedelmi üzlet működött. Ebből 223 volt vendéglátóhely, melyből 121 volt étterem, 71 pedig bár illetve borozó. 2005-ben a kiskereskedelmi üzletek száma 1038-ra nőtt, és ezzel bővült a vendéglátóhelyek köre is. A bajai kistérségben 2005-ben működő összesen 1504 kiskereskedelmi üzletnek ebben az évben is 69%-a tevékenykedett Baján.

A gazdasági aktivitás fontos mérőszáma a vállalkozások száma. Baján 2005-ben 5080, 2006-ban 4966 regisztrált vállalkozás működött. Azt mindenesetre fontos kiemelni, és ez jól jelzi a város gazdasági súlyát is, hogy a kistérség vállalkozásainak mintegy 66-67%-a Baján működik. A vállalkozások számának a lakossághoz viszonyított aránya 13,7%. A vállalkozói aktivitás Baján a régió középvárosaival összevetve is kimagaslónak mondható, hiszen csupán a városnál mintegy másfélszer nagyobb népességgel rendelkező Hódmezővásárhelyen működik közel annyi cég, mint Baján.

Vízi városként a halászatnak, a halkereskedésnek, a hálókötésnek, a bográcskészítésnek évszázados hagyománya van Baján épp úgy, mint a hálételek elkészítésének.

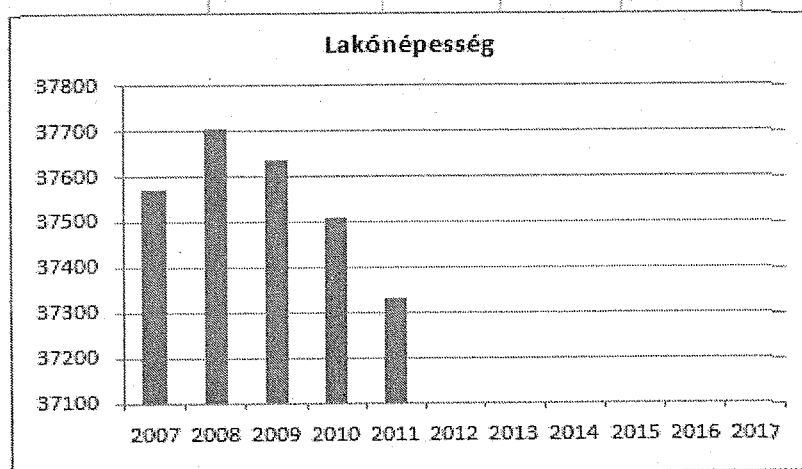
Baja a mintegy negyvenezer lakosával évszázadok óta a magyar, német, bunyevác, horvát, szerb nemzetiségek közös, békés otthona. Ezt a soknemzetiségűséget őrzik a helyi épületek, hagyományok, a családnevek és a gasztronómia is. A nemzetiségek színes folklórja, a zene, a tánc és a népi iparművészet értékei folyamatosan megtekinthetők a városi rendezvényeken.

Baja város társadalmi, demográfiai adatai

A város a Dél-alföldi Régió 254 települése és 47 városa között, a négy megyei jogú várost követő ötödik legnépesebb település, Bács-Kiskun megye második legnagyobb városa. Közigazgatási területe 177,6 km², melynek 80%-a a Duna bal partján található, lakónépessége 37.330 (KSH, 2011) fő, amely a 2001-es adatokhoz képest (38.143 fő) mintegy 1,79%-os csökkenést mutat (a kistérség népességcsökkenése: 4,77%).

Baja	lakónépesség
2007 (fő)	37573
2008 (fő)	37707
Lakónépesség számának változása (%)	100,36
2009 (fő)	37638
Lakónépesség számának változása (%)	99,82
2010 (fő)	37508
Lakónépesség számának változása (%)	99,65
2011 (fő)	37330
Lakónépesség számának változása (%)	99,52
2012 (fő)	
Lakónépesség számának változása (%)	

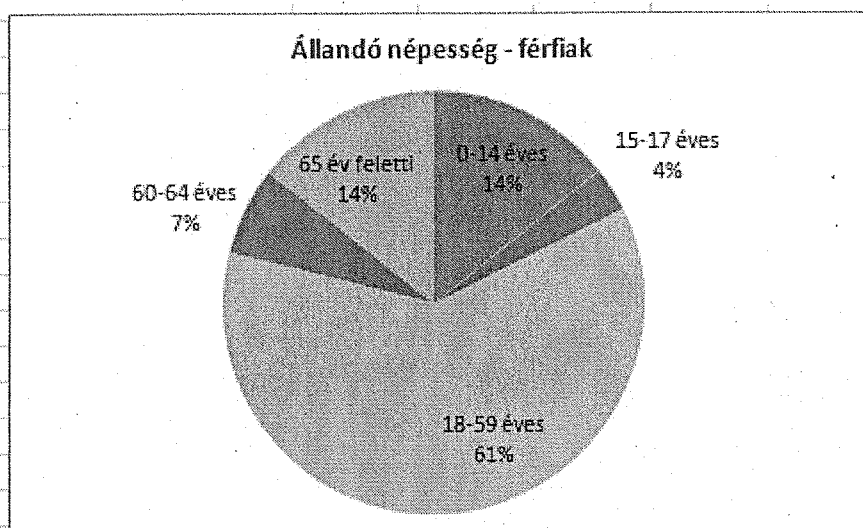
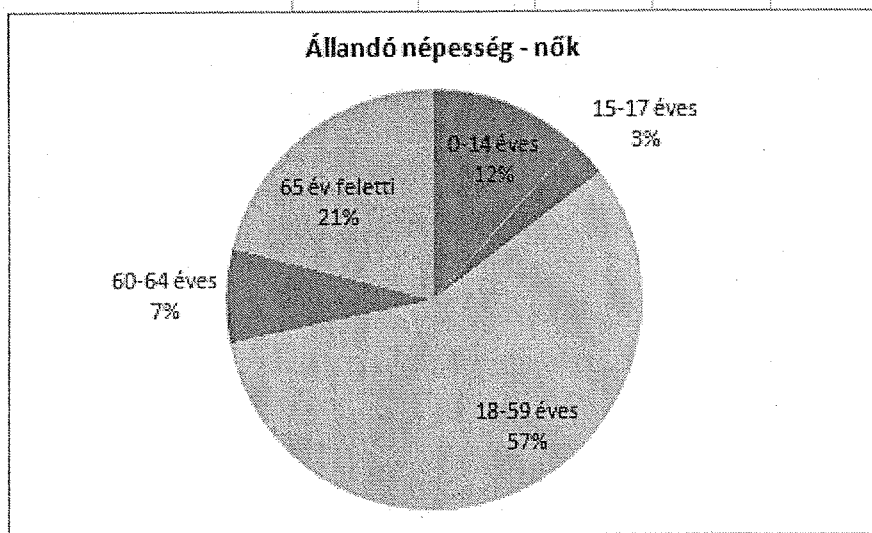
Az évenkénti 0,2-0,5 %-os népesség csökkenés nem számottevő.

Baja 2011-évi állandó népességének korosztályos és nemek szerinti megoszlása:

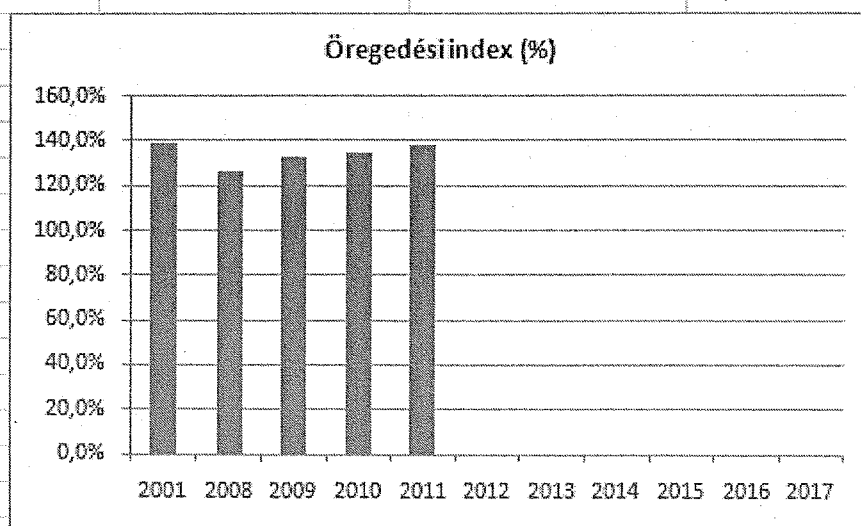
állandó népesség száma	37455 fő
nő	19913 fő
	53%
férfi	17542 fő
	47%
0-14 éves nők	2352 fő
	48%
0-14 éves férfiak	2509 fő
	52%
15-17 éves nők	577 fő
	49%
15-17 éves férfiak	597 fő
	51%
18-59 éves nők	11354 fő
	51%
18-59 éves férfiak	10742 fő
	49%
60-64 éves nők	1453 fő
	55%
60-64 éves férfiak	1174 fő
	45%
65 év feletti nők	4177 fő
	62%
65 év feletti férfiak	2520 fő
	38%

A 2011. évi népszámlálási adatok Bajára vonatkoztatva:

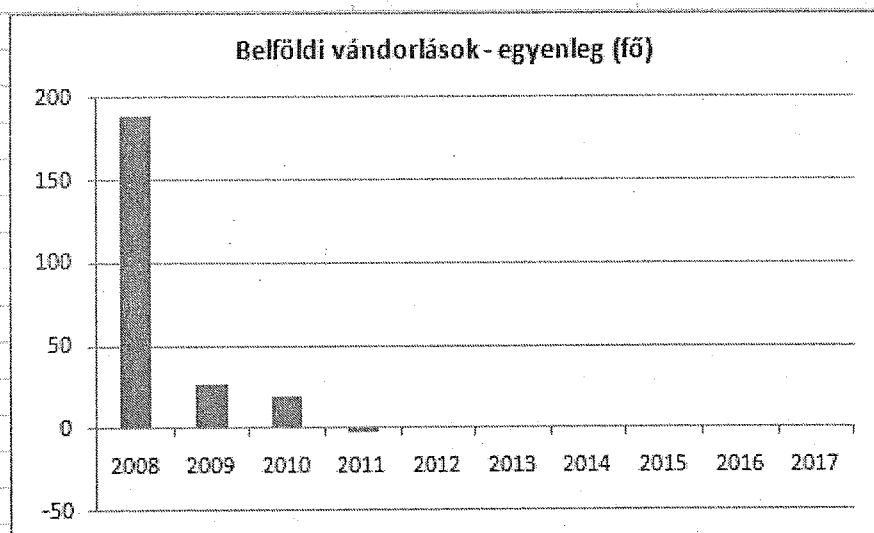

Míg a gyermekkorban a férfiak vannak enyhe többségben, addig ez az arány a felnőtt korban megfordul. Nagyon kirívó eltérés van azonban a 65 év feletti állandó lakosságnál, amikor is a nők-férfiak arányában 7 százalékos eltérés tapasztalható a nők javára. Így ez a szám a nők elmagányosodását mutatja.

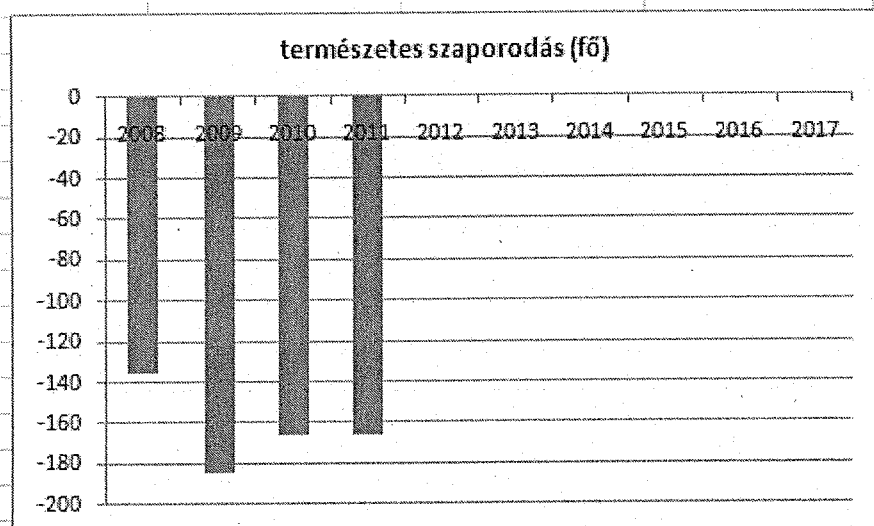
Az öregedési index megmutatja, hogyan alakul a 0-14 éves korú és a 65 év feletti állandó lakosság aránya:

A 2001-es kiinduló adathoz képest lényeges elmozdulás nem tapasztalható.

A népességvándorlás megmutatja, hogy 2008-ban lényegesen többen költöztek Bajára, mint amennyien elvándoroltak, de ez az arány mára kiegyenlítődni látszik.

A természetes szaporodást az élve születések számának és a halálozások számának aránya mutatja. Baja esetében ez azt jelenti, hogy a kiugróan magas 2009-es adathoz képest az utóbbi 2 év stagnálást mutat.

Értékeink, küldetésünk

Baja város nemcsak kiemelt természeti adottságai miatt mondható különlegesnek, hanem azért is, mert hosszú ideje több nemzetiség él itt egymás mellett békességben. A város sokszínűsége révén széles körben megvalósul az esélyegyenlőség, mind a különféle nemzetiségek, mind a különféle vallások gyakorlói számára.

A város több műemléki épülettel, csodálatos vízparti környezettel rendelkezik.

Mindemellett városunk több kiváló, híres sportolóval is büszkélkedhet.

A jövőben is fontos célként szerepel, hogy minden korosztály megtalálja a maga számára fontos lehetőségeket a városban, legyen szó az oktatásról, a tehetség fejlesztéséről, sportolásról, kulturális rendezvényekről, vagy munkalehetőségről.

A jövőkép elérését két tematikus cél szolgálja, és ezzel összhangban a városfejlesztésnek is két kiemelt területe van. Az egyik kiemelt prioritás a gazdaság, és ezen belül a turizmus dinamizálása. A fejlesztés hatóköre kíváncsan térségi szintű. A fejlesztéseknek a környezet- és a természetvédelem, valamint a gazdaságosság szempontjából is fenntarthatónak kell lennie.

A gazdaság és a környezet mellett azonban nem feledkezhetünk meg a társadalomról sem. A városi társadalom és a városi közösségek: klubok, civil szervezetek, nemzetiségek, humán intézmények, történelmi és nem történelmi egyházak stb. differenciált, tehát a sajátos igényeket figyelembe vevő fejlesztésére van szükség, a fejlesztések kiemelt területe az innováció, támogatandó az egyediség, az újítási szándék, a modellérték.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Baja Város Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Baja Város Önkormányzat alapvető célja, hogy Baja olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,

- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP Intézkedési Terv (IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Baja Város Önkormányzat kiemelt hangsúlyt fektet az egyes szociális ellátások, a gyermekvédelem területének szabályozására, valamint a lakhatás feltételeinek biztosítására.

A fent említett területek jogi szabályozása érdekében az Önkormányzat helyi szabályozás (rendeletalkotás) keretében igyekszik megvalósítani, biztosítani a fent említett területek kiemelt védelmét, az érintett célcsoportok érdekeinek érvényre juttatását.

Baja Város Önkormányzat helyi rendeletei közül a helyi esélyegyenlőségi programban indokolt megemlíteni az alábbiakat:

- Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletéről szóló, többször módosított 40/2004. (VI. 23.) önkormányzati rendelete

- Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 56/2008. (XI. 28.) önkormányzati rendelete

- Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 9/2012. (III. 30.) önkormányzati rendelete

- Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a felnőtt háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi és védőnői körzetekről szóló 20/2011. (V. 26.) önkormányzati rendelete

- Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a méhnyakrák elleni védőoltás támogatásáról szóló 21/2011. (V. 26.) önkormányzati rendelete

- Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a nyilvános könyvtári ellátással és a helyi közművelődéssel kapcsolatos önkormányzati feladatellátás megállapításáról szóló 12/2012. (IV. 2.) önkormányzati rendelete

- Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének az egyes személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról szóló 51/2008. (X. 31.) önkormányzati rendelete

- Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének Baja város sportjáról szóló 10/2011. (II. 25.) önkormányzati rendelete.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Baja Város Önkormányzat az alábbi helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal és programokkal rendelkezik:

- Baja Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája)
- 139/2005. Kth. ÖKO-Baja településfejlesztési, modernizációs céljai, irányai 2005-2020 időtávban
- 142/2005. Kth. Szociális szolgáltatás-tervezési koncepció
- 138/2006. Kth. Baja Város Idősügyi Koncepciója
- 53/2008. Kth. Baja város középtávú sportkoncepciója
- 331/2008. Kth. Baja Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési koncepciója
- 55/2009. (II.27.) Kth. Baja Város középtávú (2009-2014) közművelődési koncepciójáról
- 298/2011. Baja város középtávú – 5 éves – közművelődési koncepciójáról
- Közlekedési Koncepció 2009. (255/2009. (VI. 30.)
- Baja Város Polgármesteri Hivatal Környezet-egészségügyi kockázat értékelése 2009, 2010
- Baja Város Csapadékvíz elvezetése Koncepció Terv 2009
- Baja Város Fenntartható Fejlődés Programja (Local Agenda 21) 2010.
- Baja Város Önkormányzata 2011-2020. évre szóló gazdasági programja

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt hangsúlyt fordított az Önkormányzat a Baja városban, illetve a térségben működő partnerekkel, s így köztük az egyes – jelen programban érintett - társulásokkal való egyeztetésre.

Baja Város Önkormányzat az alábbi társulásokban vesz részt:

Bajai Kistérségi Családsegítő- és Gyermejkölési Intézményfenntartó Társulás
Felső-Bácskai Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás
Baja és Környéke Víziközmű Beruházási Önkormányzati Társulás
Felső-Bácskai Regionális Szilárd Hulladéklerakó Önkormányzati Társulás
Felső-Bácskai Önkormányzatok Szilárd Hulladéklerakó Tulajdonközössége
Magyar Zarándokút Önkormányzati Társulás
Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás
Pannon EGTC
Bácskai Kerékpárút-építő Társulás

A fenti társulásokban Baja Város Önkormányzat általában gesztor településként vesz részt.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját képező statisztikai adatok a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre. Felhasználásra kerültek az ágazati beszámolók, valamint a program elkészítésébe bevont partnerek szakembereinek álláspontjai, tapasztalatai is. Egyes adatoknál – melyek esetében nem állt rendelkezésre nyilvántartás, stb. - a népszámlálás rendelkezésre álló adataira kellett hagyatkozni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Ma Magyarország egyik legsúlyosabb gondja a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén, valamint a hátrányos helyzetű térségekben és települések periferiáján növekvő és újonnan kialakuló rossz lakhatási körülmények.

Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. Ugyanakkor a romák etnikai csoportjára külön figyelmet kell fordítani, hiszen a tapasztalatok azt mutatják, hogy a szegények között is ők a legszegényebbek, és eddig őket érték el legkevésbé a felzárkóztató programok.

A hatékony társadalmi felzárkóztató programok tervezéséhez és végrehajtásához szükséges a hazai cigányság helyzetének jobbítását szolgáló eddigi programok módszeres áttekintése, és a romák helyzetét érdemben javító cselekvési terv megalkotása is, mely egyszerre céloz meg minden szegénységben élő, de külön nevesíti azokat a módszereket és intézkedéseket, melyek biztosítják a romák valóságos bevonását.

A fentiek érdekében a Kormány a Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Stratégiával (a továbbiakban: Stratégia) egyidejűleg megtárgyalta és elfogadta a Stratégiához kapcsolódó, 2012-2014. évekre vonatkozó kormányzati intézkedési tervet, amely a gyermekek jól-léte, az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy, a lakhatás, valamint az érintettek bevonása, szemléletformálás és diszkrimináció elleni küzdelem területein határozza meg a konkrét feladatokat, felelősöket és határidőket. A 2011. november 30-i kormánydöntést követően a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Társadalmi felzárkózásért felelős államtitkársága megküldte a Stratégiát az Európai Bizottságnak – elsőként a tagállamok közül.

A Stratégia összetett: azonnali cselekvési tervet is meghatároz, valamint hosszú távú feladatokat is kijelöl. Emellett rendszerbe állítja mindazon területeket, amelyek a felzárkóztató politikával foglalkoznak: így az állami intézkedések, a különböző programok, az intézmények és az egyéb szereplők (Országos Roma Önkormányzat, egyházak, civilek, települési önkormányzatok a közös koordinációval jóval hatékonyabban működhetnek majd a jövőben. Kormányzati szinten összehangolt működést valósít meg a Stratégia: a felzárkóztató politika elveit minden minisztériumnak figyelembe kell vennie saját munkája tervezésénél és megvalósításánál.

A Stratégia alapelvei:

- aktivizálás, azaz fontos, hogy a jelenleg inaktív munkaképes emberek ismét aktívak legyenek, és felelősséget vállaljanak sorsukért

- teljesítmény-elvűség, azaz az állami támogatások, juttatások esetén magától a támogatottól is teljesítményt, eredményt várnak el,

- koordináció, azaz a különböző szakpolitikák rendszerének összehangolása, komplexitás, azaz a szegénység által sújtott területeket – a foglalkoztatást, oktatást, egészségügyet, lakhatást – összehangolva, együtt kell kezelni,

- ellenőrzés, nyomon követés, azaz egy olyan monitorozási rendszer kialakítása és működtetése, amelynek segítségével a programok eredményessége és célzottsága kimutatható.

A Stratégia részét képezi a **Helyzetelemzés**, a **Keretmegállapodás** Magyarország Kormánya és az Országos Roma Önkormányzat között, valamint az **Intézkedési terv**.

A helyzetelemzés áttekinti a három legsúlyosabb szegénységi kockázati tényezővel behatárolható célcsoport (romák, gyerekek, hátrányos helyzetű térségben lakók) helyzetét, illetve az uniós roma

keretstratégiában is kiemelt négy problématerületen (foglalkoztatás, oktatás, egészségügy, lakhatás) azonosítja a legfontosabb gondokat.

Magyarország 2020-ra mintegy félmillió fővel kívánja csökkenteni a szegénységben élők számát. A vállalások meghatározásához az Eurostat három mutatószámot használt: a **jövedelmi szegénységben élők** számát, a **rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők** számát, valamint az **anyagi deprivációban élők** számát. Az összetett mutató szerint szegénynek vagy kirekesztettnek tekintjük mindazokat, akik bármelyik - vagy egyszerre több - kategóriába sorolhatók. Magyarországon - kisebb ingadozásoktól eltekintve - az utóbbi időszakban állandónak tekinthető a szegénységgel vagy kirekesztettséggel érintett népesség száma. Hazánkban **elsősorban a gyermekes háztartások jövedelmi pozíciója romlott.**

Az Európai Unióban azon 5 ország közé tartozunk, amelyekben a **legnagyobb a távolság a népesség és a gyerekek szegénysége között, a gyerekek rovására.** A **gyerekszegénység egyik kiemelt oka a szülők munkanélkülisége.** A munkanélküli háztartásokban élő gyermekek aránya Magyarországon 14% (255 ezer fő), ez az EU-ban a második legmagasabb arány. A **szegény gyermekek 60%-a inaktív, illetve alacsony munkaintenzitású családokban él.**

A szegénységi mutatókkal kapcsolatban fontos megjegyeznünk, hogy a **társadalmi juttatások szegénység csökkentő hatását tekintve uniós összehasonlításban igen jól áll Magyarország.** A pénzbeli juttatásoknak Magyarországon - a többi uniós országgal összevetve - jelentős jövedelemkiegészítő hatásuk van. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Magyarország esetében - az alacsony foglalkoztatási szintből adódóan - igen jelentős e népesség aránya, összesen **870 ezer főt** érint a 60 év alattiak közül a 2009-es adatok szerint. Ez a teljes népesség **11,3%-a.** Közülük **kb. 590 ezer fő** gyermekes családban él, a 0-17 éves gyermekek közül pedig kb. 300 ezer él ilyen családban. Idősoros adatok a gyermekes háztartásokra vonatkozóan nem állnak rendelkezésünkre, azonban azt valószínűsíthetjük, hogy **a gyermekek egyre nagyobb aránya születik és nő fel olyan háztartásban, ahol senki nem dolgozik, beavatkozások nélkül ez mind a szegénységi, mind a foglalkoztatási mutatók romlását idézi elő.** Ugyanakkor sokan élnek közülük olyan gyermektelen háztartásban, ahol az egyik háztartástag 60 év feletti.

Az **inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, a kistelepüléseken, hátrányos térségekben élők, és a romák.** A munkaerő-piacra jutás fő akadályai: a regionálisan egyenlőtlen munkahelykínálat, rugalmatlan munkaerőpiac, alacsony iskolázottság, tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, gyermekek, egyéb gondozásra szoruló hozzátartozók gondozási szolgáltatásainak hiánya.

Magyarországon a **többség (75%) nem rendelkezik elegendő megtakarítással az esetlegesen felmerülő váratlan kiadások saját erőből való finanszírozására.** Nincs még egy olyan tagja az Európai Uniónak, ahol ez az érték ilyen magas lenne (az **EU27** átlag 2009-ben **35%** volt). Vagyis a leszakadással veszélyeztetettek köre igen széles a magyar társadalomban, akár egy rövid idejű jövedelemkiesést előidéző élethelyzet - állás elvesztése, betegség, válás stb. - is tartós krízishelyzetet idézhet elő.

Egy családban általában több probléma is előfordul. Az esetek többsége komplex esetkezelést igényel. Egyre több esetben fordul elő, hogy a jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködése szükséges a probléma enyhítéséhez. A Bajai Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatához fordulók életében is egyre markánsabban jelentkeznek a gazdasági válság negatív hatásai. Sokan nem rendelkeznek munkahellyel, emiatt a gondozott családok komoly anyagi nehézségek között élnek, közüzemi számlákat nem tudják fizetni, vagy elmaradásaik vannak. A hitelek törlesztőrészei továbbra is magasak. A falvakban még kevesebb munkalehetőség van, mint a városban. Nagyon sok a széteső család, a szükséges természetes támaszok hiányoznak (család, barátok, munkatársak). Önértékelésük alacsony, érdekérvényesítéssel kapcsolatos nehézségeik vannak.

Egyre több családnál fordul elő, hogy a szülő vagy szülők külföldön kényszerülnek munkát vállalni.

A 2001-ben végzett népszámlálás adatai szerint nemzetiségi hovatartozás alapján 190 ezren vallották magukat cigánynak, míg a reprezentatív cigányvizsgálatok eredményei alapján a kutatók 1971-ben 320 ezer

fő körülire, 1993-ban 468 ezer körülire, 2003-ban pedig mintegy 570 ezerre becsülték a cigányok számát. Ez az ország teljes népességéhez viszonyítva közel 5,5 százalékos arányt jelentett. A 2003-asnál frissebb kutatási adatok egyelőre nem állnak rendelkezésünkre. Népeség előrebecslések a romák számát 2010-es évekre 650-700 ezer közé teszik. A legfrissebb - a mintanagyságot tekintve a Kemény-féle vizsgálatoknál ugyan jóval kisebb, ám országosan reprezentatív - vizsgálatok is ezt a létszámot valószínűsítik. A 2003-as adatokból kiindulva, évi 12-15 ezer fős növekedést valószínűsítve a kutatók 750 ezer főre (a lakosság kb. 7,5%-a) becslik a cigány népességet, hozzátevé, hogy: „a roma népesség biztosan nem haladja meg az egymillió főt, és bizonyosan nagyobb, mint 700 ezer fő”.

A cigány népesség foglalkoztatási rátája egyes kutatások szerint alig éri el a 20%-ot. A roma nők 10 százalékos foglalkoztatási aránya különösen aggasztó. Ehhez kapcsolódik a rendkívül rossz egészségi állapot (a romák átlagosan 10 évvel korábban halnak meg, mint a nem-romák), alacsony iskolázottság (alig 20% jut el az érettségig), telepszerű, komfort nélküli lakókörnyezet. Ezeken a területeken a bűnözés és etnikai háttérű konfliktusok erőteljesen jelen vannak. A TARKI 2010-es Háztartásmonitor adatfelvétele szerint a roma népesség körében 2009-ben a szegénységi arány a 2000-es évhez közelít és eléri a 70%-ot”

Számos gazdasági-társadalmi folyamatot tapasztalunk, amelyek kedvezőtlenül érintik a leghátrányosabb helyzetű térségeket illetve társadalmi csoportokat. Nemzetközi összehasonlításban kifejezetten alacsony a foglalkoztatás, nem versenyképes az oktatás, veszélyesen nő a lakosság eladósodása. Ezek a folyamatok halmozottan érintik a roma lakosságot, ami szegregációs, diszkriminációs jelenségekhez is vezet.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A statisztikai adatok alapján elmondható, hogy az egyik legsúlyosabb probléma a szegénységben élők – és köztük a romák – helyzetének romlása. Az említett célcsoportok lehetőségei korlátozottak, mint a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind pedig az egészségügyi ellátások/szolgáltatások területén.

Az elszegényedés rendkívül összetett jelenség. Kialakulásában több tényező is szerepet játszik. Ilyen tényezők, okok lehetnek a következők: társadalmi, kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a gyermekszegénység, valamint a jövedelmi viszonyok.

Elmondható, hogy az alacsony jövedelemmel rendelkezők bevételeinek jelentős része a pénzbeli juttatásokból származik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

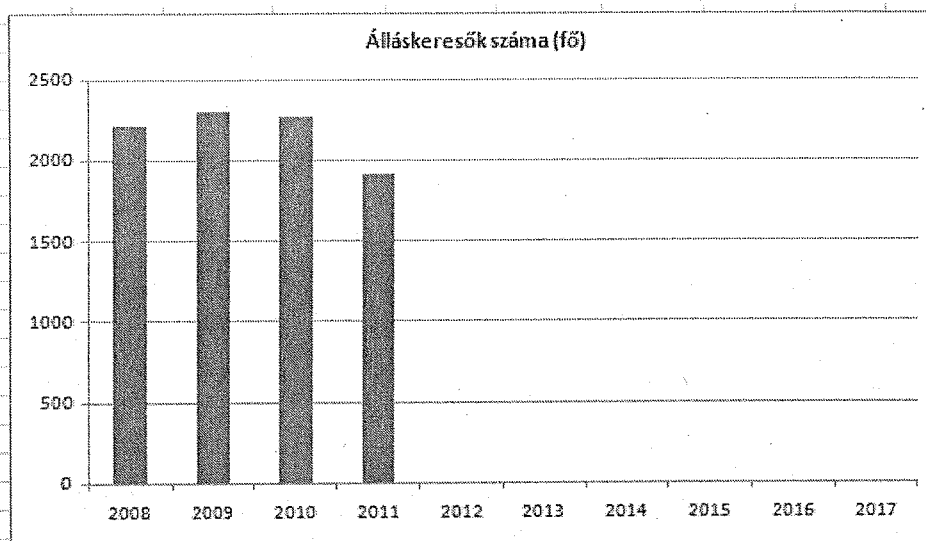
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) és az Mötvenben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A következő táblázat bemutatja az aktív korú lakónépesség és a nyilvántartott álláskeresők számát:

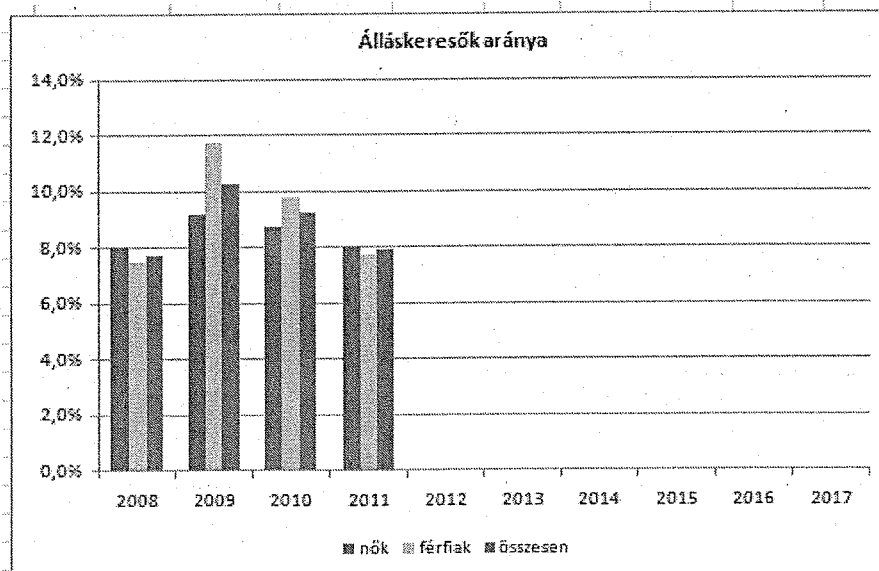
év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	12871	12092	24963	1033	8,0%	900	7,4%	1933	7,7%
2009	12790	9632	22422	1173	9,2%	1131	11,7%	2304	10,3%
2010	12678	11943	24621	1111	8,8%	1162	9,7%	2273	9,2%
2011	12496	11822	24318	1004	8,0%	913	7,7%	1917	7,9%

A számokból jól látszik, hogy a 2009-es évben a munkanélküliek száma jelentősen emelkedett az előző évihez képest. 2010-től folyamatos csökkenés mutatható ki az álláskeresők számában, ez azt a következtetést vonja maga után, hogy ha nem az oktatásban résztvevők és a nyugdíjasok száma nőtt, akkor csak a foglalkoztatottak száma nőhetett.

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Bajai Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége (a továbbiakban: Kirendeltség) által nyújtott információk szerint

A nyilvántartott nem pályakezdő álláskeresők létszámában (2013. április: 27236 fő) egy hónap alatt 8,6%-os (2557 fős), egy év alatt 1,6%-os (431 fős) csökkenés következett be.

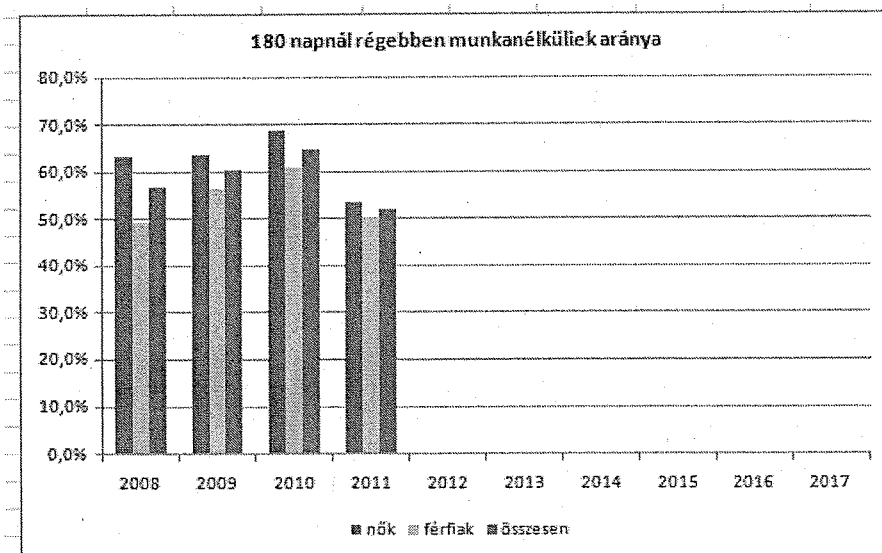

Az álláskeresők összevont kor szerinti összetételében a regisztráltak 19,6%-a 25 éves vagy fiatalabb, 58%-a 26 és 50 év közötti, 22,4%-a pedig 50 év feletti személy. 2013. március óta a 25 éves vagy fiatalabb csoport aránya 0,3%-ponttal csökkent, az 50 év felettieké ugyanennyivel nőtt, a középső, 26-50 év közötti csoporté pedig változatlan maradt. Előző év áprilisához viszonyítva a 26-50 év közé eső állástalanok aránya kisebbedett 2,5%-ponttal, ezzel szemben növekedett a fiatalabbaké 1,6%-ponttal, az idősebbeké pedig 0,8%-ponttal.

Összetétel-adatok-2013. április

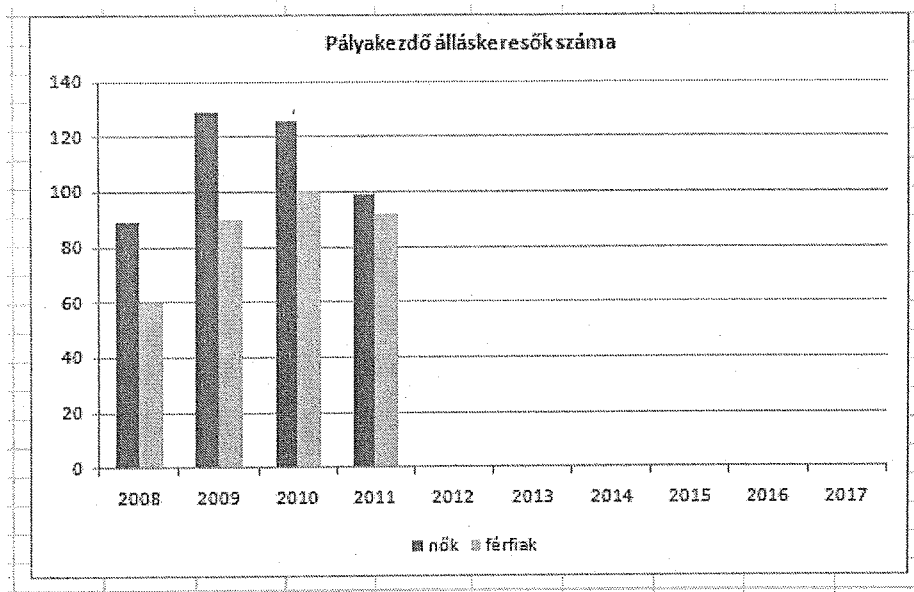
Megnevezés	Korcsoportonként					
	<=20	>20 & <=25	>25 & <=30	>30 & <=35	>35 & <=40	>40
	évesen					
	Álláskereső aránya (fő)					
Kecskemét	368	1166	1818	1943	1878	891
Baja	201	713	1046	1116	1117	480
Kalocsa	154	492	777	817	791	357
Kiskút	140	390	641	771	637	357
Kiskunfélegyháza	103	335	480	568	499	289
Kiskunhalas	139	467	691	795	642	245
Bácsalmás	60	206	265	295	276	148
Kiskunmajsa	65	223	313	350	274	112
Kunszentmiklós	39	320	399	505	431	244
Tiszakécske	40	131	207	202	232	118
Jászalsószentpál	78	263	353	422	320	154
Bács-Kiskun megye	1437	4716	6939	7787	7097	3355
>12 hónapja folyamatosan nyilvántartott álláskereső (fő)						
Kecskemét	54	192	303	342	269	199
Baja	13	116	237	340	377	214
Kalocsa	11	101	200	330	356	202
Kiskút	13	33	139	293	310	190
Kiskunfélegyháza	4	42	116	166	157	150
Kiskunhalas	19	123	242	297	271	109
Bácsalmás	7	36	68	88	101	94
Kiskunmajsa	13	59	101	140	114	50
Kunszentmiklós	10	73	97	155	162	125
Tiszakécske	2	21	33	44	80	43
Jászalsószentpál	16	67	132	189	171	83
Bács-Kiskun megye	141	918	1920	2654	2668	1641

A Kirendeltség szerint: A nyilvántartott álláskereső regisztrációjának időtartamát tekintve a nyilvántartottak 32,4%-a: 10173 fő már több mint egy év óta nem talált megfelelő munkalehetőséget. Ez az arány március óta 2,4%-ponttal, tavaly április óta 7,1%-ponttal növekedett.

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók továbbá az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15-24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is, a tanulás melletti rendszeres munkavégzés pedig továbbra sem tekinthető tipikusnak.

A fiatalabb, pályakezdő korosztály munkába állásának lehetőségei is korlátozottak, sok esetben elhúzódik esetükben az iskola elvégzését követően az álláskeresés. Esetükben gyakran a szakmai tapasztalat hiánya jelent problémát, hátrányt.

A Kirendeltség megyei adatai szerint a nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma áprilisban az előző hónaphoz képest 484 fővel (10,5%-kal) csökkent, az egy évvel korábbi állapothoz viszonyítva azonban 763 fővel (22,6%-kal) növekedett. Létszámuk a zárónapon 4145 fő. Arányuk a nyilvántartott álláskereső körében 13,2%-os, márciusban 13,4%-os, tavaly ilyenkor 10,9%-os volt.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Magyarországon ma jóval kevesebben (kb. 3,8 millióan) dolgoznak, mint ahány munkaképes lakosa van az országnak - szögezi le a Széll Kálmán terv. A stratégiai dokumentum az állam eladósodásának egyik okaként említi az alacsony foglalkoztatottság nyomán keletkező állami bevételkiesést, illetve kiadásokat. Az Új Széchenyi Terv rámutat arra, hogy a foglalkoztatás növelésének elsődleges útja a foglalkoztatottak iránti kereslet növelése, azaz a munkahelyteremtés, a vállalkozások - különösen a kis- és közepes vállalkozások - támogatása. Az alacsony foglalkoztatás gazdasági következményei szoros összefüggésben állnak a társadalmi következményekkel, illetve „költségekkel”.

A magyar munkaerő-piaci helyzet legfontosabb jellemzője a tartósan alacsony munkaerő-piaci részvétel, ami a kirívóan alacsony foglalkoztatási szintnek, valamint az átlagosnál valamelyest magasabb munkanélküliségnek az eredője. Magyarország az egyik legalacsonyabb foglalkoztatási szinttel rendelkező uniós tagország, hazánknál egyedül Málta rendelkezik alacsonyabb foglalkoztatási mutatóval az Európai Unióban. Az elmúlt évben az EU27 átlagot kissé meghaladó mértékben csökkent a foglalkoztatás, míg a munkanélküliség tekintetében az átlagnál erőteljesebb romlás volt tapasztalható. Ezzel együtt a magyar munkaerőpiac a válság munkaerő-piaci hatásai, illetve a főbb mutatók romlása tekintetében az unió középmezőnyében helyezkedik el.

A gazdasági válság hatására - a korábbi stagnálást követően - romlott a munkaerő-piaci helyzet Magyarországon.

A munkanélküliségi ráta, valamint a regisztrált álláskereső számának csökkenése, illetve a foglalkoztatási ráta növekedésének újbóli beindulása 2011. év első felében arra enged következtetni, hogy a mélyponton már túllendült a magyar munkaerőpiac. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor továbbra is óvatosságra intenek azok a közösségi és hazai elemzések, melyek a foglalkoztatás-bővülés (illetve munkahelyteremtés) nélküli gazdasági növekedés jelenségét prognosztizálják.

A szegénység kialakulása és fennmaradása - egyéb iskolázottsági és szociológiai tényezők mellett - a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza. Ez a megállapítás ugyanakkor fordítva is igazolható: a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci belépésének esélye erősen korlátozott. Magyarországon a foglalkoztatási rátában tartós emelkedést nem sikerült elérni, a hazai foglalkoztatási ráta európai összehasonlításban rendkívül alacsony, 55 %. A magyar munkaerőpiacot jellemző alacsony foglalkoztatási ráta elsősorban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség magas inaktivitására vezethető vissza, amely mindkét nemnél és a munkaerőpiacon egyébként legaktívabbnak számító középkorostállynál is megfigyelhető. A kilencvenes évek elején a nagyvállalati szektorból kiszorult, alacsony képzettségű munkavállalók munkaerő-piaci helyzete nem javult az utóbbi években, jelentős részük nem dolgozik, vagy munkahelye instabil, bizonytalan. Magyarországon a 15-64 éves alapkörű iskolai végzettségűeknek csak 25,9%-a minősült foglalkoztatottnak 2010-ben, míg az EU-27 átlaga 45,1% volt. Ennél jóval kisebb a foglalkoztatási ráta elmaradása a középfokú végzettséggel rendelkezők esetében (Magyarország: 61,1%; EU-27: 68,4%) és csak csekély különbség érzékelhető a felsőfokú végzettségűek hasonló adatai között (Magyarország: 77,8%; EU-27: 82,3%). Ezekből az adatokból egyértelműen következik, hogy a társadalmi felzárkózást segítő foglalkoztatási, szociális és oktatási/képzési beavatkozások célcsoportjait elsősorban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők alkotják.

Problémát jelent az alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása, ugyanis ezen célcsoportok esetében gyakran csak bizonyos foglalkoztatást elősegítő, képzésekkel kapcsolatos projektek, pályázatok jelenthetnek megoldást. Jelenleg Baja Város Önkormányzat részt vesz a „**NYITOK hálózat a társadalmi befogadásért**” programban, mely testreszabott, nem-formális és informális tanulási keretek között nyújt lehetőséget a munkaerő-piacon és a mindennapi életben fontos kompetenciák megszerzéséhez. A NYITOK hálózat célja a rászoruló, a hátrányos helyzetű felnőtt korúak és a munkahelyük elvesztésében fenyegetett személyek társadalmi befogadásának elősegítése alapkészségeik és kulcskompetenciáik fejlesztésén keresztül, mely reményeink szerint előrelépést, megoldást jelenthet az előzőekben említett rétegek felzárkóztatására, képzésére, s a jövőben munkaerő-piacon történő elhelyezkedésére.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény kialakította a közfoglalkoztatás új rendszerét. A közfoglalkoztatás megszervezésére Baja Város Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít. Közfoglalkoztatás keretében jelenleg 74 fő dolgozik az Önkormányzatnál, valamint annak intézményeinél.

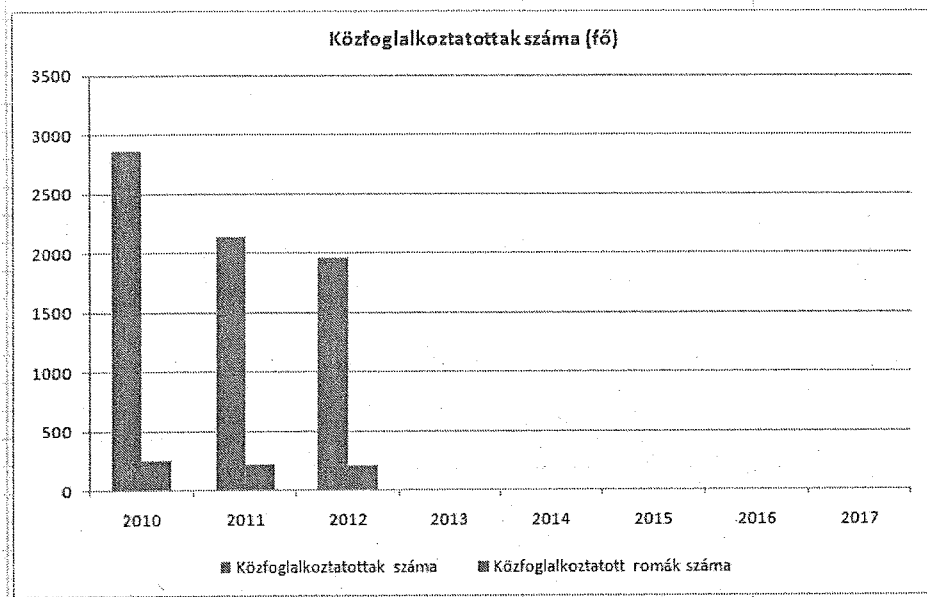
Közfoglalkoztatottak által végzett feladatok:

1. Közfoglalkoztatás keretén belül a meglévő nyílt rendszerű csapadékvíz elvezető árok kézi takarítását, kaszálását, karbantartását (folyásfenék kialakítása kézi erővel) végeztük, a keletkezett hulladék elszállításával. Fontos feladat a rendszerben lévő műtárgyak karbantartása, takarítása (átereszek, aknák, víznyelő rácsok), ez a tevékenység folyamatos, gyakorlatilag a tárgyév március és október hónapok között a közfoglalkoztatás keretén belül működik.
2. A Sugovica szabad strand üzemeltetése (napi kézi takarítás, parti figyelő szolgálat biztosítása), a strand területének rendszeres kaszálása, a strand berendezési tárgyainak kihelyezése és karbantartása szintén a közfoglalkoztatás keretén belül történt.
3. Az ellátatlan területek takarítása illegális lerakók felszámolása, a hulladék elszállítása a közfoglalkoztatás tervezett munkái közé tartozik.
4. Az üdülő területek takarítása, kaszálása a strand időszak kezdetére elvégzésre kell, hogy kerüljön, valamint folyamatos ellátást kell biztosítani a strand időszak alatt (kaszálás, takarítás, hulladék elszállítás).
5. A szelektív hulladékgyűjtő szigetek környékének rendszeres takarítása, szintén a közfoglalkoztatás feladatai közé tartozik.
6. A Közfoglalkoztatási Iroda folyamatos működtetése (közfoglalkoztatottak alkalmazásával) a közfoglalkoztatási rendszer teljes irányítását, a szükséges adminisztráció ellátását biztosítja.

7. A közfoglalkoztatottak jelentős mértékben segítik a Polgármesteri Hivatal és a működtetésre megtartott intézményeinek munkáját (kézbesítési feladatok ellátása, portaszolgálat ellátása, egyéb intézményi feladatok ellátása).

8. Egyéb városüzemeltetési feladatok ellátásában való részvétel (pl. hó eltakarítása, ár- és belvíz elleni védekezés, egyéb városüzemeltetési azonnali feladatok végrehajtására a közfoglalkoztatásban résztvevők jó hatékonysággal vesznek részt).

2012-ben 1966 fő dolgozott közfoglalkoztatásban.

A HEP elkészítése idején az árvízi védekezés, helyreállítás feladataira újabb közfoglalkoztatási ütem lépett be, mely 100%-os támogatással valósul meg.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A Bajai Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége fogadja az álláskeresőket, a kirendeltség tájékoztatást ad a folyamatban levő képzési-foglalkoztatási programokról, az álláslehetőségekről, lehetséges vállalkozási területekről. Képzési tanácsadás, pályaorientációs tanácsadás, munkatanácsadás, álláskeresői tanácsadás, EURES a szakterületük.

E feladatok végrehajtásához a Kirendeltség 17 munkatárssal rendelkezik. Az EU-s projektek keretében további 3 fő dolgozik a Kirendeltség állományába.

Baja városban működő foglalkoztatási programok:

- „Első munkahely garancia” 2013
- „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása”.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az oktatásból kikerülő a munkaerőpiacon elhelyezkedni kívánó fiatalokat a Kirendeltség támogatásokkal próbálja hosszabb időre munkához, munkagyakorlathoz segíteni. Az év során a fiatalok bejelentkezése a regiszterben változó. 6-700 fő közötti létszám fele nő. Végzést követően emelkedik a regisztrált fiatalok száma.

Jellemzően kereskedelem, vendéglátás, építőipar területéről rendelkeznek végzettséggel. Vendéglátásban gyorsabban kereskedelemben ettől lassabban, építőiparban időszakosan sikerül elhelyezni őket.

A Kirendeltséghez forduló fiatalok elsősorban a megszerzett képesítéssel szeretnének elhelyezkedni. Nagy rugalmasságot mutatnak a váltás iránt is, és távolabb is elmennek dolgozni. Meghatározó az elérhető jövedelem. Munkahelyet is rugalmasabban váltanak. Bérigényük magasabb, mint a korosabb álláskeresőké. Ennek ellenére a foglalkoztatók pályakezdőknek, a térségben alacsonyabb bért ajánlanak az elvártnál. Így a diplomások és a képzettebb, szakmával rendelkezők elhagyják a térséget. Külföldön is könnyebben vállalnak munkát.

A Kirendeltség beindítja: Az „Első munkahely garancia” 2013 programot.

Cél a 25 év alatti pályakezdőket sújtó munkaerő-piaci feszültség kezelése, ami a fiatal munkavállalók munkaerő-piaci helyzetének javítását, az első munkahely megszerzésének elősegítését, valamint a szükséges munkatapasztalat megszerzését biztosítja.

A program elősegíti a nyugdíjba vonulás miatt jelentkező szakember utánpótlás biztosítását is azzal, hogy a támogatás ideje alatt lehetőséget biztosít a nyugdíjba készülő munkavállalók aktív életpályája alatt megszerzett széles körű tapasztalat és szaktudás átadására is.

A pályakezdők foglalkoztatásának támogatása megalapozza a Kormány „Munkahelyvédelmi Akcióterv” 25 év alattiakat érintő programelemét is, biztosítva a foglalkoztatás munkakipróbálási szakaszát. Az egymásra épülő támogatások eredményeként a programba vont 25 év alatti pályakezdők jelentős hányadának tartós foglalkoztatása várható.

A program közvetlen célja az egymásra épülő támogatások eredményeként a bevont 25 év alatti pályakezdők legalább 30%-ának a program befejezését követő 180. napon történő foglalkoztatása.

A program sikeres megvalósítását a munkaügyi központ/kirendeltség szolgáltatások nyújtásával segíti elő. A program célcsoportjába tartozó pályakezdők elhelyezkedését a munkaügyi központ/kirendeltség az egyéni igényeken alapuló, a szükséges mértékű munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtásával segíti elő. A szolgáltatások lehetnek munkaerő-piaci, és/vagy foglalkoztatási információnyújtás és munkaerő közvetítés, amelyek nyújtása a támogatott foglalkoztatást megelőző időszakban szükségeszerű.

A program keretei között bérköltség támogatás állapítható meg - a munkáltató kérelme alapján - a 25 év alatti pályakezdő álláskereső foglalkoztatását teljes, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben történő foglalkoztatását vállaló munkáltató számára.

A támogatás legfeljebb 6 hónapos időtartamra állapítható meg. Mértéke a munkaszerződés szerinti munkabér, valamint az azt terhelő és ténylegesen átutalásra kerülő szociális hozzájárulási adó együttes összegének 100%-a. Teljes munkaidős foglalkoztatás esetén a támogatás alapjául figyelembe vehető munkabér legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér 150%-a (2013-ban ez 147.000 Ft/hó) lehet, részmunkaidős foglalkoztatás során ennek a részmunkaidő teljes munkaidővel arányos része alapján számított hányada vehető figyelembe.

A támogatás azon munkaadó részére nyújtható, aki az alábbi feltételekkel foglalkoztat regisztrált, 25 év alatti pályakezdő álláskeresőt teljes vagy részmunkaidőben. A foglalkoztatáshoz az alábbiak szerint állapítható meg a támogatás:

- max. 6 hónapig: a munkabér és szociális hozzájárulási adó 100 százalékos megtérítése, legfeljebb a minimálbér másfélszerese és kapcsolódó szociális hozzájárulási adó erejéig.
- max. 3 hónap: továbbfoglalkoztatási kötelezettség, ezen időszak alatt sem maradnak támogatás nélkül, hiszen érvényesíthető a Munkahelyvédelmi Akcióterv által biztosított adókedvezmény: a munkáltatói teher 28,5% helyett 14%-ra csökkent bruttó 100 ezer Forint bérig. A legfeljebb 180 nap munkaviszonnyal rendelkező, 25 év alatti munkavállalók esetében a részkedvezmény mértéke – 100 ezer Forint – bérig a bruttó bér 28,5 százaléka a foglalkoztatás első 2 évében.

A következő programmal is segíti a Kirendeltség az álláskeresőket: **„A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása”** elnevezésű program keretében Munkatapasztalat-szerzés céljából nyújtható 90 napos bérköltség támogatás: munkabér + szociális hozzájárulási adó 100%-a. Ajánlott bruttó munkabér 130.000 Ft. Maximális bruttó bér nincs! A 90 napos munkatapasztalat-szerzést követően adható még a bértámogatás is.

Bértámogatás: munkabér + szociális hozzájárulási adó 70%-a. Ajánlott bruttó munkabér 130.000 Ft. Maximális bruttó bér nincs! A támogatás időtartama max. 8 havi támogatás + 4 havi tovább-foglalkoztatás.

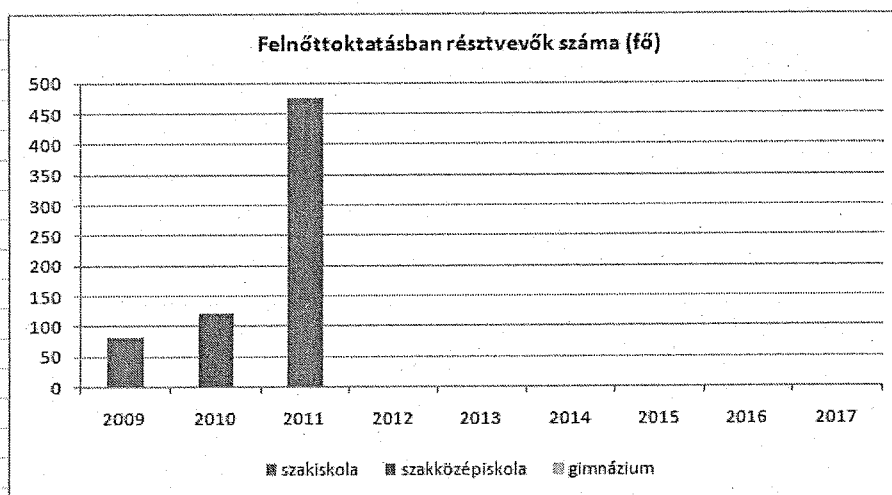
A program célcsoportjaiba tartoznak azok, akik:

- legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek,
- pályakezdő álláskereső (25 év alatti, vagy felsőfokú végzettség esetén 30 év alatt),
- GYES-ről, GYED-ről, GYET-ről, vagy ápolási díjról 1 éven belül visszatérők,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők,
- legalább 3 hónapja regisztrált álláskereső.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést az alábbi programok segítik:

- nyelvi képzések,
- informatikai képzések,
- vállalkozóvává válást segítő képzések
- építőipari, - kereskedelem- - vendéglátás területen való képzés
- gépkezelői képzés
- ügyintézői képzés
- szociális gondozói képzés,
- fémmegmunkálás.

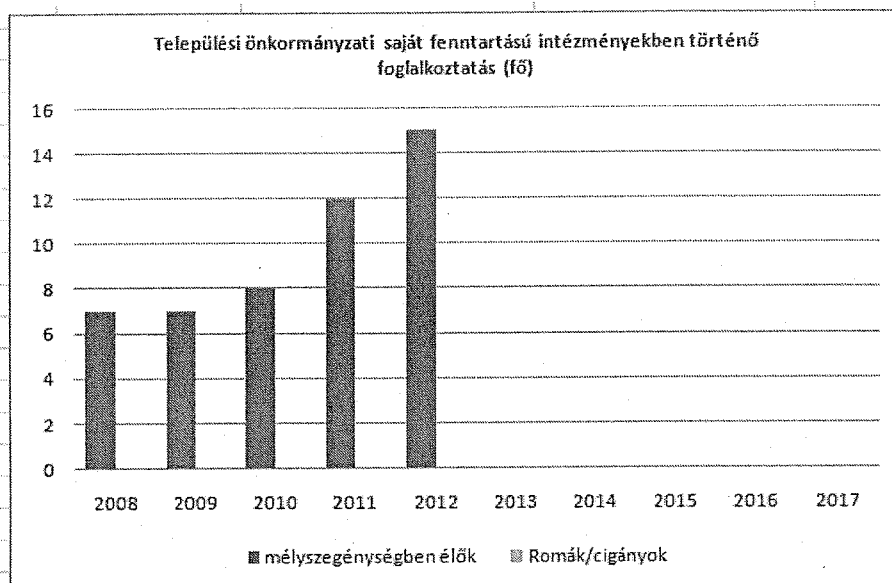
Mint az ábra is mutatja a felnőttoktatásban résztvevők körében egyre kedveltebbek a szakiskolai képzések.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

E társadalmi csoport foglalkoztatására a nyílt munkaerő piacon nincs esély, közfoglalkoztatásban pedig az részesülhet aki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül, aki pedig ezt kapja az mély szegénységben van, hiszen jövedelme 22.800-Ft. Így mondhatni itt is versenyhelyzet van a foglalkoztatásban, mert a foglalkoztatás pályázat útján történik, és nagyon sok személy van akit alkalmazni lehet, itt pedig már az alkalmasság dönt, nem egyszer fordul elő, hogy egyszerű levélhordónak érettségizett, vagy diplomás ember jelentkezik, amíg ez így van az iskolázatlan, tartós munkanélküli emberek esélye még a támogatott foglalkoztatásban is igen alacsony. Ehhez hozzájárul az is, hogy életüket

sajátos normák szerint élik, meg kell tanítani őket arra is hogy a másodlagos munkaerőpiacon megjelenjenek.

Helyi adatgyűjtés szerint az önkormányzat által fenntartott intézményekben egyre nő azon foglalkoztatottak száma, akik olyan családban élnek, ahol ők az egyedüli keresők, illetve több eltartott gyermeket is nevelnek.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Baja városban a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésre nem volt példa.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet tartalmazza a különböző ellátási formákat úgy, mint:

- időskorúak járadéka
- aktív korúak ellátása
- lakásfenntartási támogatás
- ápolási díj
- átmeneti segély
- temetési segély
- köztemetés
- közgyógyellátás
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- adósságkezelési szolgáltatás.

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) előírásait a Képviselő-testület a pénzbeli és a természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások szabályozásával helyi rendeletébe építette be.

Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátások szabályozásáról szóló 9/2012. (III. 30.) önkormányzati rendelete az alábbiakat rögzíti:

Az önkormányzat

- átmeneti segély,
- temetési segély,

formában nyújt pénzbeli ellátást.

Az önkormányzat

- a) átmeneti segély,
- b) köztemetés,
- c) közgyógyellátás,
- d) hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjkompenzáció,
- e) méhnyakrák elleni védőoltás

formában nyújt természetbeni ellátást.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának két típusa van: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély.

Az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítását követően dönt a jegyző arról, hogy a jogosult részére rendszeres szociális segélyt (RSZS), illetőleg a foglalkoztatást helyettesítő támogatást (FHT) kell-e megállapítani.

RSZS-re jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket vagy
- a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani, vagy
- a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelel, rendszeres szociális segélyre jogosult.

A rendszeres szociális segély akkor állapítható meg, ha az aktív korúak ellátására jogosult személy (kivéve az egészségkárosodott személyt) a települési önkormányzat által kijelölt szervvel az együttműködési kötelezettségét nyilatkozatban vállalja.

Az együttműködés keretében a rendszeres szociális segélyben részesülő személy

- az együttműködésre kijelölt szervnél kérelmezi a nyilvántartásba vételét,
- a beilleszkedését segítő programban való részvételről írásban megállapodik az együttműködésre kijelölt szervvel, és
- teljesíti a beilleszkedését segítő programban foglaltakat.

Rendszeres szociális segélyt kell megállapítani annak az aktív korúak ellátására jogosult személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 50%-ban elvesztette, aki legalább 40%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 60%-os mértéket, és ezt orvosszakértői szerv által kiállított, az egészségkárosodás vagy a munkaképesség-csökkenés mértékét tartalmazó szakhatósági állásfoglalással vagy szakértői véleménnyel igazolja, vagy
- b) közfoglalkoztatásra irányuló munkaviszonyt azért nem létesített, mert a munkaköri alkalmassági vizsgálaton 12 hónapon belül legalább három alkalommal „nem alkalmas” minősítést kapott, és ennek következtében az orvosszakértői szerv legalább 40%-os egészségkárosodását állapította meg, és ezt a munkaköri alkalmassági vizsgálat eredményét tartalmazó szakvéleménnyel igazolja, vagy
- c) gyermeket vár, és ezt orvosi igazolással vagy a terhesgondozási könyvvel igazolja, vagy
- d) pszichiátriai vagy szenvedélybetegsége miatt rendszeres orvosi kezelés alatt áll, és ezt a kezelést végző szakorvos által kiállított igazolással bizonyítja.

Amennyiben a kérelmező a rendszeres szociális segély megállapítását a fent említett, a)-b) pont alapján kéri, és orvosszakértői szerv által kiadott szakértői véleménnyel nem rendelkezik, az orvosszakértői vizsgálatra történő beutalásáról a jegyző gondoskodik.

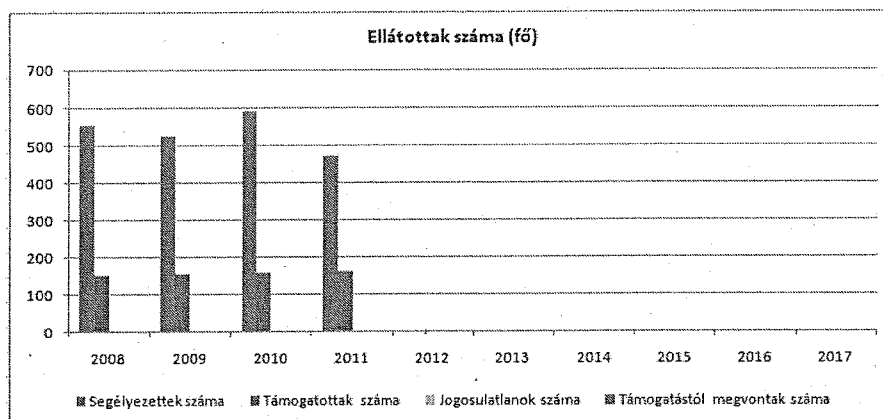
Az aktív korúak ellátására jogosult rendszeres szociális segélyben részesülő személy a támogatás folyósításának feltételeként köteles együttműködni a Bajai Kistérségi Családsegítő és Gyermejköltségi Szolgálatával (továbbiakban: családsegítő szolgálat).

A családsegítő szolgálat a rendszeres szociális segélyben részesülő személy szociális helyzetének, korának, mentális és egészségi állapotának megfelelő, egyénre szabott beilleszkedést segítő programot határoz meg.

A családsegítő szolgálat által szervezett program típusai különösen

- a) a tanácsadás,
- b) a munkavégzésre történő felkészülést segítő foglalkozás,
- c) a csoportos önszervező foglalkozás,
- d) az egyéni képességeket fejlesztő, életmódot formáló foglalkozás.

FHT-ra jogosult az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, de a rendszeres szociális segély megállapításához szükséges feltételekkel nem rendelkezik. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét, valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

A rendszeres szociális támogatásban részesültek száma évente 4-600 fő között mozog, míg a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma átlagosan 150-160 fő.

Az Szt. 43/B. §-a alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozónak ápolási díjat állapíthat meg. Ez az ún. méltányossági ápolási díj, melynek nyújtása – ellentétben az Szt. 40. §-ában meghatározott normatív ápolási díjjal – a települési önkormányzatok mérlegelésétől függ, vagyis nem kötelező feladat. Azok a személyek, akik tartósan beteg 18. év alatti, vagy súlyosan fogyatékos személyek ápolását végzik az Szt. szerinti normatív ápolási díjban részesülnek.

Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 9/2012. (III. 30.) rendelete 6. §-a értelmében a polgármester meghatározott feltételek együttes teljesülése esetén méltányossági ápolási díjat állapított meg.

A rendeletben szabályozott ellátások közül (a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjkompenzáció mellett) ez a segélytípus terheli meg leginkább az önkormányzat saját költségvetését. 2010-ben a méltányos ápolási díjra költött összeg 28.148 E Ft volt. A 2011. évben ez az összeg valamivel csökkent – 19.007 E Ft-ra –, ami az Szt. módosításának, az ápolási díj havi összege (28.500 Ft-ról 23.600 Ft-ra) csökkentésének volt betudható.

Baján 2012-ben 279 fő volt jogosult ápolási díjra. Ebből 56 fő részesült méltányossági ápolási díjban, melynek költsége éves szinten (2012. június havi létszámmal számolva, 23.600 Ft/hó/fő) 15.860 E Ft.

Elmondható, hogy az ápolási díjat kérelmező ügyfelek száma évről évre emelkedik tekintettel arra, hogy ezen ellátásban való részesülés időtartama alatt gyarapszik a nyugdíjra jogosító szolgálati idő, és folyamatos

az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság is, mindezek mellett az ápoló személy nem vonható közfoglalkoztatásba. Más szociális ellátási forma nem jár ilyesfajta előnyökkel. Jellemző tendencia, hogy gyakran nem adott az ápolásra szoruló hozzátartozó, nem az ő létezése indukálja az ápolási díj igénylését, hanem fordítva, azaz van egy olyan munkanélküli (vagy a feketegazdaságban tevékenykedő) személy a családban, aki szeretné kihasználni a fent részletezett előnyöket, ezért „kerít” egy hozzátartozót, aki a 18. életévét betöltötte, ugyan nem súlyosan fogyatékos, de akiről a háziorvos jó eséllyel állapítja majd meg, hogy tartósan beteg.

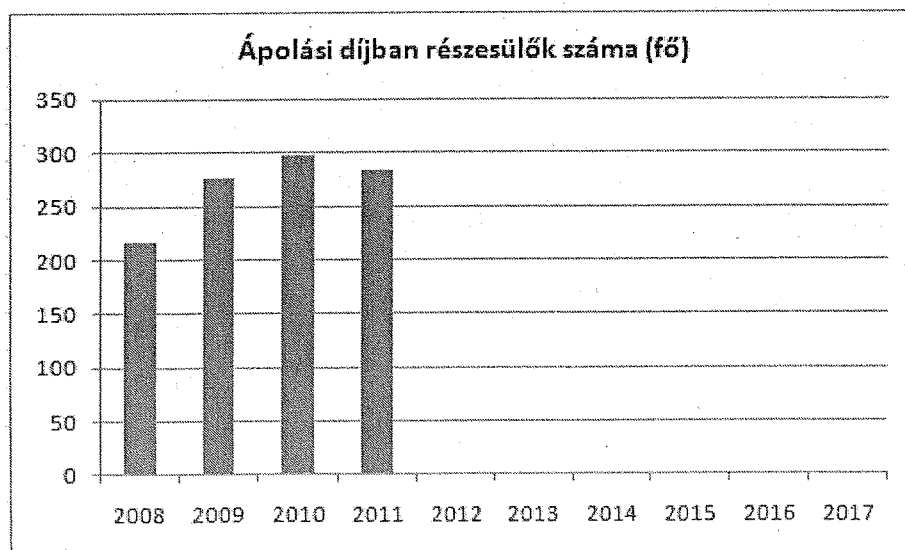
Mivel a törvény lehetőséget biztosít az ápolást végző személynek arra, hogy az ápolási díj folyósítása mellett napi négy órában, illetve otthon történő munkavégzés keretében keresőtevékenységet folytasson, egyéni vállalkozók is előszeretettel veszik igénybe ezt a fajta ellátást, hiszen közben gyűlik a szolgálati idő és folyamatos a biztosítási jogviszony.

Az Szt. 41. § (2) bekezdése szerint az ápolási díjat nem az ápolott személy lakóhelye szerinti önkormányzat biztosítja, hanem az ápolást végző személy lakóhelye szerinti önkormányzat. Mivel a környező településeken már évek óta nincs méltányos ápolási díj, ezért az is előfordul, hogy az ápoló lakóhelyet létesít Baján, így a valójában nem Baján tartózkodó ápoló részére a bajai önkormányzat fizet ápolási díjat.

Míg a méltányos ápolási díjat az önkormányzat teljes egészében saját költségvetéséből finanszírozza, addig a normatív ápolási díj 75 %-át visszakapja a központi költségvetésből. Fentiekre tekintettel Baja Város Önkormányzat 2012. augusztus 30-i ülésén döntött a fent hivatkozott rendelete módosításáról és ennek következtében az ápolási díj megszüntetéséről.

Lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez (a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez) nyújtható lakásfenntartási támogatás.

Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjban részesülők száma átlagosan 2-300 fő közötti.

Az önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére 9/2012. (III. 30.) önkormányzati rendeletében meghatározott **átmeneti segélyt** nyújt. Átmeneti segély pénzintézeti tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható. Elsősorban azokat a személyeket részesítik átmeneti segélyben, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások, különösen betegség, elemi kár miatt anyagi segítségre szorulnak. Az átmeneti segély adható alkalmanként és havi rendszerességgel. Az alkalmankénti segély gyógyszer-támogatásként, illetve az egészségbiztosítás által nem vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként is megítélhető. A havi rendszerességgel adott átmeneti segély jövedelemkiegészítő támogatásként, rendszeres nevelési támogatásként, továbbá az önkormányzat rendeletében meghatározott más ellátási formaként is nyújtható.

Átmeneti segély állapítható meg a hivatkozott rendelet szerint a kérelmező részére, amennyiben az egy főre számított havi jövedelem

- a) család esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét,
 - b) egyedülélő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át
- nem haladja meg.

Amennyiben az egy főre jutó havi jövedelem család esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 125%-át, egyedülélő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 175%-át nem haladja meg, kivételes méltánylást érdemlő esetben átmeneti segély állapítható meg

- a) ha a kérelmező hajléktalan,
- b) ha a kérelem indoka gyógyászati segédeszköz beszerzése,
- c) az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás igénybevétele esetén, ha a szolgáltatás díja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30%-át meghaladja,
- d) a kérelmező gyógyszerköltségeihez, amennyiben közgyógyellátásban nem részesül,
- e) ha a kérelmező a kérelem benyújtását megelőző 30 napon belül büntetés-végrehajtási intézetből szabadult,
- f) fűtési szezonban a fűtési költségek csökkentése céljából, amennyiben a kérelmező lakásfenntartási támogatásban nem részesül.

Évente kb. 500 fő részesül átmeneti segélyben és átlagosan 3000 Ft-ot kapnak alkalmanként. Szeptemberben, iskolakezdekor illetve a téli időszakban a fűtés, és a téli ruházat megvásárlása idején jellemzően nő a kérelmezők száma.

Temetési segély állapítható meg a temetési költség viseléséhez a haláleset időpontjában bajai lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező kérelmezőnek, amennyiben az egy főre jutó havi jövedelem

- a) család esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át,
 - b) egyedülélő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át
- nem haladja meg.

A temetési segély összege jelenleg – az alábbiakban foglalt kivételekkel - harmincezer forint.

Azon család vagy egyedülélő esetében, ahol vagy akinél az egy főre jutó havi jövedelem a fenti, a)-b) pontokban meghatározott jövedelemhatárt

- a) legfeljebb ötezer forinttal meghaladja, a temetési segély összege huszonötezer forint,
- b) több mint ötezer forinttal, de legfeljebb tízezer forinttal haladja meg, a temetési segély összege húszezer forint,
- c) több mint tízezer forinttal, de legfeljebb tizenötezer forinttal haladja meg, a temetési segély összege tizenötezer forint.

Baján 93 kérelmező kapott 2012-ben temetési segélyt.

Köztemetés valósul meg amennyiben a haláleset helye Baja és az önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben - a halálesetről való tudomásszerzést követő harminc napon belül - gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

A települési önkormányzat helyi rendeletben megtérítési kötelezettség alól részben vagy egészben különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén mentesítheti az eltemettetésre köteles személyt. Évente kb. 3,5 millió Ft-ot költ az önkormányzat erre az ellátásra, 2012-ben ez az összeg 2,5 millió Ft volt, mely átlagosan 40 esetben felel meg.

A **közgyógyellátás** a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

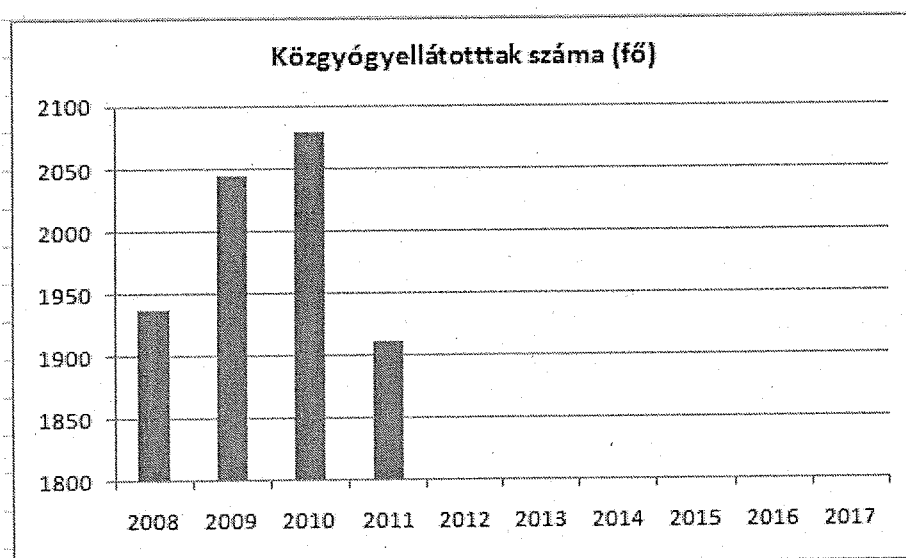
A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig,

- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá

- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

Kérelemre közgyógyellátásra való jogosultság állapítható meg annak a személynek, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, egyedülélő esetén 200%-át, feltéve, hogy a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-át.

A közgyógyigazolvánnyal rendelkezők száma kb. 2000 fő.

Az a személy, aki az egészségügyi szolgáltatásra nem jogosult, mert nem biztosított, szolidaritási alapon sem jogosult az egészségügyi szolgáltatásra és nem részesül olyan rendszeres pénzellátásban, mely őt az egészségügyi szolgáltatásra jogosítaná, és jövedelmi helyzete miatt nem képes az egészségügyi szolgáltatási járulék megfizetésére kérheti a szociális helyzetére tekintettel az **egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságának** megállapítását.

Településünkön 2012-ben 417 fő kérelmezte az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságának megállapítását.

2013. január 1. napját követően ez az ellátási forma is a járási hivatal hatáskörébe került.

Az **adósságkezelési szolgáltatás** a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás.

Az önkormányzat adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti azt a családot vagy személyt, akinek

- az adóssága meghaladja az ötvenezer forintot, és akinek az alább felsorolt adósságok valamelyikénél fennálló tartozása legalább hat havi, vagy

- a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, továbbá

- akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az önkormányzat rendeletében meghatározott összeghatárt, valamint

- aki a településen elismert minimális lakásnagyságot és minőséget meg nem haladó lakásban lakik, feltéve, hogy vállalja az adósság és a települési önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt.

Adósságnak minősül a lakhatási költségek körébe tartozó

- közüzemi díjtartozás (vezetékes gáz-, áram-, távhő-szolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási, több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél központi fűtési díjtartozás),
- közös költség-hátralék, valamint az épület- és fűtőkorszerűsítéssel járó külön költség hátralék,
- a lakbérhátralék,
- a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátralék.

Az adósságkezelés időtartama legfeljebb tizennyolc hónap, amely indokolt esetben egy alkalommal hat hónappal meghosszabbítható.

Ha a hitelintézettel kötött kölcsönszerződésből fennálló adósság a fenti időtartam alatt nem kezelhető, az adósságkezelési szolgáltatás időtartama legalább huszonnégy, de legfeljebb hatvan hónap, amennyiben

- az adósság összege meghaladja a kettőszázezer forintot
- a tartozás meghaladja a hitellel terhelt ingatlan forgalmi értékének 50%-át és
- az adós hozzájárul az adósságkezelés időtartamára a támogatás összegét biztosító jelzálogjognak, valamint elidegenítési és terhelési tilalomnak ingatlanára történő bejegyzéséhez, illetőleg feljegyzéséhez.

Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén negyvenezernél több állandó lakos él, köteles adósságkezelési szolgáltatást nyújtani, így Baja ezt az ellátási formát nem vezette be.

Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjkompenzációban részesíthető – a települési szilárd hulladék után fizetendő mindenkori hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj 20%-a mértékében – a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj fizetésére kötelezett kérelmező, amennyiben az egy főre jutó jövedelem

- a) család esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át,
 - b) a szoc.törvény 4. § (1) bekezdés d) pont db) alpontjában meghatározott gyermeket (gyermekeket) egyedül nevelő szülő, vagy a három vagy több gyermeket nevelő család esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át,
 - c) egyedülélő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át
- nem haladja meg.

Baja város esetében 2012-ben a díjkompenzáció 2158 főt érintett.

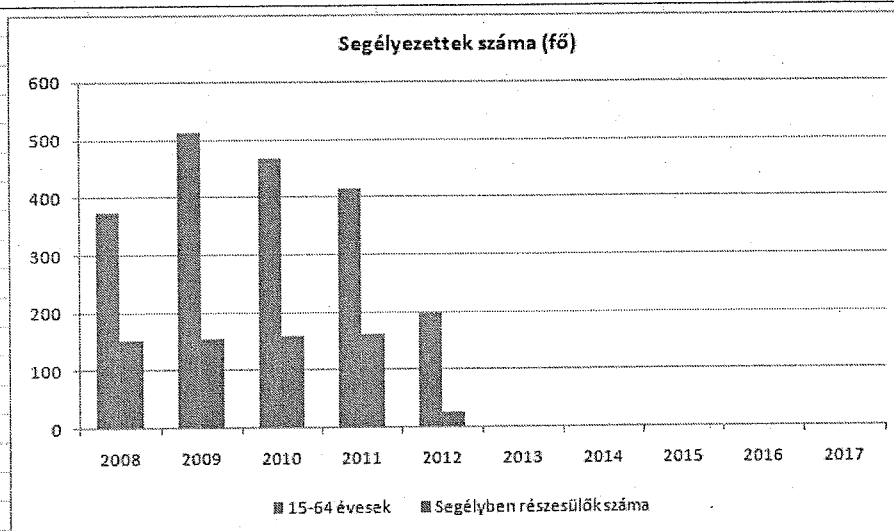
Az önkormányzat külön helyi rendelet megalkotásával gondoskodik a - napjainkban sajnálatos módon egyre gyakrabban előforduló - méhnyakrák elleni védekezésről. A rendelet szerint a 13 éves bajai lányok ingyen kaphatják meg a 3 fordulóban beadandó HPV vírus elleni védőoltást, amennyiben természetesen törvényes képviselők írásban, kérelem kitöltésével igénylik azt. Méhnyakrák elleni védőoltást 2012-ben 64 fő vette igénybe.

Az álláskeresők ellátását az álláskeresői járadék és az álláskeresői segély, valamint szociális ellátásként a foglalkoztatás helyettesítő támogatás (FHT) szolgálja.

A Kirendeltség szerint: 2013. április hónap végén a nyilvántartott álláskeresők 7,2%-a, (2269 fő) álláskeresői járadékot, 1,8%-a (564 fő) álláskeresői segélyt, 32,6%-a (10218 fő) pedig foglalkoztatás helyettesítő támogatást kapott.

Az előző hónaphoz képest az álláskeresői járadékra jogosultak köre 14,4%-kal, aránya 0,5%-ponttal csökkent. A múlt év áprilisával összehasonlítva pedig ugyanez a létszám szintén csökkent, közel egyharmadával.

Az év negyedik hónapjában az álláskeresők 58,4%-a, 18330 fő nem részesült ellátásban. Számuk egy hónap alatt 7,3%-kal lett alacsonyabb, egy év alatt viszont ugyanennyivel bővült. Arányuk március óta 0,9%-ponttal, egy év távlatában 3,4%-ponttal nőtt.

Összetétel adatai - 2013. április

Megnevezés	Ellátási típus szerinti				
	Nem résztvevő	Álláskereső		FHT* ^a	Összesen
		járulékos	segélyes		
Kecskemét	4314	768	154	2826	8062
Baja	2913	314	82	1369	4678
Kalocsa	2144	245	53	946	3388
Kiskőrös	2024	182	76	634	2916
Kiskunfélegyháza	1382	163	68	661	2274
Kiskunhalas	1477	187	11	1305	2980
Bácsalmás	707	54	18	474	1253
Kiskunmajsa	729	62	14	537	1342
Kunszentmiklós	1222	154	51	561	1988
Tiszakécske	642	90	28	170	930
Jánoshalma	776	50	9	735	1570
Bács-Kiskun megye	18330	2269	564	10218	31381
* 12 hónapja folyamatosan nyilvántartott álláskereső (fő)					
Kecskemét	1072	2	103	1362	2539
Baja	902	1	51	443	1297
Kalocsa	780	0	24	397	1201
Kiskőrös	718	0	56	304	1078
Kiskunfélegyháza	324	0	47	244	615
Kiskunhalas	433	0	6	622	1063
Bácsalmás	256	0	8	132	396
Kiskunmajsa	196	0	8	273	477
Kunszentmiklós	337	0	32	253	622
Tiszakécske	164	0	15	48	227
Jánoshalma	170	0	8	480	658
Bács-Kiskun megye	5254	3	358	4558	10173

A Kirendeltség mutatói alapján álláskeresői ellátásban az összes munkanélküli 10%-a részesül, míg az FHT-ban részesülők aránya eléri az egyharmadot.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Jelen helyi esélyegyenlőségi program elkészítésekor, a lakhatási körülmények feltárása érdekében helyi adatgyűjtést végeztünk partnerek bevonásával. A felmérés eredményeképpen feltétlen említést érdemel, mivel napjainkban is előfordul, hogy családok olyan körülmények között élnek, melyek kihatással lehet az egészségi állapotukra, gyermekeik iskolába történő bejutására.

A külterületen lévő lakások állapota, környezete változatos képet mutat, vannak köztük jól felszerelt felújított ingatlanok, azonban jellemzőbbek az elhanyagolt, rossz állapotú lakások.

Ismereteink szerint Baja Város Önkormányzat Képviselő-testülete Egészségügyi és Szociális Bizottsága évente kb. 10 alkalommal dönt olyan kérelmezők ügyében, akik veszélyeztetett lakhatási helyzetben élnek és ennek megoldása érdekében fordulnak segítségért a Bizottsághoz. Ilyen veszélyeztetett helyzetek különösen: ledőlt a ház kéménye, fűtési lehetőség hiánya, vezetékes víz hiánya, stb.

Az albérletben lakóknál sokszor gondot jelent, hogy a lakás tulajdonosa gyakran nem járul hozzá, hogy bejelentkezzenek az ingatlanba, ezért nem jogosultak bizonyos segélyekre. Kevés olcsó albérlet van, szociális bérlakást sokan igénybe vennének.

Az Möt. 13. § (1) bekezdése 10. pontja értelmében a helyi önkormányzat kötelező feladata a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása.

A CÉDRUS Református Egyesített Szociális Intézmény (CÉDRUS) működteti a hajléktalan ellátást, azaz a hajléktalanok átmeneti szállását, a nappali melegedőt, valamint a népkonyhát. A hajléktalan ellátást a lakcím nélküliek veszik igénybe, akik nem rendelkeznek hajlékkal, lakhatási gondjaik vannak, valamint családi és egyéb szociális körülményeik, tartós munkanélküliségük miatt nem tudják megoldani a lakhatást. Gyakran állami gondozásból kikerült fiatalok is felkeresik az intézményt és igénybe veszik a hajléktalan ellátást. Régebben nagyon kevés volt a roma származású, aki ezen ellátást igénybe vette, azonban a romák száma is egyre nő, s egyre több közöttük a fiatal. A nappali melegedőbe jellemzően azok mennek, akik nem akarnak beköltözni a hajléktalan szállóba, vagy megoldják más módon a „lakhatást” (például: garázsban, stb.), de a hideg elől behúzódnak átmenetileg. A népkonyha azoknak nyújt szolgáltatást, akiknek van ugyan hajléka, de olyan csekély nyugdíjjal rendelkezik, hogy nem tudják máshogy megoldani az étkezést.

A Hajléktalan Ellátásban 2012. december 31-ig összesen 157 fő jelent meg, közülük:

35 nő

- 18-40 éves korú: 13fő
- 41-60 éves korú: 20 fő
- 60 fölött: 2 fő

123 férfi

- 18-40 éves korú: 32fő
- 41-60 éves korú: 69 fő
- 60 fölött: 22 fő

Az **átmeneti szállás** az év 365 napján biztosít szállást, itt a gondozotti létszám átlagosan 20 fő.

2012. december 31-ig 45 fő jelent meg összesen a Szállón.

Közülük:

- 18-40 éves 11 fő
- 41-60 éves 25 fő
- 60 felett 9 fő

2012. december 31-ig 145 fő jelent meg a **Nappali Melegedőben**.

Népkonyha 50 fő, folyamatosan teljes a létszám.

A téli krízis időszakban a nappali melegedő is megnyitásra került azok számára, akiket nem tudtak felvenni a szállóra: így 2011. november 1-től 2012. április 30-ig 28 fő aludt egy, vagy több éjszakát a nappali melegedőben.

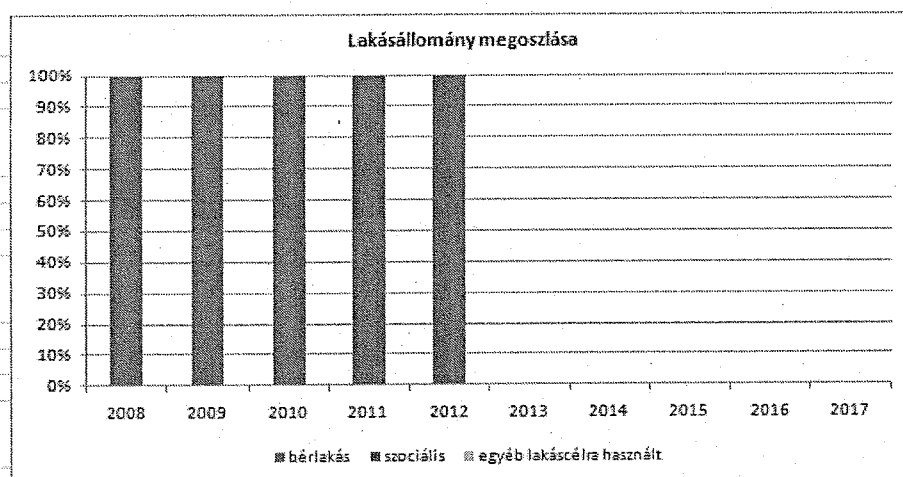
Leginkább a külterületi ingatlanokra jellemző, hogy nem megoldott a szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

Szükséges megemlíteni, hogy a vizet a családok jelentős része fűt kutakból nyeri, ami nem hatóság által ellenőrzött, így fertőzésveszély is fennállhat.

Az említett területen élők többsége mai napig fával fűt. A közlekedési infrastruktúra felújításra szorul, a közvilágítás a nagy távolságra és a szétszórtságra tekintettel nem került kiépítésre. A tájékozódás elősegítése érdekében az utak megszámozásra kerültek (dűlők).

a) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk 2012-ben 231 önkormányzati bérlakással rendelkezik. Az önkormányzati lakáshoz jutás pályázat formájában történik. A lakásgazdálkodást a Bajai Kommunális és Szolgáltató Nonprofit Kft. végzi. A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdij-, illetve lakáshitel tartozások, hátralékok felhalmozódása. Baja Város Önkormányzat Képviselő-testülete lakbértámogatásról szóló - 62/2005. (XI. 29.) Kt. számú rendelettel módosított - 20/2005. (IV. 27.) önkormányzati rendelete rendelkezik a lakbértámogatás feltételeiről, lehetőségéről.

Baja Város Önkormányzat tulajdonában lévő bérlakás-állomány számában jelentős változás nem mutatható ki. A bérlakás-állomány körülményeinek vizsgálata során elmondható, hogy közel azonos számú ezen lakások közül az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító ingatlan.

b) szociális lakhatás

Baja Város Önkormányzata Képviselő-testületének a lakások és helyiségek bérletéről szóló, többször módosított 40/2004. (VI. 23.) rendelete 6. § szerint a szociális helyzet alapján történő bérbeadás feltételei az alábbiak:

6. § (1) A szociális helyzet alapján történő bérbeadás esetén az a saját lakással nem rendelkező személy — a vele együtt költözőket is figyelembe véve — pályázhat eredményesen,

a) akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át nem haladja meg,

b) aki a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (a továbbiakban: Szt.) 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti vagyonnal nem rendelkezik,

c) aki a bérleti ajánlat benyújtásakor, vagy a lakás biztosításakor, illetőleg az azt megelőző 5 éven belül, az ország területén beköltözhető lakástulajdonnal, lakástulajdonon fennálló hasznélvezeti joggal, egyéb használati joggal, üdülővel, továbbá beépíthető lakótelekekkel, üdülőtelekekkel nem rendelkezik, illetve nem rendelkezett,

d) aki keresőtevékenységet folytató vagy rendszeres pénzellátásban részesülő szülő, vagy más törvényes képviselő, amennyiben háztartásában 3 vagy több gyermeket nevel. Együttélő szülők, törvényes képviselők esetén legalább egyikük keresőképes tevékenységet folytat, vagy rendszeres pénzellátásban részesül.

e) az a-c) pontokban foglaltakon túl az 5. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjában meghatározott bérbeadás esetén

ea) 35. életévét be nem töltött, gyermekét, illetve gyermekeit egyedül nevelő keresőtevékenységgel rendelkező vagy rendszeres pénzellátásban részesülő szülő, vagy más törvényes képviselő,

eb) vagy 35. életévüket be nem töltött házastársak vagy élettársak, amennyiben legalább egyikük keresőtevékenységgel rendelkezik vagy rendszeres pénzellátásban részesül, amennyiben a családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át nem haladja meg.

(2) A szociális helyzet alapján legfeljebb az alábbi méretű lakás adható bérbe az együttlakó személyek számától függően:

- 2 személyig: 1 - 2 lakószoba

- 3 személy esetében: 1,5 - 2,5 lakószoba

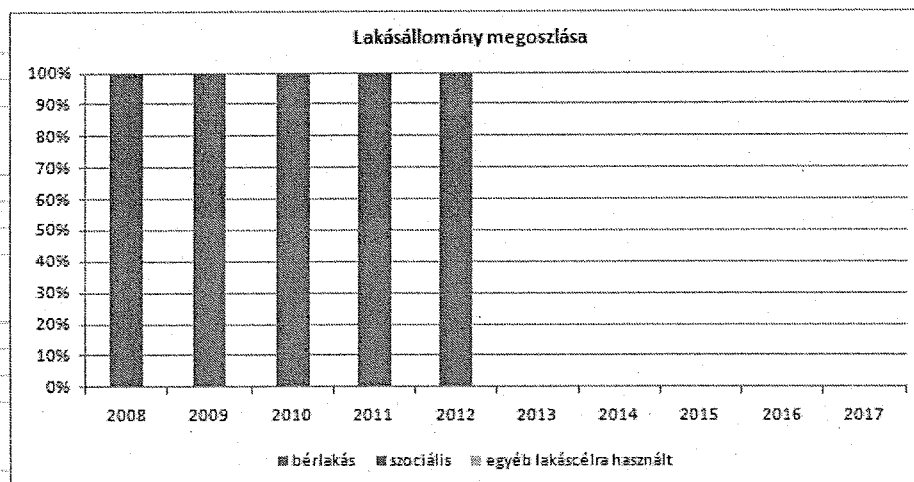
- 4 személy esetében: 2,5 - 3 lakószoba,

- minden további személy esetén további fél szobával nő a lakásigény mértékének felső határa.

- 3 vagy több gyermeket nevelő család esetében a lakásigény mértékének felső határa minden további személy esetén 1 szobával nő.

(3) Az személy, aki szociális helyzete alapján kíván lakást bérelni, az ilyen céllal meghirdetett pályázati felhívásra, bérleti ajánlatot tesz a Bérbeadónál. Ajánlatot az a szociálisan rászoruló is tehet, aki a pályázati felhívás megjelenésekor önkormányzati bérlakásban lakik, de a lakás mérete nem felel meg a (2) bekezdésben meghatározottaknak (kisebb, vagy nagyobb), vagy más komfortfokozatú, illetve más használati értékű lakásba kíván költözni. Ez esetben a pályázónak a (4) bekezdésben rögzítetteken túlmenően igazolnia kell, hogy sem a Bérbeadóval, sem a Kezelővel szemben lakásbérlettel összefüggésben tartozása nincs, valamint kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy pályázatnyerése esetén a korábbi bérleményét rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban juttatja vissza a Bérbeadónak.

A fent említett rendelet 6. §-ában meghatározott bérbeadási jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése az Egészségügyi és Szociális Bizottság hatáskörébe tartozik.

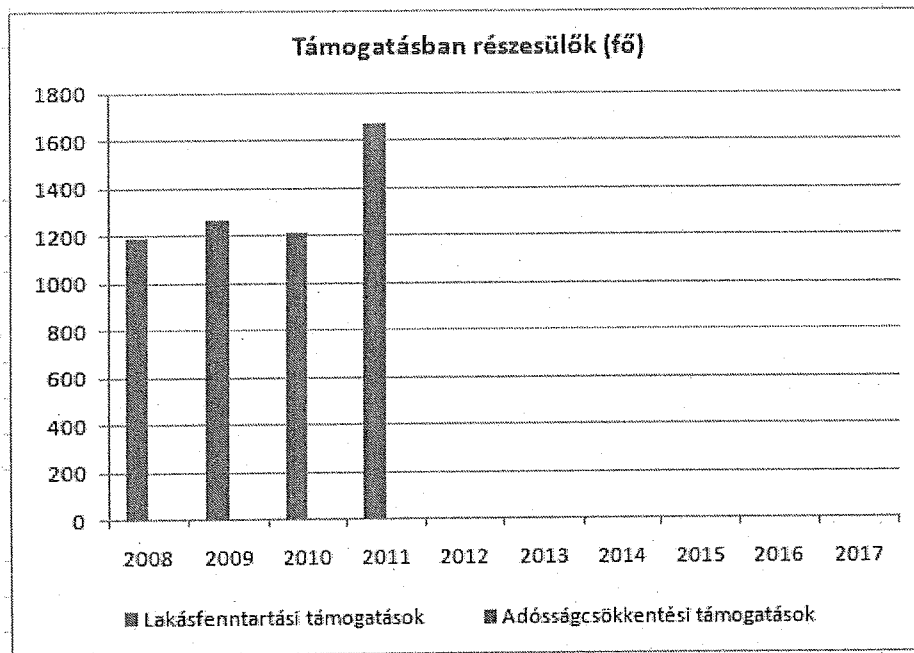

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését megelőzően, Helyi Esélyegyenlőségi Program Fórum összehívásáról intézkedtünk. A Fórumon az egyes célcsoportokkal kapcsolatban felmerültek a lakhatási körülményeket érintő problémák is. A Fórumon elhangzottak szerint Baja város területén kb. 10 olyan család van, akik egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú (szerszámtároló, garázs) ingatlanokban élnek.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez (a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztőrésztéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez) nyújtható lakásfenntartási támogatás.

A fenti diagram is mutatja a Lakásfenntartási támogatást (LFT) igénybevevők száma jelentősen megemelkedett a 2011. évre. Ennek oka, hogy a jogszabályban rögzített, feltételként meghatározott jövedelemhatár 2011-től emelkedett. **Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult** az a személy, akinek a háztartásában az **egy fogyasztási egységre** jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, és a **háztartás tagjai egyikének sincs vagyona**.

f) eladósodottság

A családok egy része családtámogatási ellátásokból, álláskeresői támogatásokból vagy rendszeres pénzügyi ellátásokból él, azaz a szülők a munkanélküliség miatt nem munkával szerzett jövedelemből tartják el gyermekeiket. Egyre több azoknak a családoknak a száma, ahol az egyik szülő egyáltalán nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A nagycsaládban nevelkedő gyermekek esetében általában az édesanya otthon van, így ezekben az esetekben az ő jövedelmét kizárólag a családtámogatási ellátások képezik. A szociális rászorultságtól függő egyéb támogatásokról rendszeresen tájékoztatjuk az érintett családokat, ezáltal a gyermekvédelmi támogatásokon kívül egyéb juttatásokra is jogosultságot szereznek.

Egy családban általában több probléma is előfordul. Az esetek többsége komplex esetkezelést igényel. Egyre több esetben fordul elő, hogy a jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködése szükséges a probléma enyhítéséhez. Sokan nem rendelkeznek munkahellyel, emiatt a gondozott családok komoly anyagi nehézségek között élnek, közüzemi számlákat nem tudják fizetni, vagy elmaradásaik vannak. A hitelek törlesztőrésztételei továbbra is magasak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Mint ahogy azt már fentebb említettük, az ingatlanok bizonyos része elektromos árammal ellátott, de még mindig akadnak olyan tanyák, ahol nincs áram, ebből következően ellenőrzött minőségű ivóvíz sincs. Ezzel ellentétben parabola antenna, majdnem minden ingatlanon található. Akad olyan tanya is, ahol aggregátorról üzemeltetik a tv-t és a számítógépet is.

A közlekedést az itt élők nagyrészt egyénileg oldják meg, a tömegközlekedést ritkán veszik igénybe. Esetenként a Közterület Felügyelet segítségével jutnak be a tanyán élő gyermekek a helyi tömegközlekedés végállomásra (Nagy István utca vége, Gólyasor). Közvilágítás a fenti területeken a Nagy István utca folytatásában, illetve a IV. körzet a Bajai Cigány Önkormányzat irodájáig van.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Baja városban szegregált-jellegű területek vannak, azonban szegregátumnak minősülő környezet/terület nincs. Így a szegregátumra jellemző problémákkal, hátrányokkal, stb. jelen esélyegyenlőségi programban nem indokolt foglalkozni.

- a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)
- b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)
- c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Baja Város Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az egészségügyi, valamint a szociális ellátások biztosítására. Az önkormányzat felnőtt, gyermek, illetve vegyes háziorvosi, valamint fogorvosi, védőnői körzeteket alakított ki. Jelenleg nincs a városban betöltetlen háziorvosi körzet/praxis.

Az önkormányzat, mint az egészségügyi alapellátás biztosításáért felelős, az adott körzetet ellátó egészségügyi szolgáltatóval kötött feladat-ellátási szerződés keretében szabályozza a feladat ellátására vonatkozó feltételeket. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztártól kapott finanszírozást pedig ezen szerződés megkötésével átadja a feladatot ellátó egészségügyi szolgáltató részére.

Az OEP-pel a finanszírozási szerződést pedig már az adott egészségügyi szolgáltató köti meg.

Az egészségügyi szolgáltatók finanszírozása az évente – tárgyévet követő március 31-ig – a jegyző által lejelentett körzetlétszám alapján történik.

Jelenleg 6 házi gyermekorvosi körzet, 16 felnőtt háziorvosi, és 1 vegyes háziorvosi praxis működik a város területén. A védőnői ellátás szintén biztosított (jelenleg 11 védőnői van).

A központi háziorvosi ügyelet szintén biztosított, külön szolgáltató, a Bácska-Med Kft. keretében.

A fogászati ellátás jelenleg – a Képviselő-testület 2013 márciusában meghozott döntése alapján – vegyes fogorvosi körzetekben (8 db) történik, míg az iskolás gyermekek ellátása az iskolafogászat (jelenleg a Sulident Bt. látja el, külön megállapodás keretében) keretében történik.

Az egészségügyi ellátás területén az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a prevencióra, főként az Egészséges Baja Városért Közalapítvány, valamint az Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központ által szervezett egészségnapok, egészséghónapok, szűrővizsgálatok, orvosi előadások, stb. keretében.

Az önkormányzat külön helyi rendelet megalkotásával gondoskodik a - napjainkban sajnálatos módon egyre gyakrabban előforduló - méhnyakrák elleni védekezésről. A rendelet szerint a 13 éves bajai lányok ingyen kaphatják meg a 3 fordulóban beadandó HPV vírus elleni védőoltást, amennyiben természetesen törvényes képviselők írásban, kérelem kitöltésével igénylik azt.

Az egészségüggyel, valamint a szociális ellátásokkal kapcsolatos döntések meghozatalával külön szakbizottság is, Baja Város Önkormányzat Képviselő-testülete Egészségügyi és Szociális Bizottsága foglalkozik.

A fekvőbeteg ellátást, valamint az egyes szakellátásokat a Bajai Szent Rókus Kórház biztosítja, mely 2012. május 1. napja óta a magyar állam fenntartásába került át. Az átadás-átvételt követően is mindenképpen fontos a jó kapcsolat megtartása a kórházzal. A kórház fejlesztésével kapcsolatban jelenleg is folyamatban vannak projektek, az épületek minél korszerűbb kialakítása, felújítása érdekében. (TIOP, DAOP)

A szociális ellátásokhoz való hozzáférést elsősorban a Református Egyház által fenntartott CÉDRUS látja el, mely szolgálat külön megállapodás keretében évente támogatást kap az önkormányzattól. A CÉDRUS keretében biztosított például a házi segítségnyújtás, a fogyatékosok nappali intézménye, nappali melegedő, stb.

A CÉDRUS részére az önkormányzat külön szerződés keretében ingatlant is biztosít a feladat ellátásához.

Összességében elmondható tehát, hogy az önkormányzat a fent említett szolgáltatókkal, szervekkel megkötött megállapodásokkal igyekszik biztosítani minél szélesebb körben az egészségügyi, valamint a szociális ellátásokat.

A város rendelkezik Városi Egészségtervvel is, melyet a Képviselő-testület a 74/2013 (II. 28.) határozatával fogadott el.

Baja Város Egészségterve azzal az igénnyel készült, hogy bemutassa a város lakosságának halálozási, megbetegedési, és környezet-egészségügyi viszonyaiban bekövetkezett változásokat, ráirányítsa a figyelmet a fennálló egészségügyi problémákra. A város lakossága egészségi állapotának ismerete meghatározó jelentőségű nemcsak az egészségügyi/népegészségügyi intézkedések tervezése és ütemezése szempontjából, hanem a város gazdasági fejlődése, teljesítő- és versenyképességének megítélése és fejlesztése érdekében is. A város lakosságának egészségi állapota a város jövőjét biztosító humán erőforrás minőségi indikátora is. Baja Város Önkormányzat elkötelezett: ismerni és ismertetni kívánja a jelenlegi helyzetet, azonosítani és rangsorolni kívánja a problémákat, s a bizonyítékokon alapuló népegészségügyi tevékenység eszközeivel célzottan kezelni azokat.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Háziorvosi, házi gyermekorvosi, védőnői, és fogászati alapellátás keretében biztosítja az önkormányzat a lakosság egészségügyi alapellátáshoz történő hozzáférést.

A fent említett alapellátások igénybevétele térítésmentes, mindenki számára hozzáférhető. Az egészségügyi körzetek kialakításánál az önkormányzat kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a külterületi lakosság számára is viszonylag könnyen elérhető távolságra legyen az orvosi rendelő.

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	15	6
2009	1	15	6
2010	1	14	6
2011	1	16	6

A mélyszegénységben élők és a romák is az egészségügyi alapellátást, adott esetben a szakellátást is jellemzően igénybe veszik, kontrollvizsgálatokra visszajárnak, a gyógyszereket beszerzik. Az egészségügyi szűrővizsgálatok (vércukormérés, vérnyomásmérés) általában a Községi Házban kerülnek megszervezésre, illetve több esetben a Családsegítő Szolgálat is küld értesítést szűrővizsgálatokon való részvételről.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció mindenképpen kiemelt jelentőségű, nagy hangsúlyt fektet ezen területre az önkormányzat, különféle egészségmegőrző, egészségtudatos életmódra nevelő programok megszervezésével, egyik közalapítványa, az Egészséges Baja Városért Közalapítvány segítségével.

Az említett közalapítvány kiemelt céljai között szerepel a betegségek megelőzése, az egészség megőrzése. Ezen célok elérése érdekében rendszeresen szűrőprogramot rendez több korosztály részére is (gyermekek, nők, idősek, stb.). A különböző rendezvényeken általában 250-300 fő vesz részt (ez az adat mindig csoportfüggő), melyből 10 % mélyszegény és a roma részvétel elhanyagolható.

Ezen felül a már fent említett HPV elleni védekezés is mindenképpen kiemelendő, melyből roma származású igénybevevő kb. 15 fő.

Az iskoláskorú gyermekeknél, fiataloknál különösképpen a drogprevenciós előadásoknak van kiemelt szerepe, melyeknél az egyéni terápián és az iskola-egészségügyi felvilágosító beszélgetésen van a hangsúly.

A koragyermekkor kötelező szűrővizsgálatokat a védőnők végzik el, melyről előzetesen értesítik a szülőket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátások a CÉDRUS keretében érhetőek el elsősorban. A fejlesztőtevékenység (mentálhigiénés, stb.) elsősorban a Pszichiátriai Betegek Otthonában és a Fogyatékosok Nappali Otthonában történik. Az itt ellátottak nagy része igen egyszerű, szegény családból származik, a romák száma azonban elenyésző (1-2 fő).

A fejlesztő ellátásnál meg kell említeni, hogy gyermekek részére a korai fejlesztés, mint szolgáltatás is biztosított, 2013. január 1. napja óta ezt a Bajai Pedagógiai Szakszolgálat és Nevelési Tanácsadó látja el. Korai fejlesztést ezen időpontig a Bajai Egyesített Bölcsődék 3. számú telephelye is ellátott, azonban ezen feladat kikerült a bölcsődék feladatából. Természetesen az említett 3. számú telephelyen kialakított fejlesztőszobában továbbra is történhet a korai fejlesztés, nem kell tehát a szülőknek gyermeküket elvinni a Pedagógiai Szakszolgálathoz, amennyiben a szakszolgálat és a bölcsőde megállapodást köt. Korai fejlesztést - a kapott helyi adat szerint - a vizsgált célcsoport nem veszi igénybe.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Baja városban az egészséges étkezés kiemelt hangsúlyt kap. Jelenleg a Baja Marketing Kft. Gyermekektetetés részlege látja el a közétkeztetés megszervezését a legtöbb nevelési-oktatási intézményben. Az alapanyagok kiválasztása során kiemelt hangsúlyt fektet a Kft. az egészséges életmód, illetve táplálkozás fontosságára. Több alkalommal szerepel gyümölcs, zöldség, tejtermék a napi menüben. Ezt a célt valósítja meg a **Menza Minta = Mintamenza program**.

Cél: az egészségesebb, korszerű táplálkozás kialakítása, a közétkeztetés megújítása, melynek egyértelmű nyertese egy egészségesen táplálkozó, étkezési kultúrával rendelkező felnövő generáció. Magyarország táplálkozással összefüggő egészségügyi mutatói a legrosszabbak közé tartoznak az Európai Unióban. Az egészség megőrzésében, a betegségek megelőzésében az egyik legfontosabb elem a helyes táplálkozás.

A felnőttkori szokásokat a gyermekkori hatások és minták határozzák meg. Az ekkor megszerzett ismeretek a későbbi egészségmagatartást, azon belül az étkezési kultúrát jelentősen meghatározzák. Ezért különösen fontos a nevelő hatású, az otthoni, esetlegesen nem megfelelő táplálkozási szokásokat is ellensúlyozó, az életkori szükségleteket kielégítő közétkeztetés.

A program része, hogy a közétkeztetésben is minél szélesebb körben jelenjenek meg a magyar, ezen belül is elsősorban a helyi alapanyagok, illetve a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások termékei. Fontos, hogy a bio-élelmiszerek egyre növekvő arányban jelenjenek meg a bölcsődei, óvodai, kórházi étkeztetésben. A tapasztalatok szerint ízletesebbek azok az ételek, amelyek a több ezer kilométerről

szállított alapanyagok helyett hazai termékekből készülnek, ráadásul tápértékük is magasabb. A helyben megtermelt nyersanyagok teljesen kizoríthatnák az ételek elkészítéséhez használt ún. kényelmi termékeket. Az „igazi” nyersanyagok előkészítése élő munkát igényel, így ez a közmunka-programban résztvevők számára is új foglalkoztatási területet jelenthet. Emellett fontos a konyhák valamennyi dolgozójának (élelmezésvezető, szakács, konyhai előkészítő) képzése, továbbképzése, és az is, hogy a közmunka-programban részt vevők megismerkedjenek a higiénés és közegészségügyi előírásokkal.

A jelenleg érvényben lévő előírások szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekre – az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Ezt a célt szolgálja az országos tisztifőorvos elmúlt évben kiadott táplálkozás-egészségügyi ajánlása. A gyakorlati megvalósításban pedig iránymutatóak lehetnek azok a programok, amelyek a népegészségügyi és gasztronómiai szakemberek együttműködésén alapulnak.

Erre példa a Menza Minta=mintamenza program.

A Mintamenza csapat a cél eléréséért vállalja:

- A Programhoz csatlakozó konyhák konzultáció, tanácsadás lehetőségét, menüsorok értékelését.
- Étlap-értékelést, tápanyag-kiszabatok feldolgozását, értékelését (NutriComp programmal)
- kiindulási állapot
- a Program szellemében kialakított étrend értékelése
- nyomon követés
- Igény szerint „kerekasztal” megbeszélés szervezését

A Programhoz csatlakozó intézmény a cél eléréséért vállalja:

- Együttműködik a Mintamenza program irányítóival.
- Az étlap- és tápanyag-kiszabatok értékelése kapcsán felmerülő hibákat kiküszöböli.
- A nyersanyag-felhasználást felülvizsgálja az egyes tápanyagok életkori szükségleti értékek biztosítása érdekében.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A városban kiemelt hangsúlyt kap a testmozgás, a sport, az egészséges megőrzése érdekében. Az önkormányzat a költségvetésben külön soron támogatás biztosít a sportegyesületek/szervezetek részére, sport célú támogatásra pályázatot ír ki, s emellett több sport egyesület részére sportlétesítményt biztosít helyszíniül.

A város jó környezeti adottságai révén igen sok lehetőség adódik a szabadtéri sportesemények megtartására is. (Petőfi-szigeten labdarúgás, futás, triatlon, a Sugovicán evezés, sárkányhajózás, stb.)

Az adatgyűjtés során szerzett tapasztalatok alapján a roma lakosság jellemzően inkább azon programokon vesz részt, melyet a Községi Házban illetve a szűk környezetükben rendeznek meg, városi rendezvényeken kis számban vesznek részt.

A mélyszegénységben élők ritkán látogatják a városi rendezvényeket elsősorban anyagi okok miatt, másodsorban az érdektelenség okán.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A CÉDRUS keretében történik a szociális szolgáltatások biztosítása. (Például: házi segítségnyújtás, idősek otthona, stb.)

A házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás irányában folyamatos a kereslet.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nagyon közkedvelt ellátása a gondozási központnak. Hasznossága a folyamatos ügyelet biztosítása miatt van. Rendszeres az érdeklődés irányában. Ez a szolgáltatás teljes kihasználtsággal folyik. Sikerességét mutatja a várakozók száma.

Házi segítségnyújtás során otthonukban látnak el gondozónők betegeket. Miután idős, beteg korosztállyal dolgoznak, sajnos gyakran veszítenek el gondozottat. Ezért az ellátotti létszám stagnál. Nem ritka példa a 3-

6 éve ellátásban lévő beteg, de gyakori gyógyíthatatlan betegségben szenvedők hospis ellátásának rövid tartama is.

Vegyes képet mutat az ellátás kis településen és a városban. Kisebb településen a családi összefonódások nagyok, a segítségnyújtásban sokat segít a mikrokörnyezet is. A közmű hiányossága miatt a gondozónők munkája gyakran kiegészül a gondozott közvetlen életkörülményeinek javításán (begyűjtés fatüzeléses kályhába, nehezen járható falurészekben az étel több napos előkészítése). Míg városban jellemzőbb az otthonon belül végzendő alapápolási tevékenység.

Férőhelyek száma-ellátottak száma:

2012.12.31	házi segítségnyújtás	222 fő
2012.12.31.	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	133 fő

ELLÁTOTTAK ÖSSZETÉTELE

Házi segítségnyújtás

Település neve	ellátotti létszám	férfiak	nők	70 év alatt	70-80 év.	80-90 év	90-100 év
Baja	60	11	49	19%	28%	41%	12%
Érsekcsanád	33	7	26	3%	30%	55%	12%
Sükösd	38	13	25	9%	33%	45%	19%
Nemesnádudvar	19	4	16	16%	25%	39%	20%
Hajós	46	14	32	9%	32%	40%	19%
Szeremle	26	2	24	2%	28%	47%	23%
Összesen	222	51	171				

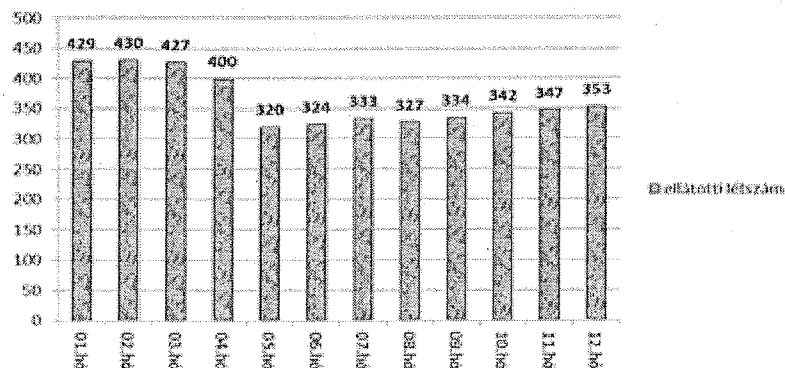
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Település neve	ellátotti létszám	nők	férfiak	70 év alatt	70-80 év.	80-90 év	90-100 év
Baja	72	66	6	18%	32%	44%	6%
Érsekcsanád	3	3	0	0%	88%	22%	0%
Sükösd	8	7	1	12%	15%	61%	12%
Nemesnádud.	14	12	2	10%	42%	23%	25%
Hajós	12	11	1	6%	33%	49%	12%
Szeremle	10	10	0	0%	50%	50%	0%
Érsekhalma	3	3	0	0%	35%	47%	18%
Dávod	6	6	0	0%	34%	53%	13%
Bácsszentgyörgy	1	1	0	0%	0%	100%	0%
Dunafalva	4	1	3	0%	41%	40%	19%
Összesen	133	120	13				

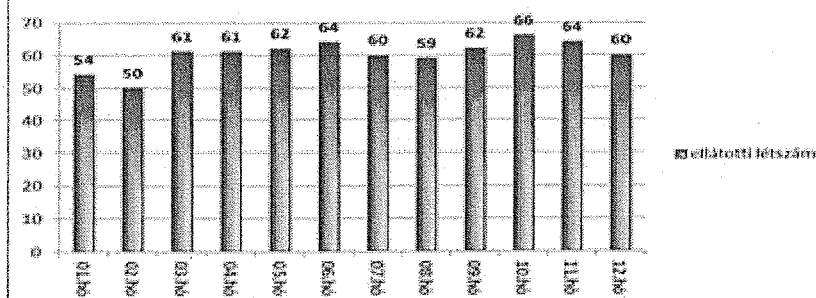
Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik a CÉDRUS, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

A KSH statisztika adatai alapján 2012. december 31-én érvényes megállapodással rendelkezők száma: 440 fő

Szociális étkeztetés 2012.

Szociális étkeztetés - klubok 2012.

A szolgáltatás (étkeztetés) ellátási területe: Baja Város közigazgatási területe

Az étkeztetés iránti érdeklődés változó. A szociális ellátás és egy adott ország gazdasági helyzete nagyon szorosan összefügg. Leginkább az étkeztetés igénybevételén lehet lemérni, hogy milyen negatív előjelű változásokat élünk meg. A megélhetési problémák miatt sokszor még azt is meggondolják az emberek, hogy a kedvezményes térítési díjon igénybe vehető étkeztetést kérelmezzék-e egyáltalán. Többször találkozunk azzal, hogy átmeneti fizetési nehézségeik vannak családoknak, haladékat kérnek, vagy inkább szüneteltetik a szolgáltatás igénybevételét, majd ismét visszatérnek, ahogy a lehetőségeik engedik. A jövedelemmel nem rendelkező, térítési díjmentesen étkezők száma 2012. december 31. napján 22 fő volt.

- g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A helyi adatgyűjtés során olyan információhoz jutottunk, miszerint előfordul, hogy roma származású fiatalokat nem engednek be, illetve nem szolgálnak ki adott szórakozó helyen. Továbbá arra is volt példa, hogy munkalehetőségtől esett el valaki, amikor telefonon közölte roma származásra utaló nevét.

- h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkriminációként rögzítendő, hogy az önkormányzat (Baja Város Önkormányzata Képviselő-testületének 21/2011. (V. 26.) önkormányzati rendelete a méhnyakrák elleni védőoltás támogatásáról) ingyenesen biztosítja a 13. életévüket betöltött bajai lányok részére a HPV elleni védőoltást. A rendelet hatálya Baja Városban állandó lakóhellyel rendelkező, és életvitelszerűen is a törvényes képviselővel együttesen Baján lakó, a kérelem benyújtásának évében (a továbbiakban: tárgyévben) 13. életévüket betöltő leányokra terjed ki.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Az önkormányzat minden évben éves rendezvénytervet készít, és fogad el, az adott évre tervezett rendezvényekről, kulturális programokról. Ezek között szerepel a Halászléfőző népnépzés, mely népszerű, több napos rendezvény. A programok között szerepel a színházteremben, valamint a Bácskai Kultúrpalotában megrendezésre kerülő színdarabok, musicalek, komoly zenei rendezvények sora is. A városban több színi társulat is működik, megemlítendő a Bajai Fiatalok Színházát, s a RABL színpadot, melyek színvonalas előadásokkal teszik színesebbé a város kulturális életét. A Bácskai Kultúrpalotában emellett több alkalommal kiállítások is megrendezésre kerülnek.

A Baja Marketing Kft. mellett kiemelendő az Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központ közművelődés terén betöltött szerepe. Ezen programokon a mélyszegénységben élők illetve romák elenyésző számban vesznek részt, általában az ingyenesen látogatható rendezvényekre mennek el.

Kifejezetten a romák részére kerül megrendezésre minden év augusztusában a Roma Nap, melyen kb. 200-300 fő vesz részt. Egyéb roma kulturális rendezvények/programok: jótékonysági babgulyás főzés, roma kultúrnap, roma gyereknapi, nyáron Dávodon fürdőzés (70-80 gyerek részére), Roma Mikulás, Roma Karácsony. A programok helyszíne általában a Közösségi Ház, illetve a szűk környezet. Új jellegű program az asszonyoknak főzőtanfolyam.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Baja életében jelen vannak különböző nemzetiségek. Fontosabb népcsoportok: cigányok, horvátok, németek, szerbek.

Cigányok jellemzően nem vallják magukat roma származásúnak, azonban a helyi adatgyűjtés szerint kb. 800-1000 fő él Baján. Becslések szerint 60-70 %-uk munkanélküli, iskolázottságuk alacsony. Általában nagyobb családban élnek, átlagosan 3-4 gyerek, de több 10-12 gyermekes család is előfordul. Lakáshelyzetük szegényes képet mutat, általában tanyákra költöznek. Az épületek elhanyagoltak, nincs pénzük felújításra, karbantartásra. Az iskolában jelenleg nem folyik roma nyelv oktatása, azonban egymás közötti kapcsolataikban használják nyelvüket. A város által szervezett rendezvényeken való részvétel lehetősége számukra is biztosított, azonban alig vesznek részt rajta. A környezetükben megrendezett programokban azonban nem csak romák vesznek részt, biztosított tehát az integrációjuk.

Horvátok esetében a munkanélküliség kb. 10 %-os, alacsony iskolázottság nem jellemző, a fiatalok nagy számban továbbtanulnak. Rendezett lakhatási körülményekkel rendelkeznek, nincs köztük hajléktalan.

Az egészségügyi ellátásban részt vesznek, elmennek szűrővizsgálatokra, kontrollvizsgálatokra.

A nagyobb rendezvényeiket általában 2-3 havonta megrendezik, ezekre nemcsak a város, hanem a környék lakóit is meghívják. Évente próbálnak újabb, és újabb hagyományteremtő rendezvényeket szervezni. Emellett a hagyományokat (mind vallási, mind kulturális) követik, s léteznek olyan programjaik is, melyet a Baján működő horvát egyesületek rendeznek, s ehhez nyújt a Bajai Horvát Önkormányzat támogatást. Ezen rendezvényeken mindig vannak állandó részt vevők, ugyanakkor elmennek a programokra új részt vevők is, megmozgatja tehát a közösséget a rendezvények nagy része.

Német nemzetiségűek a helyi adatgyűjtés szerint 1500-2000-en élnek Baján. Esetükben nem jellemző a munkanélküliség, jól iskolázottak a családok, lakhatási körülményeik jók, nincs hajléktalan közöttük. A német nyelvet az iskolában is oktatják, de otthonukban is beszélnek, ha kell hivatalosan is. A városi rendezvényeken részt vesznek, pl. a minden évben megrendezésre kerülő Halászléfőző népnépzésen külön asztalaik vannak. Nemzetiségi hagyományait, kultúrájukat ápolják, nagy hangsúlyt fektetnek más településen élő németekkel való kapcsolattartásra (pl. buszos kirándulások havonta). Főbb rendezvényük a minden év novemberében megrendezésre kerülő Katalin bál (200-300 fő), valamint népszerűsítik nemzetüket, kultúrájukat más bajai lakosokkal, pl. a sétáló utcában a „Nemzetek zenéje” elnevezésű program alkalmával (német népi tánc, német zene bemutatásával).

Szerbek kb. 1000 lakos él Baján, nagy része nyugdíjas, nemzetiségükönél nem jellemző a munkanélküliség, jól iskolázott családokban élnek, nem jellemző a 8 általános iskola alatti végzettség, lakhatási körülmények jók,

nincs hajléktalan köztük. A nyelvet használják, ha kell hivatalosan is, családokban a gyermekek is beszélik a nyelvet. Hátrányos megkülönböztetés nemzetiségükkel kapcsolatban nincs.

Kulturális programok/rendezvények:

- 1) Szerb Önkormányzat (minden hónap utolsó péntekén 8-12 óráig fogadónapot tart)
- 2) Szerb Vallási és Kulturális Egyesület
- 3) Szerb Egyházközség (karácsony, húsvét, szerb napok, (aug.16.)

- ortodox szerb templom (védőszentje- Szent Miklós ünnepe május utolsó vasárnapja) kiemelten védett műemlék, minden nap 9-től nyitva tart, idegenvezetéssel szolgálnak a turistacsoportoknak 4-5 nyelven. Vallási és felekezetre tekintet nélkül mindenki szabadon látogathatja a templomot.

- Szerb Regionális Nemzetiségi Ház: 1500 kötetes könyvtár (minden csütörtökön 14-18 óráig nyitva tart).

Rendezvények közül fontosak az ortodox misék, kórusok. Tambura zenekar is működik. Szerb önkormányzatok országos kispályás labdarúgó bajnokságát megszervezték.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat rendszeresen szervez gyűjtéseket (játékok, könyvek, stb.) a rászoruló családok részére.

Emellett a hidegélelem, konzervek, stb. gyűjtése is minden évben kiemelt figyelmet kap a rászoruló gyermekek, családok segítése érdekében.

A Bajai Cigány Önkormányzat rendszeresen kap Kecskemétről adományokat (konzervek), a Bácska Sütő- és Édesipari Kft-től kenyeret.

Önkéntes munka keretében megemlíthető például a Föld napja alkalmából megtartott szemétygyűjtés.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Bajai Cigány Önkormányzat a Baja Város Önkormányzattól kapott támogatást rendezvények megszervezésére, illetve iskolakezdési támogatásra fordítják (110-120 fő részére tanszerek, ruha).

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a tartós munkanélküliek száma nem csökken, s ez folyamatos elszegényedéshez vezet	közfoglalkoztatás tovább folytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása
a lakossági adósságállomány újratermelődése	folyamatosan szükséges az állampolgárok életszínvonalának vizsgálata, valamint szükségletalapú szolgáltatások szervezése
alacsony iskolázottság	képzést segítő pályázatokon való részvétel (LEADER, TÁMOP)
rossz általános egészségi állapot	egészségtudatosság fejlesztése, elősegítése- pl. egészségőr alkalmazása
jellemzően rossz lakhatási körülmények	igénybe vehető ellátások felhasználásának ellenőrzése- vagy természetbeni ellátások előtérbe helyezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi és politikai fejlődése azon múlik, hogy a most felnövekvő gyerekek felnőttként mennyire lesznek boldogok, egészségesek, jól képzettek, mennyire érzik magukat biztonságban, mennyire lesz erős az önbizalmuk, önbecsülésük. A demográfiai trendek a csökkenő születések, a növekvő előregedés világosan mutatják, hogy maximalizálni kell a jövőbeli humán erőforrásokat, vagyis maximalizálni kell az összes gyerek lehetőségét a jövőben, és a szegénység és kirekesztődés problémáját hatékonyan kell kezelni.

A hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítása, a szegénység átörökítésének megakadályozása kulcskérdése a társadalmi felzárkózásnak.

A KSH adatai szerint A 18 éven aluliak száma 2011. január 1-én 1.797.955 fő volt, arányuk az össznépességen belül 18,0%. A születések száma a 80-as évek közepe óta folyamatosan csökken, 2010-ben 90.335 gyermek született.

A gyermekes családok fokozott szegénységi kockázata a magyarországi szegénység meghatározó jellemzője. A szegénység átörökítése szempontjából a helyzet jelentős romlását mutatja a foglalkoztatott nélküli háztartásokban élő gyermekek számának egyértelmű növekedése, illetve a problémák koncentrációját jellemző területi eloszlása.

A gyermekek 11%-át (198 ezer főt) veszélyeztetettként tartják nyilván a gyámhatóságok, túlnyomó többségüket anyagi okok miatt, de évek óta erőteljesen emelkedő tendenciát mutat a magatartási okokból veszélyeztetettek száma, amelynek hátterében sok esetben sorozatos iskolai kudarcok, súlyos krízisekkel, konfliktusokkal terhelt családi körülmények állnak. A hátrányos helyzetű régiókban a veszélyeztetett gyermekek aránya 2-3 szorosa a más régiók veszélyeztetettségi arányának.

Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya is. A gyermekvédelem és az egészségügy a veszélyeztetett gyermek fogalmat használja -amelynek a megítélése számos szubjektív elemet tartalmaz - a közoktatás pedig - az objektív mutatókon alapuló - hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fogalommal dolgozik, ennél fogva a halmozottan hátrányos helyzet beazonosítására csak akkor nyílik lehetőség, ha a gyerek megjelenik a közoktatás rendszerében.

Ugyancsak emelkedő tendenciát mutat a védelembe vett gyermekek száma. 2010-ben ezer kiskorúból 13,4 (összesen 24 ezer fő) gyermeket vettek védelembe. Évek óta nem csökken a súlyos veszélyeztetettségük miatt a gyermekvédelmi szakellátásba bekerülő, illetve ott nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonban elhelyezett gyermekek száma. 2010-ben 17.792 gyermeket jelentett. Egyre nagyobb arányban kerülnek be 12-14 éves, illetve ennél magasabb életkorú gyermekek. A bekerülési okok között nagyrészt iskolai problémák, csavargás, iskolakerülés, súlyos magatartási, beilleszkedési zavarok állnak, amelyeknek a kezelését nagyban hátráltatják a gyermek-és serdülő pszichiátriai ellátás súlyos hiányosságai. Nem csökken a - komoly állami költségáfordítást igénylő - szakellátásban eltöltött időtartam sem, kevés gyermeket sikerül visszagondozni a családjába, amelyben egyaránt közrejátszik a családoknak a gyermekekre nézve súlyosan veszélyeztető állapota, a szülők munkanélkülisége, jövedelemnélkülisége, illetve a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátórendszer kapacitáshiánya.

Lassú emelkedést mutat a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben** részesülők száma. 2010-ben mintegy 560 ezer gyermek (NEFMI adat) élt olyan háztartásban, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 130%-a, illetve 140%-a (egyedülálló szülő, vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén) alatt volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül azokat, akiknek a szülei legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, halmozottan hátrányos helyzetűnek tekintjük a közoktatási törvény rendelkezése értelmében. A NEFMI Oktatási Államtitkárság adatai szerint az óvodás gyermekek 11%-a (37 ezer), az általános iskolások 13,7%-a (106 ezer), a középfokú oktatásban részesülők 4%-a (23 ezer) halmozottan hátrányos helyzetű.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy

jelentőségű az ingyenes közétkeztetés, amelyben összesen mintegy 400 ezer rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek részesül. A rászoruló középiskolások 50%-os étkezési térítési díj kedvezményben részesülnek.

Problémát jelent a mintegy 400 ezer rászoruló gyermekek étkeztetése az iskolai szünetek alatt. A rászoruló nyári gyermekétkeztetésére 2011-ben 2,4 milliárd Ft-ot fordított a Kormány, amelyből mintegy 1400 településen 1410 ezer gyermek étkeztetését sikerült megoldani.

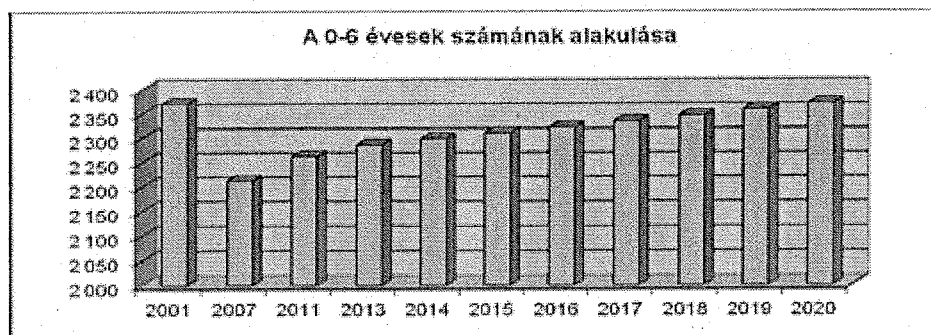
A szegénységben élő, hátrányos helyzetű gyerekek felzárkózásának segítése csak a szülők bevonásával együtt lehet sikeres. A hátrányos helyzetű családok gondozásában, a gyermekeket veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzésében, megszüntetésében, az ágazatközi (oktatási, egészségügyi, gyermekjóléti) együttműködés megszervezésében kitüntetett szerepe van a gyermekjóléti szolgálatoknak.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Településünkön a gyermekkorúak aránya eléri a 16%-ot, azon belül a 0-14 évesek aránya kb. 80%.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	19913	17542	37455	53%	47%
0-2 évesek					
0-14 éves	2352	2509	4861	48%	52%
15-17 éves	577	597	1174	49%	51%

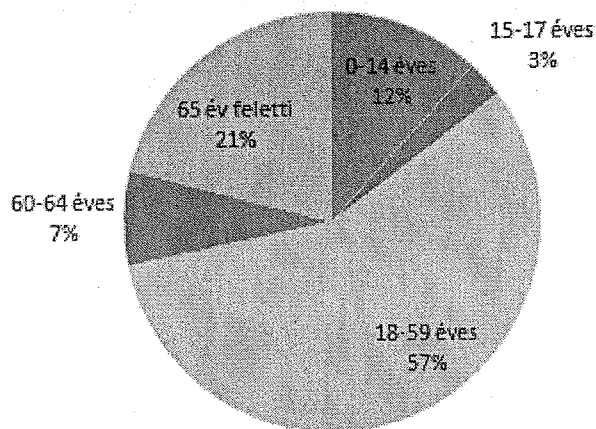
Év	0-6 éves korúak száma (2001. j)	0-6 éves korúak száma (2007. j)	0-6 éves korúak száma (2011. j)	0-6 éves korúak számának aránya (2011/2001)	0-6 éves korúak számának aránya (2011/2007)	0-6 éves korúak arányának változása (%)
	2 370	2 212	2 262	0,95	1,02	107,37

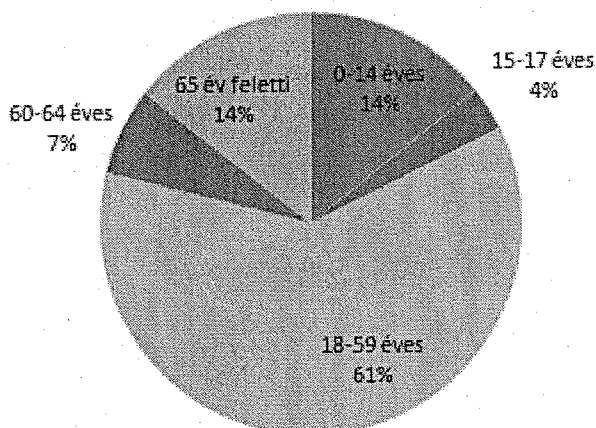
Az ábra szerint a gyermekkorúak között többségben van a férfi nem.

Ez az mutató a 65 év feletti lakosságnál fordul meg és tér el jelentős mértékben.

Állandó népesség - nők

Állandó népesség - férfiak

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	7999	5755	139,0%
2008	6455	5099	126,6%
2009	6565	4956	132,5%
2010	6594	4886	135,0%
2011	6697	4861	137,8%

A 2008-as évben érezhető válság utóhatásaként, - a kilábalás következménye - a demográfiai trendeket figyelembe véve, hogy a jóléti társadalmakban megjelenik a populáció kismértékű növekedése. A javuló gazdasági helyzet növeli a gyerekvállalási kedvet, mivel a családalapítás pénzügyi feltételei javulnak. A jelenlegi népességszökkenés kismértékű lassulása, vagy akár emelkedése, eltekintve a komolyabb kormányzati beavatkozásoktól (pl. 70-es évek vége, családtámogatás), megjelenik minden gazdasági fellendülést mutató időszakban. Mivel a tendencia a mutatókat elemezve alacsony csökkenést mutat a 2001-2007. évek viszonylatában a gazdasági helyzet stabilizálódása a születések számának növekedésével jár majd. További növekedést látunk a 2007-2011. közötti időszakban. Összevetve a gazdasági helyzet urbanizációs hatásait, és az ezzel járó munkahely-allokációs trendek alakulását a 2013. után feltételezett

növekedés reálisnak mondható. A növekedés alacsonyabb mértékű, mint a korábbi csökkenés, ezért feltételezzük, hogy a 2020-as évre éri el a növekedés a 2001-es mértéket.

A helyi ellátórendszer különböző támogatásokkal igyekszik segíteni a családokat a gyermekek nevelésében. Szolgáltatások, támogatások keretében védelmet biztosít. Fontos megjegyezni, hogy a helyi ellátórendszer célja a veszélyeztetettség megelőzése, azaz a prevenció. A megelőző tevékenységben fontos szerepet kap a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési, és sport intézményhálózat, valamint esetenként más civil szervezetek bekapcsolódása. Ahogy már korábban említésre került, különféle ellátások (pénzbeli, és természetbeni) révén igyekszik az önkormányzat biztosítani gyermekek ellátását, védelmét.

Baja Város Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 56/2008. (XI. 28.) önkormányzati rendelete célja, hogy megállapítsa az önkormányzat által a helyi sajátosságoknak megfelelő, a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, valamint a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez, megszüntetéséhez igénybe vehető ellátások egyes formáit, szervezeti kereteit, az eljárási és jogosultsági szabályokat, továbbá azok igénybevételének és érvényesítésének módját, feltételeit és garanciáit a Gyvt.-ben és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) kormányrendeletben foglaltakkal összhangban.

Baja Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekek védelmére az alábbi ellátási formákat biztosítja:

a) pénzbeli és természetbeni ellátás:

- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- étkezési térítési díjkedvezmény.

b) személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgálat,
- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsődei, óvodai, általános iskolai napközi otthonos ellátás és családi napközi),
- gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülő), családok átmeneti otthona.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatással kapcsolatos hatáskört Baja Város Polgármestere gyakorolja.

A gyermek rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Az időszakos létfenntartási gondnak, illetve létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetnek tekinthető különösen:

- szülő balesete, halála,
- családot ért elemi kár,
- szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, illetve a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadás,
- szülő, gyermek betegsége
- gyermek tartós, vagy átmeneti nevelésbe vételének megszűnése, illetve családba történő visszahelyezése,
- gyermektartásdíj megelőlegezésére való jogosultság objektív hiánya,
- gyermek iskoláztatásával járó rendkívüli kiadás,
- a gyermek láthatását elősegítő kiadás.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátás formájában is megállapítható.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás egyszeri mértéke gyermekenként legfeljebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéig állapítható meg.

Baja Város Önkormányzat Képviselő-testülete személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásként gyermekjóléti szolgálatot, a gyermekek napközbeni ellátására bölcsődei, óvodai, iskolai napközi otthonos ellátást biztosít.

Baja Város Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást a Bajai Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás keretében, annak intézménye, a Bajai Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat útján biztosítja. A gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele térítésmentes.

A szolgáltatás feladata, alapelvei:

A Gyermekjóléti Szolgálat a város személyes gondoskodást nyújtó ellátó rendszerének a része, amely a hátrányos, veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek és azok családjainak támogatására hivatott. Számukra szükségleteikhez igazodó, személyre szabott segítséget nyújt. A Szolgálat a jogszabályi előírásoknak megfelelően működik, szolgáltatásával alkalmazkodik a társadalmi környezet változásaihoz. Az igényes szakmai munka érdekében tevékenységüket a város különböző szervezeteivel együttműködve végzik.

A Gyermekjóléti Szolgálatnál kizárólag a segítő munka iránt elkötelezett, képzett munkatársak dolgoznak, akik szeretik munkájukat, tisztelik a rászorulókat, a humánus vezérlő tevékenységüket és ügyfeleik érdekeit minden esetben előtérbe helyezik.

A Gyermekjóléti Szolgáltatás célja:

A gyermek és családja a lakóhelyén kapja meg azt a támogatást, segítséget, amely a gyermek jóllétéhez szükséges

Egy jól működő személyes kapcsolatrendszer kiépítése, mindazoknak a szakembereknek az együttműködése, akik bárhol, bármilyen formában kapcsolatba kerülnek a gyermekkel

Veszélyeztető tényezők feltárása, elősegítve a kialakuló problémák időben történő felismerését, azok megoldását

Ezen feladatokat a Gyermekjóléti Szolgálat végzi, mely tevékenysége keretén belül:

- szervezési

- szolgáltatási

- gondozási feladatokat végez (Gyvt. 40. § (2) bekezdés).

Cél az enyhébb problémák kezelése is annak érdekében, hogy súlyosabb gyermekvédelmi problémák ne alakuljanak ki. A Gyermekjóléti Szolgálat arra törekszik, hogy szolgáltatásait az ügyfelek önként vegyék igénybe. A különböző gyermekvédelmi megoldások igénybe vételének eldöntését a Szolgálat a családra bízta mindaddig, amíg az a gyermek érdekeit szolgálja, illetve nem veszélyezteti.

A gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladatai:

„A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését.” (Gyvt. 39. § (1) bekezdés)

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatai a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében:

- tájékoztatás a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájárulást, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az

- ezekhez való hozzájárulás megszervezése,

- a gyermek problémáinak rendezése, a családban kialakult működési zavarok ellensúlyozása, családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, gyermekelhelyezés esetében, szociális válsághelyzetben lévő anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, hivatalos ügyek intézésének segítése.

A Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatának lényege a prevenció, illetve az, hogy minden szolgáltatása váljék mindenki számára elérhetővé, közszolgáltatássá mindaddig, amíg valamely feladatot nem lehet csak a hatóság bevonásával ellátni.

A gyermekvédelmi gondoskodásra leggyakrabban rászorulóknak köre

1. Hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok azok, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családjuk, szűkebb társadalmi környezetük az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren. Kialakuláshoz vezető tényezők: alacsony jövedelmi szint, rossz lakáskörülmények, a szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje. Következménye lehet a gyermek esélyegyenlőtlensége. Amennyiben a hátrányok halmozódnak és a család nem tud kiemelkedni helyzetéből, a gyermek halmozottan hátrányos helyzetűvé válik, ami gyakran veszélyeztetettséghez vezet.
2. Veszélyeztetett gyermekek és fiatalok, akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja. Kialakulásához vezető tényezők: a családra, szűkebb társadalmi környezetére jellemző elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a családban a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, drog, brutalitás, bűncselekmény). Következménye lehet a gyermeknél is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása, negatív társadalmi csoportokhoz való csatlakozás, alkoholizálás.
3. Beteg gyermekek és fiatalok, akik valamilyen fejlődési rendellenesség vagy speciális egészségkárosodásuk miatt szorulnak - általában hosszán tartó - segítségre. Ők kiemelt gondoskodást, odafigyelést igényelnek.
4. Fogyatékos gyermekek és fiatalok, akik valamilyen betegség, szervi vagy funkcionális károsodás miatt igényelnek tartós támogatást.
5. Nehezen nevelhető gyermekek és fiatalok, akiknek értelmi fejlettsége nem tér el a korosztálya átlagától, de valamilyen enyhébb fokú biológiai károsodás és/vagy kisebb pszichés sérülések miatt tanulási, magatartási zavarokat mutatnak. Általában átmeneti jellegű segítséget igényelnek, mert a szülőkkel való együttműködés és a mentálhigiénés támogatásuk az esetek többségében eredményhez vezet.
6. Deviáns viselkedésű gyermek, fiatal, aki a társadalmi együttélés szabályaitól, normáitól eltér, tehát egy szabály nélküli magatartás, amely antiszociális magatartásformákban jelenik meg. (A társadalmi veszélyességi fokok szerint ez a magatartás lehet szabálysértő, törvénysértő és bűnöző magatartás.) Kialakulásához vezető tényező a súlyosan veszélyeztető családi környezet, a családban élő deviáns szülő vagy más felnőtt, a család súlyos működési zavara.

A fiatalok körében jelentkező problémák:

társadalmi körülmények: kortárs csoportok negatív hatása, munkanélküliség, stressz

családból eredő problémák: családi szocializációból eredő személyiségkárosodás, kóros deviáns minták, elhanyagolás, gyermekbántalmazás

válási krízisek: kapcsolattartási problémák

Intézményünk, valamint a jelzőrendszer tagjainak tapasztalatai szerint a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése a jelenlegi alapszolgáltatási eszközökkel nem kezelhető teljes körűen. A tapasztalatok egyértelműen érzékeltek a speciális szolgáltatások fontosságát.

A feladatellátás módja:

A Gyermekjóléti Szolgálat a szolgáltatásokat az ellátások teljesítésével, az ellátások közvetítésével, valamint szervező tevékenységgel biztosítja.

A feladatellátás módja:

A Szolgálat a törvényileg előírt, illetve a helyi rendeletben meghatározott feladatokat a következőképpen látja el:

- észlelő- és jelzőrendszert működtet (a jelzőrendszer tagjait a Gyvt. nevesíti),
- családgondozást végez,
- javaslatot tesz gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására,
- elvégzi a védelemben vételhez kapcsolódó feladatokat,
- elősegíti a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését, utógondozását,
- örökbefogadással kapcsolatos feladatokat végez,
- szabadidős programokat szervez.

Észlelő- és jelzőrendszer szervezése, működtetése:

A Gyermekjóléti Szolgálat alapvető prevenciós feladata az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása, melynek keretén belül koordinálja azoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol, bármilyen formában kapcsolatba kerülnek gyermekekkel.

Általánosságban elmondható, hogy a gyermekvédelemért felelős minden állampolgár, a Gyvt. azonban nevesíti a feladatellátókat:

- egészségügyi szolgáltatók (védőnői szolgálat, háziorvosok, házi gyermekorvosok),
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- köznevelési intézmények,
- rendőrség,
- ügyészség,
- bíróság,
- gyámhatóság,
- pártfogó felügyelői szolgálat,
- társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- menekülteket befogadó állomások,
- munkaügyi hatóság.

A Szolgálat ellátási területén folyamatosan tartja a kapcsolatot a jelzőrendszeri tagokkal. A közoktatási intézmények felosztásra kerültek a családgondozók között, minden családgondozóhoz 4-5 intézmény tartozik, így megvalósul a személyes kapcsolattartás, minden ügynek felelőse van, a problémamegoldás hatékonyabb lesz. Kéthavonta kerül sor jelzőrendszeri megbeszélésekre a Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében.

A házi gyermekorvosokkal is napi szintű a kapcsolat, a gyermekekről készült egészségügyi adatlapokat, mely a dokumentáció kötelező része, megküldik a családgondozóknak. A kórházi szociális munkásokkal, védőnőkkel negyedévenként szakmai megbeszélésre kerül sor.

A Szolgálat hatékonyan együttműködik a Rendőrkapitánysággal, a Hivatásos Pártfogói Felügyelői Szolgálatral és a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatral.

A családgondozók biztosítják a rendszeres, intézmények és a Szolgálat közötti egyeztetést, esetmegbeszéléseket, értékelő megbeszéléseket formájában. A közös célok, munka során ügyelünk arra, hogy minden szakma megtarthassa szakmai identitását, saját szakterületi kompetenciáját.

Visszajelzések szerint a települések gyermekvédelmi szakemberei, a jelzőrendszer tagjai nagy segítségnek tartják a családgondozó munkáját, szoros együttműködés jellemző. A vidéki jelzőrendszeri tagoknak lehetőségük van a Baján megrendezésre kerülő továbbképzéseken, konferenciákon részt venni, ami segíti szakmai munkájukat.

Adományok közvetítése:

A Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan fogadja a felkínált adományokat. Főként ruhaneműt, játékokat, mesekönyveket, iskolai tanszereket juttatunk a családoknak.

Egy bajai pékség jóvoltából a megmaradt kenyeret és péksüteményt is kioszthatjuk klienseink között, melyből a vidéki családgondozók is rendszeresen visznek ügyfeleiknek.

A Szolgálat családgondozói rendszeres kapcsolatot tartanak fenn olyan szervezetekkel, magánszemélyekkel, ahonnan számíthatunk különböző adományokra. (KARITASZ, Máltai Szeretetszolgálat, Vöröskereszt).

Évek óta rendszeressé vált, hogy iskolákban, óvodákban a nagyobb ünnepek (húsvét, karácsony) előtt könyveket, játékokat, használható tanszereket gyűjtenek. Az összegyűjtött adományokat a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói begyűjtik az oktatási intézményekből, és személyre szabottan állítanak össze csomagokat a rászoruló családoknak.

Adományokat folyamatosan fogadunk, amit a családgondozók visznek el a gondozott családjaikhoz. A felajánlások száma az elmúlt évben a gazdasági nehézségek hatására csökkent. Szolgáltatunk tevékenyen részt vett az Európai Unió csomagosztáson, amit 2012-ben a KARITASZ Bajai Csoportjával szerveztünk két alkalommal.

A családgondozók a tavalyi év során 543 gyermek ügyében jártak el, 318 gyermeket gondoztak alapellátás keretében, ami ezekben az esetekben hosszú, hat hónapon túli kapcsolatot jelent a gyermekkel és annak családjával.

A Szolgálat ügyfeleinek többségét a hátrányos helyzetű gyermekek teszik ki. Az esetek többségében a segítségnyújtás elsősorban a szociális támogatásokhoz való hozzájutással kapcsolatos ügyintézészt jelenti, életvezetési tanácsadásra, szabadidős programokba való bevonásra, lehetőség szerinti társadalmi integrálásra terjed ki. Családgondozás során feltárásra kerülnek azok a családban jelentkező működési zavarok, problémák, konfliktusok és külső tényezők, melyek előidéznek a gyermek veszélyeztetettségét. A Szolgálat feladata, hogy olyan gyermekeken és családokon segítsen, akik külső és belső erőforrásaik híján önerejükkel nem tudják megoldani problémáikat.

A bölcsődei ellátást a Bajai Egyesített Bölcsődék

- a) bölcsődei alapellátás,
 - b) játszócsoportos foglalkozás,
 - c) időszakos gyermekfelügyelet
- szolgáltatásokkal biztosítja.

A Bajai Egyesített Bölcsődék rövid bemutatása:

Az intézmény 1997. augusztus 1-jén alakult részben önálló intézményként. A férőhelyek száma az elhelyezési igények változásához igazodva többször módosult, a legutóbb 160 férőhellyel működő bölcsőde pályázatnak köszönhetően 220 férőhelyre bővült. A Bajai Egyesített Bölcsődék jelenleg 220 férőhelyes.

Baja város célja, hogy a bölcsődés korú lakosainak a hatékony, és magas színvonalú nevelési program mellett a társadalmi elvárásoknak és a jogszabályoknak is megfelelő gondozást biztosítson. A cél megtartása hosszú távon a lakosság itt maradását eredményezi.

A várólisták hosszának csökkentése is folyamatosan történik, hogy a szülőknek esélyük legyen a munkaerőpiacra való visszatérésre. Mindkét szülő foglalkoztatása megvalósulhat, ami kedvezően érinti a város aktivitási rátáját.

A bölcsődék három különböző városrészen helyezkednek el, így az ott fellépő igényeknek az intézmények eleget tudnak tenni.

Mindhárom intézmény könnyen megközelíthető, az autókkal érkezőknek parkolási lehetőség adott.

A bölcsődék helyiségei:

Az I. sz. Bölcsődében 7 csoportszoba található, a gondozási egységekhez fürdőszoba, átdó és előtér tartozik. A csoportszobákhoz terasz csatlakozik, amelyről a játszóudvar érhető el.

A II. sz. Bölcsődében 3 csoportszoba található fürdőszobával, átdóval, előtérrel.

A III. sz. Bölcsődében 12 csoportszoba van előtérrel, fürdőszobával, átdóval, 1 fejlesztőszoba, 1 játszócsoport, ill. időszakos gyermekfelügyelet részére.

Mindhárom bölcsődéhez tartozik napos és árnyékos játszóudvar.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

2012-ben a családgondozók 22 olyan családdal tartották a kapcsolatot, ahol a gyermekek szakellátásba kerültek. (A szakellátás a valamilyen okból családjában nem nevelhető gyermeknek nyújt család pótló ellátást, pl. nevelőszülőnél, gyermekotthonban.)

Ideiglenes elhelyezésre 13 gyermek esetében került sor, ami az előző évhez viszonyítva igen jelentős emelkedés. (2011-ben 1 gyermek esetében került sor ideiglenes elhelyezésre). A gyermekek nevelőszülőkhöz, illetve gyermekotthonba kerültek.

Védelembe vett gyermekek száma: 39 (Ebből 0-2 éves: 3 fő, 3-5 éves: 2 fő, 6-13 éves: 6 fő, 14-17 éves: 28 fő)

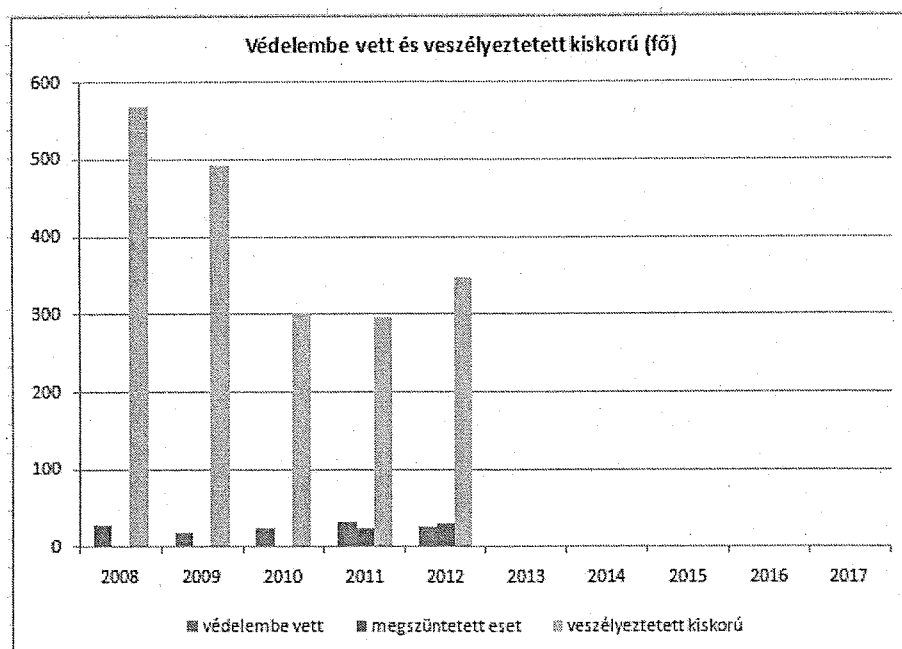
Átmeneti nevelésben 37 gyermek van, ez a szám az előző évhez képest csökkent. A családjukból kiemelt gyermekek családba való visszahelyezése érdekében a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa kapcsolatot tart fenn a Gyermekvédelmi Központ illetékes családgondozójával.

A Gyermekjóléti Szolgálatnál ellátott, bántalmazott gyermekek adatai:

Családon belül szülő általi fizikai bántalmazás 2 esetben, lelki bántalmazás 5 esetben fordult elő. A szülő általi fizikai elhanyagolások száma 18, szülő általi lelki elhanyagolás 35 gyermeket érintett.

A nevelési-oktatási intézményben dolgozó szakemberek azok, akik a mindennapjaik során tapasztalhatják a bántalmazás, elhanyagolás jeleit. A Szolgálat csak írásos jelzés után kerül kapcsolatba a családdal. A bántalmazás jelei nem mindig egyértelműek, nagy körültekintést igényel azok felismerése. A szakemberek maguk is félnek felismerni a problémát.

Törekszünk arra, hogy a jelzőrendszert segítsük a felismerésben, a problémák feltárásában (képzések, szakmaközi megbeszélések keretében).

Az ábra jól mutatja, hogy a veszélyeztetett kiskorúak száma a 2008-as adatokhoz képest lényegesen csökkent, azonban az előző évben újabb emelkedés tapasztalható, amely elsősorban a szülők munkanélküliségére, valamint a lakhatási körülményekre vezethetőek vissza.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

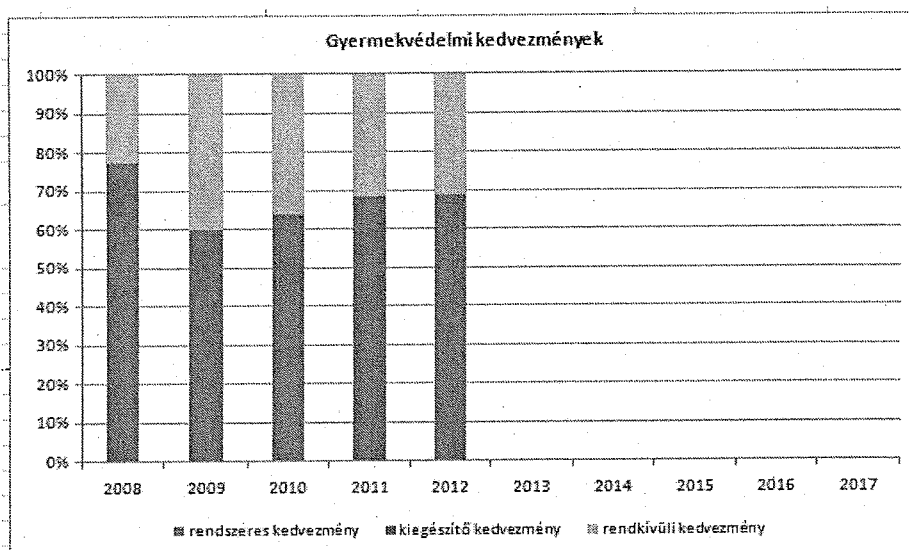
A Gyvt., a Gyer. valamint Baja Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 56/2008. (XI. 28.) rendelete alapján adható ellátások, azaz a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, valamint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatások közül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2012. évi felhasználása az alábbiak szerint alakult:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult többek között a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, ingyenes tankönyv és egyéb kedvezményeknek az igénybevételére, vagyis a támogatás elsősorban nem pénzbeli juttatást jelent.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal, augusztus és november hónapban részesülnek pénzbeli juttatásban. Ez alkalmanként és gyermekenként 5.800,-Ft összegű ellátást jelent. 2012. november hónapjában először került sor arra, hogy a rászoruló gyermekek az 5.800,-Ft-ot nem készpénzben, hanem Erzsébet-utalvány formájában kapták meg.

1124 család 1970 gyermeke részesült 5.800,-Ft támogatásban, melynek teljes összegét a központi költségvetés biztosította. 231 esetben került sor a kérelem elutasítására, melynek oka jellemzően az volt, hogy a családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban – az ellátásra való jogosultság feltételeként – meghatározott jövedelemhatárt, vagy pedig a család az ellátás megállapítását kizáró vagyonnal rendelkezett.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó normatív gyermekétkeztetési kedvezményben 2012-ben 1334 gyermek részesült, összesen 90.712 E Ft összegben.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosít az önkormányzat.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesül az a szülő, aki rendkívüli élethelyzetben él, és számára gondot jelent már akár a közüzemi számlák kifizetése is. Az átlagos támogatási összeg gyermekenként és alkalmanként kb. 1000 forint.

Kiegészítő kedvezményt Baja Város Önkormányzat nem biztosít.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, arány

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2012. évi felhasználása az alábbiak szerint alakult:

421 család 712 gyermeke 670 alkalommal részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, melyre az önkormányzat 2.495 E Ft-ot fordított.

A támogatás mértéke gyermekenként átlagosan 3.500,-Ft összegben került megállapításra, kérelem elutasítására nem került sor.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása iránt benyújtott kérelmek elbírálása során megállapítható, hogy a kérelmet előterjesztő személyek között nagy számban fordulnak elő a gyermeküket/gyermeküket egyedül nevelő szülők, akiknek anyagi problémájuk hátterében részben az áll, hogy a tartásra köteles szülő gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás elsődleges célja az, hogy az önkormányzat pénzbeli segítséget nyújtson azoknak a gyermeke(ke)t nevelő családoknak, akiknek alkalmanként olyan többletkiadásuk, rendkívüli kiadásuk jelentkezik (pl. betegség, beiskolázás, táborozás), melyet nem tudnak fedezni. Megfigyelhető azonban, hogy növekszik azoknak a családoknak a száma, ahol annyira alacsony az egy főre jutó havi jövedelem, hogy a szülők olyan helyzet kezelésére kérik a támogatást, mely nem rendkívüli, tehát a mindennapi megélhetéshez kapcsolódó kiadások fedezéséhez kérnek segítséget (mint pl. közüzemi számlák kifizetéséhez, élelmezéshez).

A családok egy része családtámogatási ellátásokból, álláskeresési támogatásokból vagy rendszeres pénzbeli ellátásokból él, azaz a szülők a munkanélküliség miatt nem munkával szerzett jövedelemből tartják el gyermekeiket. Egyre több azoknak a családoknak a száma, ahol az egyik szülő egyáltalán nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A nagycsaládban nevelkedő gyermekek esetében általában az édesanya otthon van, így ezekben az esetekben az ő jövedelmét kizárólag a családtámogatási ellátások képezik. A szociális rászorultságtól függő egyéb támogatásokról rendszeresen tájékoztatjuk az érintett családokat, ezáltal a gyermekvédelmi támogatásokon kívül egyéb juttatásokra is jogosultságot szereznek.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A Gyvt. 151. § (1) bekezdése szerint:

A gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni

- a) a bölcsődében, hetes bölcsődében,
- b) az óvodában,
- c) a nyári napközis otthonban,
- d) az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban,
- e) az általános iskolai, továbbá - ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik - középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében,
- g) a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre.

(2) Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a nem állami fenntartó az általa fenntartott nevelési-oktatási intézményben, a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben, a fenntartó az egyéb állami fenntartású intézményben a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. A főváros közigazgatási területén lévő tankerületekben az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben - a fővárosi önkormányzat saját tulajdonában álló ingatlanban működő nevelési-oktatási intézmények kivételével - az étkeztetést a kerületi önkormányzat biztosítja. A fővárosi önkormányzat köteles biztosítani az étkeztetést azon nevelési-oktatási intézményben, amely saját tulajdonában álló ingatlanban működik. Az étkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól

hozzájárulást kérhet. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(2a) Ha a (2) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést a települési önkormányzat biztosítja, úgy az intézményi térítési díjat a települési önkormányzat állapítja meg.

(3) A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

(4) A gyermekétkeztetés személyi térítési díját az intézményvezető a (3) bekezdés szerinti napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint az (5) bekezdésben megjelölt normatív kedvezményeknek a figyelembevételével állapítja meg. Ha a fenntartó kizárólag a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetésre állapít meg személyi térítési díjat, a személyi térítési díj meghatározásánál a 150. § (1)-(3) bekezdését nem kell alkalmazni.

(5) Gyermekétkeztetés esetén

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

aa) bölcsődés,

ab) óvodás,

ac) 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,

ad) fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, aa)-ac) alpont szerinti életkorú

gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,

b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,

d) az ad) alpont alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

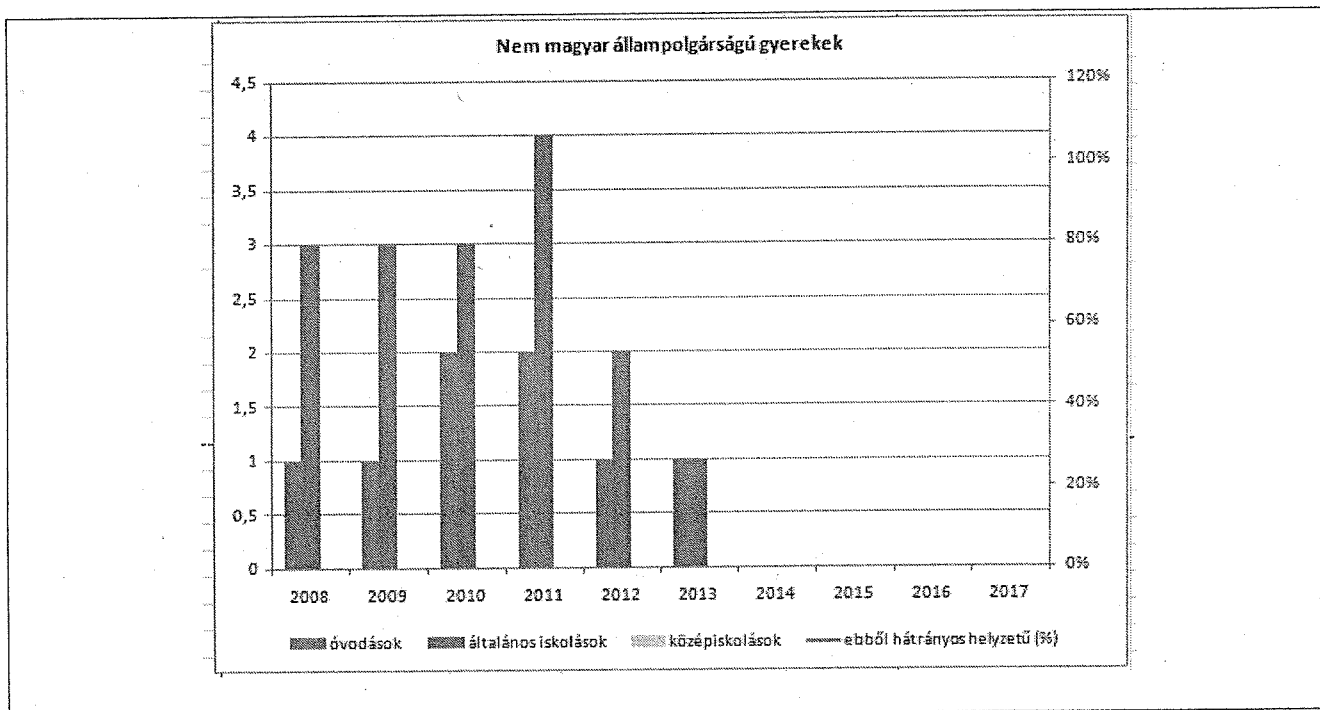
kedvezményként kell biztosítani [az a)-e) pont a továbbiakban együtt: normatív kedvezmény].

A jogszabálynak megfelelően a Gyvt-s tanulók 100%-os étkeztetési támogatásban részesülnek, számuk átlagosan 700 fő. Az 50%-os kedvezményes étkezési támogatásban részesültek száma 2011-ben 540 fő volt, míg 2012-ben jelentősen, felére csökkent, ami arra enged következtetni, hogy valószínűleg a korábbi jogosultság előfeltétele időközben megszűnt (pl. a legidősebb. gyermek nagykorúvá vált)

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A HEP elkészítése során az oktatási intézményekkel felvettük a kapcsolatot, melynek során azt az információt kaptuk, hogy a Bajai Óvodaigazgatóságnál ellátottak között 1 fő nem rendelkezik magyar állampolgársággal.

Az általános iskolai oktatásban résztvevő tanulók között pedig változó, jelenleg 1 fő tartozik ebbe a körbe.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs Baján szegregátum, így ezen kérdéssel nem indokolt foglalkozni.

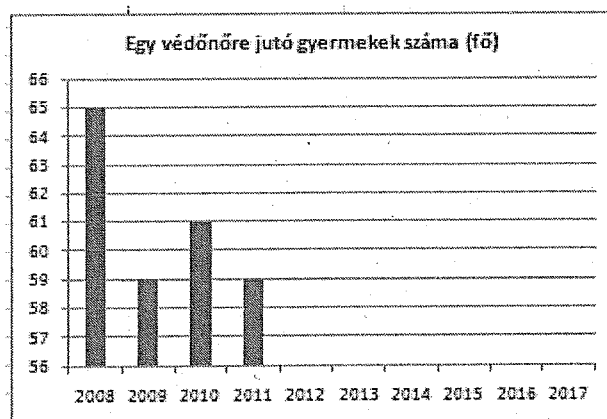
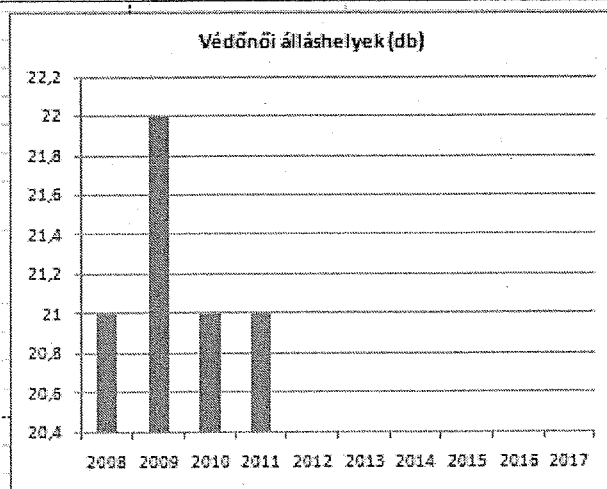
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférést az önkormányzat az alábbi ellátásokkal igyekszik biztosítani:

- védőnői ellátás,
- házi gyermekorvosi ellátás,
- gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások (pl. bölcsődei ellátás, gyermekjóléti szolgáltatás)
- Pedagógia Szakszolgálat által nyújtott korai fejlesztés,
- óvodai ellátás,
- iskolai oktatásban való részvétel.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Jelenleg Baja városban 10 fő védőnő végzi tevékenységét. A védőnők ellátnak terhes-gondozói, illetve csecsemő- és kisgyermek tanácsadási feladatokat is. A település területe védőnői körzetekre került felosztásra (11 db), egy védőnőre kb. 250 ellátott jut. A védőnők a Bajai Szent Rókus Kórházban, valamint a Kolozsvár utcai ingatlanban végzik feladatukat. Minden védőnői státusz betöltött, üres állás nincs.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Jelenleg a városban 6 házi gyermekorvosi körzet van, nincs betöltetlen házi gyermekorvosi praxis. Egy-egy házi gyermekorvosra kb. 720 fő ellátott jut.

A házi gyermekorvosaink mindannyian jól felszerelt, új, illetve felújított ingatlanban látják el feladatukat.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A korai fejlesztést 2013. január 1. napja óta a pedagógiai szakszolgálatok látják el. Ezen időpontig a Bajai Egyesített Bölcsődék Szent Antal utcai telephelyén is ellátásra került az említett fejlesztő szolgáltatás, mely ingatlan külön fejlesztőszobával is rendelkezik.

A bölcsődevezetővel történt egyeztetés szerint kb. 5 fő veszi igénybe ezen szolgáltatást.

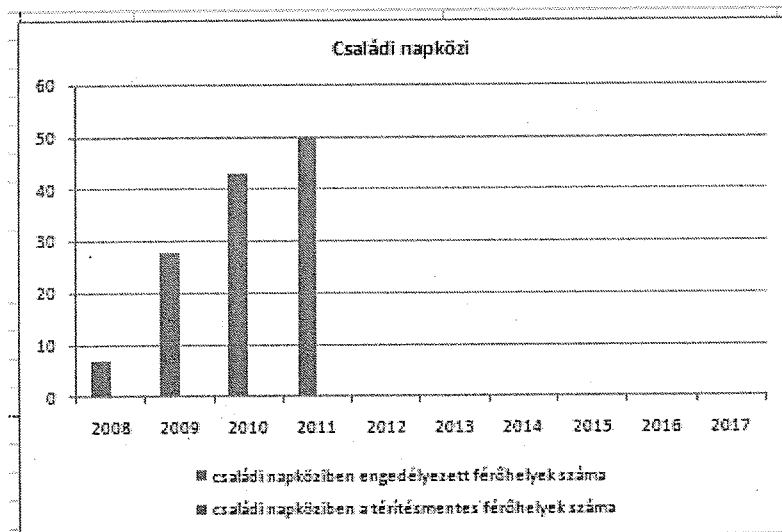
- d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátás – mint ahogy az már fentebb említésre került – az önkormányzat által fenntartott Bajai Egyesített Bölcsődék keretében történik. A bölcsődékben jelenleg összesen 220 férőhely biztosított.

Ezen felül a város területén több családi napközi is működik.

A Bajai Egyesített Bölcsődék 1 székhelyen, és 2 további telephelyen biztosítja a bölcsődés korú gyerekek részére a gyermekjóléti alapellátást. A Szent Antal utcai telephelyen kiegészítő szolgáltatások is igénybe

vehetőek a gondozás-nevelés mellett. Ilyen kiegészítő szolgáltatás például az időszakos gyermekfelügyelet, illetve a játszócsoport.

Jelenleg Baja városban több civil szervezet által fenntartott családi napközi is működik (pl. Bababirtok Egyesület, Pici-Talpak Gyermekgondozó Egyesület)

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem területén jelentős szerepet kap a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat. Az önkormányzat gyermekvédelmi ellátások keretében nyújt támogatást az arra rászorulóknak. Ezen támogatások, ellátások, valamint a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat gyermekvédelem területén nyújtott tevékenysége fentebb részletesen bemutatásra kerül.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Családsegítő Szolgálat komplex szolgáltatást nyújt a családok életében felmerülő krízis megoldásához.

Az intézmény alapfeladatai:

A szociális és gyermekjóléti ellátórendszer legfőbb célja a szolgáltatásokhoz való hozzáférés területi, kistérségi, települési különbségeinek, egyenlőtlenségeinek felszámolása, a helyi társadalom szociális, közéleti és közösségi problémáinak feltárása és azok megoldásában való segítség nyújtása.

Az intézmény célja, hogy a működési területén élőknek segítséget nyújtson a szociális munka különböző formáival, eszközeivel abban, hogy kivédjék a legközvetlenebbül fenyegető negatív hatásokat, illetve abban, hogy képessé váljanak a különböző problémáikat önállóan is megoldani.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen élethelyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott komplex szolgáltatás.

A Családsegítő Szolgálat tevékenységét négy csoportra lehet osztani

- megelőző tevékenységek körében figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét,
- veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő rendszert működtet, elősegíti az egészségügyi szolgáltatók, a Gyermekjóléti Szolgálat, társadalmi szervezetek, egyházak részvételét a megelőzésben,
- tájékoztat a családtámogatási és a társadalombiztosítási ellátásokról, a hozzájutás módjáról,

- családgondozással elősegíti a családban jelentkező krízis, illetve konfliktus megoldását.

A szolgáltatást igénybevevők száma gazdasági aktivitás szerinti megoszlása:

Ügyfelek száma: 1775 fő (férfi: 776, nő: 999 fő)

Ügyfelek 8.3 %-a aktív kereső, (149 fő), 27.3 %-a álláskereső (485 fő), 7.3 %-a nyugdíjas (131 fő)

A hozott problémák nagy része anyagi természetű, de a háttérben más, komoly családi gondok is állnak (életviteli problémák, szenvedély betegség, stb.).

A szolgáltatást igénybe vevők problémái között gyakran szerepel a munkanélküliség, az ebből következő anyagi gondok és az ezzel összefüggésben álló egészségügyi, életviteli problémák.

Jellemző, hogy a problémák halmozottan fordulnak elő.

Éves forgalmunk a kapcsolatfelvételek száma szerint: 6233 (forgalmi napló adatai)

2012-ben a szolgálatnál megfordult régi kliensek száma: 1117 fő, új kliensek száma: 658 fő.

Az állandó gondozottakon kívül nagy számban vannak, akiknek eseti segítséget adtunk, egyszeri ügyintézészt biztosítottunk.

Az igénybe vevők az alábbi problémákkal küzdenek:

- anyagi (57.8%)
- foglalkoztatással kapcsolatos (27.7 %)
- ügyintézésben történő segítségkérés (25.3%)

Egyre több az ügyintézésben segítséget kérők száma. Megváltoztak a jogszabályok, jogosultságok, az ügyintézés helyei, elérhetőségei, így sok esetben volt szüksége segítségre ügyfeleinknek. Az esetkezelések magas számának oka, hogy a hozzánk fordulóknak olyan gondokkal küzdenek, amelyek bonyolultak, többszereplősek. A megoldások megtalálása érdekében jó együttműködést alakítottunk ki az egészségügyi szolgáltatókkal, társadalombiztosítási szervekkel, közüzemi szolgáltatókkal, munkaügyi kirendeltséggel.

A Szolgálathoz fordulóknak életében továbbra is jelentkezik a gazdasági válság negatív hatásai. Egyre nehezebb a családoknak a közüzemi számlákat fizetni, a hitelek törlesztő részletei is magasak. Többen jelentkezik, hogy a közüzemi díjak fizetésében ötven-, százezres elmaradásaik vannak, többeknél ki is kapcsolták a gázt, vagy a villanyt.

A klienskörben egyre növekvő számban vannak pszichiátriai betegségben szenvedők. A velük való szociális munka igen nehéz, gyakran nincs betegségtudatuk. Többen a betegségükből adódóan bizalmatlanok, gyanakvóak a szakemberekkel szemben.

Veszélyeztető tényezők, melyek a családokat, egyéneket krízishelyzetbe sodorják:

- alkohol problémák
- munkanélküliség
- tartós betegség, fogyatékoság
- iskolázatlanság
- életvezetési problémák (felelőtlenül igénybe vett hitelek)

Fentiek alapján körvonalázódott célcsoportok számára nyújtott tevékenységeink:

- tanácsadás (jogi, pszichológiai)
- prevenciós tevékenység, szabadidős programok
- egyéni esetkezelés
- segítő beszélgetés
- továbbirányítás társintézményekhez
- ügyintézés segítése
- adományok közvetítése (élelmiszer, ruha, bútor)

A szolgáltatást igénybe vevők száma legmagasabb iskolai végzettség szerint

Iskolai végzettség	Fő
Tanköteles kornál fiatalabb	186
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb	230
Általános iskola 8 osztálya	604
Általános iskola 10 osztálya	24
Befejezett szakmunkásképző iskola	479
Befejezett szakközépiskola	202
Befejezett gimnázium	33
Felsőfokú iskola	17

- Gyakori az egyszeri tanácsadás, információnyújtás, együttműködő családgondozásra a kliensek kérése alapján kerül sor.

A szolgáltatást igénybe vevők hozott problémái

A probléma típusa	Esetek száma
Életviteli	66
Családi-kapcsolati	41
Családon belüli bántalmazás	16
Lelki-mentális	49
Gyermekeknevelési	76
Anyagi	1026
Foglalkoztatással kapcsolatos	492
Egészségkárosodás következménye	103
Ügyintézéshez segítségkérés	450
Információkérés	352
Krízishelyzet	70
Több probléma együttes előfordulása	1199

Jellemző problémátípusok a településen

A hozott problémák elsősorban a foglalkoztatottság hiányával, és az abból adódó anyagi problémákkal kapcsolatosak. Az esetek döntő többségében több probléma együttes előfordulása a jellemző. Vannak egyének és családok, akik évek óta küzdenek anyagi gondokkal, stagnálnak, így konzerválódik a helyzetük. Sajnos a segítségnyújtás határai ilyen típusú nehézségekkel küzdő klienseknél a munkatársak eszköztára tekintetében végesek. Ennek következtében a segítő beszélgetéseknek egyre nagyobb a szerepe, mivel a segítségért forduló személyek lelki-, mentális állapota egyre sérülékenyebb, a depresszív tünetek (elkeseredettség, kilátástalanság) fokozottabbak. A munkatársak igyekeznek tompítani a tüneteket, reményt nyújtani, hogy megoldás fog születni a problémára.

- A szociális-mentális esetkezelések jelentős hányadát az információnyújtás és az ügyintézés teszi ki. Az ügyfelek tájékoztatást kapnak a különböző szociális ellátások számukra elérhető formáiról, különböző anyagi, természetbeni és személyes támogatási lehetőségekről, segítő, gondozói intézményekről, szervezetekről.

- Lakhatási gondok miatt is egyre többen keresik fel a Szolgálatot. Ha az ügyfeleknek sikerül is albérletbe költözni, a tulajdonos a legtöbb esetben nem engedi meg, hogy bejelentkezzenek az ingatlanba, így a vidékről beköltözők nem jogosultak önkormányzati segélyekre. A kliensek a legtöbb esetben a kauciót sem tudják kifizetni.

- Szolgáltatások közvetítését és nyújtását 3775 ügyfélnek biztosított a Szolgálat.
- Dologi javak közvetítéséből 2315 ügyfél részesült. (élelmiszer csomagok, ruhaadományok)
- Az ügyfelek jellemzően az önkormányzat által nyújtott pénzügyi és természetbeni ellátásokról, jogosultsági feltételekről kérnek információt. Ezen túlmenően segítséget nyújt a Szolgálat az okiratok pótlásában, közüzemi tartozásokkal kapcsolatos ügyintézésében is.

Téli krízishelyzet

- 2012. év februárjában a nagy havazás és hideg időjárás miatt alakult ki krízishelyzet sok ellátott családnál, de jelentős volt az olyan családok, egyének száma is, akikkel korábban nem volt kapcsolatban Szolgálat.
- Annak érdekében, hogy megelőzésre kerüljön a krízishelyzetek kialakulása, Baja Város Önkormányzat tavaly decemberben 1 millió forintot utalt át a Szolgálat számlájára a „téli krízishelyzet kezelésének támogatása” céljából. Ebből az összegből tartós élelmiszereket és tűzifát vásárolt a Családsegítő Szolgálat. Az élelmiszer csomagokat a családgondozók állították össze a család nagyságától függően. Főként a nagycsaládosok, egyedülállók, idős, beteg emberek szorultak segítségre.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A mindennapos testnevelés mellett nagy szerepet kapnak a városban lévő, sporttevékenység szervezésével foglalkozó civil szervezetek is. Több egyesület, valamint alapítvány is létrejött a fiatalok sportolási tevékenységének támogatására, előmozdítására. Ezen civil szervezetek pályázat benyújtásával pályázhatnak önkormányzati támogatásra. A városban működik a Bajai Sportuszoda is, mely szintén egy újabb lehetőség a gyermekek, fiatalok részére a sportolásra. Ezen felül több labdarúgó pálya is található Baján, például a Petőfi-szigeten, vagy a Vasvári utcában. Az Eötvös József Főiskola sportcsarnokában is rendszeresen tartanak például kosárlabda meccseket. A Petőfi sziget, illetve a város egyéb természetes környezete – például: Sugovica part, stb. – szintén megfelelő lehetőségeket kínál a gyermekek, felnőttek részére egyaránt a sportoláshoz. A Sugovica parton kialakított strandon öltözők, mobil wc-k, és zuhanyzási, vízvételi lehetőség adott, valamint strandfelügyelet is működik a biztonság érdekében.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekek egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül sokan nem jutnak otthon a megfelelő mennyiségű, egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentősége van az önkormányzati intézményekben történő közétkeztetés megfelelő megszervezésének. 2012-ben 100 %-os étkezési kedvezményben részesült óvodás 340 fő, iskolás 723 fő, 50 %-os étkezési kedvezményben részesült: 269 fő, 2010-ben Nyári gyermekétkeztetésben 556 fő részesült. Tekintettel arra, hogy a jogszabályi változások okán az önkormányzatnak jelentős önerőt kellett volna a nyári étkeztetésre fordítania, melyre azonban nem áll rendelkezésre forrás, így a nyári gyermekétkeztetés az utóbbi években már nem valósult meg.

- i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.

- j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Itt szintén megemlítendő a mélyszegénység/romák helyzeténél is említett HPV elleni védőoltás, mely a 13 éves bajai lányoknak jár ingyenesen, amennyiben szüleik/törvényes képviselőjük igényli azt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A közoktatási rendszer számos olyan - különösen a leszakadó rétegeket, köztük a romákat sújtó - problémával küzd, amelyek megoldása csak további hosszú távú fejlesztéssel orvosolható. A hatékony fellépést a méltányosság alapelvének tiszteletben tartásán kívül az a tény is sürgeti, hogy a romák az iskoláskorú népesség, és ezáltal a jövő munkavállalóinak jelentős és egyre növekedő csoportját képviselik. Az oktatási rendszer sajnálatos jellemzője, hogy nem képes csökkenteni a családi körülmények miatt meglevő hátrányokat, vagyis a PISA felmérés definíciója szerint nem méltányos a rendszer. A felmérések háttérelmzései megmutatják, hogy a magyar oktatási rendszer az OECD országok közül egyike az esélyegyenlőséget legkevésbé biztosító rendszereknek, a gyerekek iskolai eredményességét nagymértékben a szülők iskolai végzettsége, foglalkozása határozza meg.

A halmozottan hátrányos helyzetű, köztük cigány gyermekek korai beóvodáztatását - a férőhelyhiány mellett - számos esetben gátolja az is, hogy a szülők nem motiváltak arra, hogy gyermeküket óvodába járassák, mert nincsenek tisztában az óvodai nevelés jelentőségével, illetve sokszor az anyagiak hiánya (megfelelő ruházat, útiköltség stb.) is komoly problémát jelent. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek korai óvodáztatását ösztönzi az óvodáztatási támogatás, amelyet azok a családok kapnak, akik gyermeküket 3, illetve 4 éves korukban beíratják az óvodába, és rendszeresen járatják is őket.

Csökkenti a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek iskolai sikerességének esélyét, hogy az általános iskola gyakran nem veszi tudomásul azt a tényt, hogy ezeknek a tanulóknak a jelentős része otthon nem tud megfelelően felkészülni a másnapi tanórára, mert olyan szociális és lakáskörülmények között él, ahol nem adottak a tanulás minimális feltételei sem.

Kiemelt figyelmet szükséges fordítani arra, hogy megalapozatlanul ne kerülhessen sor a tanulók fogyatékossgá - sajátos nevelési igényűvé - nyilvánítására.

A középfokú oktatásból való lemorzsolódás - ami az iskolatípus és az oktatási rendszer intézményi és tartalmi problémáit jelző indikátor - különösen a szakmunkásképző intézmények esetében jelentős. Ebben az iskolatípusban átlagosan minden 4. tanuló legalább egyszer évet ismétel tanulmányai során (a gimnáziumokban az összes iskolába járóra vetített évismétlési arány 5%-a), sokan nem fejezik be tanulmányaikat és képzettség nélkül lépnek ki az iskolarendszerből. Ez az utóbbi években növekvő tendenciát mutató jelenség nagyban hozzájárul a fiatalok munkanélküliség és szegénység növekedéséhez, meghatározó szerepet játszik az alacsony iskolai végzettségű népesség újratermelődésében.

Az általános- és középiskolába valamint a felsőoktatásba járó **hátrányos helyzetű és roma tanulók** sikerességének elősegítését több állami és magánösztöndíj program is célként tűzte ki.

A legtöbb tanulót segítő tanulmányi **ösztöndíjprogram** (melyet először az **Magyar Cigányokért Közalapítvány** majd a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány kezelt) kifejezetten roma diákokat célozott. A programban, mely 2000-ben indult, az utóbbi időben évente átlagosan mintegy 10 ezer felső tagozatos, középiskolás tanuló és felsőoktatási hallgató részesülhetett.

Az **Útravaló Ösztöndíjprogram** 2005-ben indult, átfogó célja a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének elősegítése, a fiatalok továbbtanulásának, szakma-, érettségi- és diplomaszerezési esélyeinek javítása, valamint a természettudományos érdeklődésű tanulók tehetséggondozása. Az Útravaló anyagi és - mentori rendszerén keresztül - szakmai támogatást nyújt 7. és 8. osztályos általános iskolai illetve az elsődleges célcsoportot alkotó középiskolai tanulók számára. Az Útravaló keretein belül három esélyegyenlőségi és egy tehetséggondozó alprogram működik (Út a középiskolába, Út az érettségire, Út a szakmához ösztöndíjak, Út a tudományhoz alprogram), melyekben folyamatosan mintegy 20.000 tanuló és

közel 11.000 mentor-pedagógus vesz részt. A program erőssége, hogy a tanulót nem csak anyagi juttatás, hanem mentor is segíti.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Önkormányzati adatok alapján a vizsgált intézményekben, az általános iskolák nappali tagozatán a 2012/2013 tanévben összesen 2.873 tanuló nevelését-oktatását látják el, ebből az önkormányzat által működtetett általános iskolákban tanulók száma 1.537 fő, 2012/2013 tanévben ebből a sajátos nevelési igényű tanulók száma 99 az összes tanuló 6,44 %-a.

Fentiekén túl az önkormányzat által működtetett általános iskolák egyikében (Újvárosi Általános Iskola) autista tagozat is működik. A 2012/2013 tanévben 10 fő tanult ezen a tagozaton.

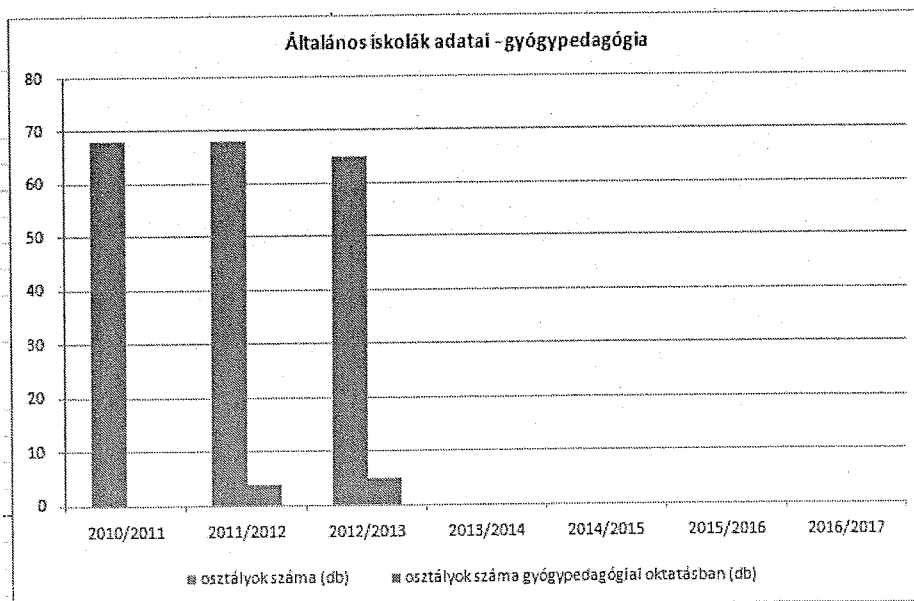
Az óvodában 2012/2013 nevelési évben összesen 904 gyermek nevelését látják, ebből hátrányos helyzetű (a továbbiakban: HH) gyermek 192 fő, halmozottan hátrányos helyzetű (a továbbiakban: HHH) gyermek 14 fő.

Minden rászoruló fogyatékos és kiemelt figyelmet igénylő gyermek/tanuló számára biztosított a közoktatási intézményekben a lehetőség a részt vételre, ahol a gyermekek és a tanulók megkapják a szükséges szakmai szolgáltatásokat, amely lehetővé teszi, hogy integrálódjanak korosztályukba, ezáltal biztosítva a jövőben azonos esélyeiket.

Az óvodák működését azonban évek óta a 100% feletti kihasználtság jellemzi. Az egy csoportra jutó gyermeklétszám eléri, egyes években meghaladja a törvényi maximumot.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az önkormányzat által működtetett általános iskolákban az 1-4. évfolyamig 3, 5-8. évfolyamon pedig 2 olyan osztály van, amelyben gyógypedagógiai oktatás folyik.

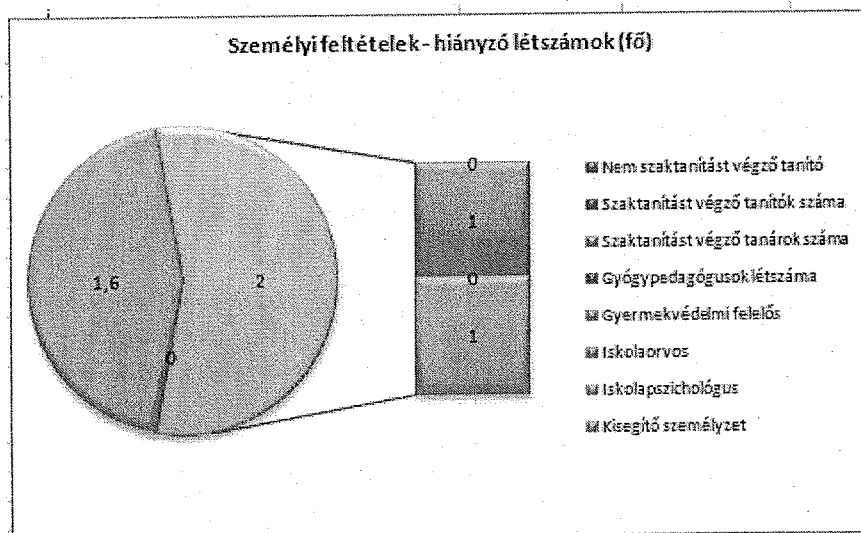
A Bajai Óvodaigazgatóságban jelenleg nem történik gyógypedagógiai nevelés.

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	8	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	935	
Óvodai csoportok száma	38	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-től ...h-ig):	6,30-17,00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: {}	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	78,5	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	78	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	45	0
Kisegítő személyzet	0	0

Baja Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Bajai Óvodaigazgatóság álláshelyeinek számát a 2013/2014-es nevelési évtől az alábbiak szerint határozta meg:

Megnevezés	Álláshelyek száma
Pedagógus, óvónő	79,00
Szakdolgozók összesen	79,00
Nevelő-és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazottak	67,00
ebből:	
Dajka	39,00
Gondozó/takarító	9,00
Óvodatitkár	4,00
Pedagógiai asszisztens	13,00
Óvodapszichológus	1,00
Rendszergazda	1,00
Mindösszesen	146,00

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	47	0
Szaktanítást végző tanítók száma	32,5	0
Szaktanítást végző tanárok száma	61	1,6
Gyógypedagógusok létszáma	5	0
Gyermekevédelmi felelős	2,5	1
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	39,5	1

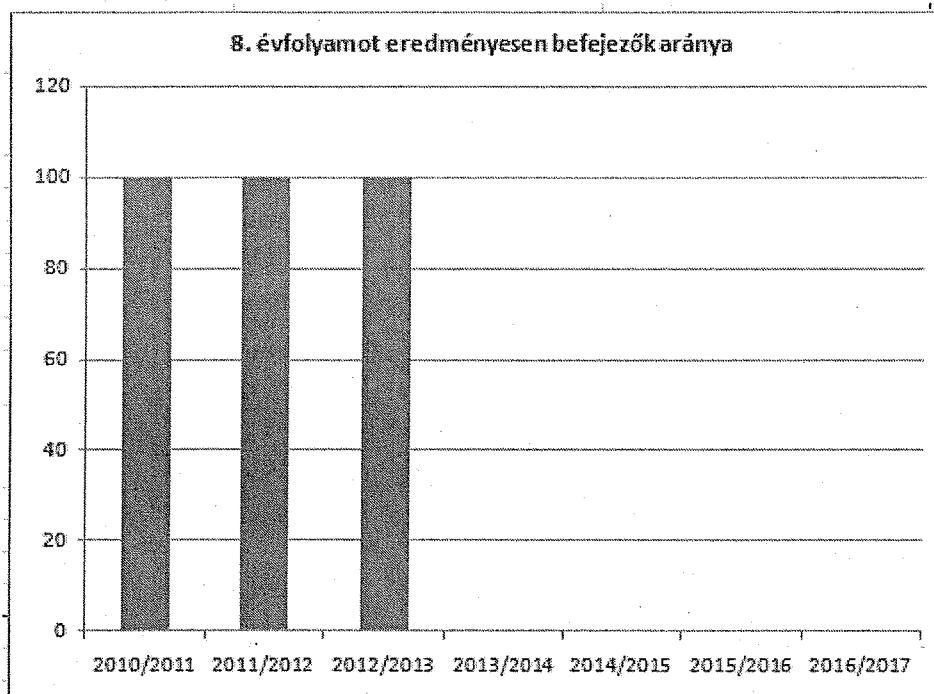
Mint ahogy a fenti ábra is mutatja, jelenleg 5 gyógypedagógus státusz van az általános iskolákban összesen, iskolapszichológus státusz azonban nem áll rendelkezésre.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Baja városban nem fordult elő ilyen elkülönítés, hátrányos megkülönböztetés az oktatás, képzés területén.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az önkormányzat által működtetett általános iskolákban a 2012/2013 tanévben az összes 8. évfolyamos tanuló eredményesen befejezte tanulmányai.

A kompetenciamérési adatok kiértékelése elkészült a fent említett általános iskolákban, melyek eredményei az alábbiakban részletesen ismertetésre kerülnek. A táblázatok azt mutatják, hogy hogyan alakulnak a mérési eredmények az országos átlaghoz képest.

SZÖVEGÉRTÉS

	Sugovica Általános Iskola		Szentistváni Általános Iskola	Újvárosi Általános Iskola	
	Szent Antal u.	Malom u.		Oltványi u.	Flórián u.
6. évfolyam	107,67	90,62	97,96	107,60	87,97
6. évfolyam HHH	0,00	91,30	102,31	94,63	81,99
8. évfolyam	98,30	91,12	98,27	96,46	92,56
8. évfolyam HHH	91,57	88,77	101,78	91,25	87,84

MATEMATIKA

	Sugovica Általános Iskola		Szentistváni Általános Iskola	Újvárosi Általános Iskola	
	Szent Antal u.	Malom u.		Oltványi u.	Flórián u.
6. évfolyam	106,04	85,83	0,00	108,32	84,08
6. évfolyam HHH	0,00	83,81	0,00	102,28	76,22
8. évfolyam	101,24	92,74	96,96	96,09	91,31
8. évfolyam HHH	94,79	89,58	99,44	85,29	86,29

A fent említett mérések tapasztalatait a Nevelő testületek feldolgozták, és az alábbi következtetésekre jutottak.

Az országos átlagtól való lényeges (5%-ot meghaladó) negatív eltérések az alábbi okokra vezethetők vissza:

- a tanulók szociokulturikus háttere, ingerszegény környezete,
- az iskola vonzáskörzetén kívül eső tanulók (BTMN, SNI) megjelenése.

A negatív eltérések mérséklése, megszüntetése érdekében az alábbi intézkedéseket fogalmazta meg a Nevelő testület:

- az iskolai foglalkoztatás 8-16 óráig történő kitolása,
- több egyéni fejlesztés bevezetése,
- a szabad órakeret terhére az alapképességek fejlesztésének bevezetése,
- az órarend kialakításakor több matematika és magyar óra meghatározása.

A végrehajtáshoz szükséges változtatások bevezetésében elsősorban az osztályfőnök feladatára helyeződik a hangsúly, aki gyermekenként egyénre szabott nevelési tervet készít és felel azért, hogy a nevelés, oktatás során a kapcsolat a szülő és a nevelők között folyamatos legyen.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A 13. életévüket betöltött bajai lányok HPV elleni védőoltásra való jogosultsága, a már említette helyi rendelet szerint.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyakori a család működését akadályozó tényezők közül az anyagi hiányból, valamint a nevelés, gondozás hiányából adódó veszélyeztetettség	ingyenesen igénybe-vehető/látogatható szabadidős programok szervezése, a hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése
alapképességek országos átlagtól való elmaradása	egyénre szabott nevelési terv bevezetése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Bár az 55–64 éves korosztály aktivitása az utóbbi éveken növekedett – ami részben a nyugdíjrendszer változásainak köszönhető –, az idősödő lakosságot számtalan hátrány érheti, ha munkavállalásban gondolkodik. Az alacsony iskolai végzettség, a rossz egészségi állapot, valamint a munkaadó és munkavállaló beállítódása, önértékelési problémák, a számítógép-, nyelvismeret és az idősebbek rugalmas foglalkoztatottsági rendszerének a hiánya – amellyel szemben Nyugat-Európában sikerült növelni az aktivitást –, mind-mind hozzájárulnak az idősödő nők inaktívvá válásához. Mindemellett szerepet játszik benne a magyar nyugdíjrendszer „szívó hatása” is: mivel biztos jövedelemforrást jelent, a nyugdíj gyakran vonzóbb lehetőséget kínál a kiszámíthatatlan munkaerőpiaccal szemben az idősödő munkavállalók számára.

Az 55–64 éves nők foglalkoztatási rátája 1998–2011 között egyébként – nagy részben a nyugdíjszabályok változásának következtében – nagyon sokat változott: az 55–59 éves nők körében 13,6 százalékról 50,7 százalékra emelkedett, a 60–64 éves nők között 5,1-ről 11,1 százalékra nőtt. A növekedés ellenére a hátrányok a legutóbbi statisztikákat tekintve is megmaradtak.

Alapvető probléma az alacsony iskolai végzettség az 55–64 év közötti nők körében: ebben a korosztályban csaknem minden harmadik nő alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, ami nem felel meg a munkaerő-piaci elvárásoknak. Az általános iskolai végzettséggel elérhető munkahelyek pedig komoly fizikai erőnlétet kívánnak, amit viszont egészségi állapotuk vagy nemegyszer a férfi–női szerepekről való gondolkodás miatt nem tudnak, vagy nem szívesen vállalnak.

Ugyanakkor a statisztikák azt is kimutatják, hogy minél magasabb az iskolai végzettség, annál magasabb a foglalkoztatottság az idősödő nők körében, ami a többi korosztály esetében nem feltétlenül van így – az aktivitási ráták a magasabb iskolai végzettséggel sok esetben nem növekednek.

Mindemellett az is tény, hogy munkáltatók nem szívesen vesznek fel ötvenen túliakat: legtöbbször a nem megfelelő nyelvtudásuktól vagy számítógépes ismeretek hiányától tartanak. A nagyobb vállalatok azonban kivételt jelentenek, úgy tűnik ugyanis, hogy minél nagyobb a cég, annál nagyobb hajlandóságot mutat idősebbek foglalkoztatására.

A legutóbbi (2011) statisztikák alapján az is elmondható, hogy az 55–64 éves kor közötti, alapfokú végzettséggel rendelkező nők közül csak minden ötödiknek van munkája (ami 62 százalék az átlaghoz viszonyítva), míg a felsőfokú végzettséggel rendelkezők közül minden második nő dolgozik (ez az arány az átlag 165 százaléka). A 35–45 évesek körében az alapfokú végzettség az átlaghoz képest 58 százalékos esélyt jelent a munkaerő-piaci részvételhez, míg a felsőfokú végzettség 118 százalékosat. Az arányokból tehát jól látszik, hogy az idősebbeknél a diploma sokkal nagyobb érték, hiszen nagymértékben megnöveli bennmaradásukat a munkaerőpiacon.

A már felsorolt tényezők mellett nem elhanyagolható szempont, hogy a női foglalkoztatottnak a férfiak foglalkoztatottságával szemben sokkal több a kulturális beágyazottsága. A családról és a nők családi életben elfoglalt szerepéről élő sztereotípiák jelentősen befolyásolják a nők munkaerő-piaci aktivitását. Elemzők szerint ezért is nehezebb megérteni európai kontextusban a női foglalkoztatottnak, mivel több szerep (jó munkaerő, jó anyuka, jó háziasszony, jó feleség) összehangolását igényli, tehát összetettebb jelenség, mint a férfiak munkaerő-piaci helyzete.

Szomorú hír, hogy bár a nők foglalkoztatottsága mindig alacsonyabb volt a férfiakénál, az elmúlt években ez az arány közeledik egymáshoz – és nem azért, mert a nők több munkahelyet töltenének be, hanem mert a gazdasági válság, valamint az idősebbek munkaerő-piaci hátrányai a férfiakat sem kerülik el.

Magyarországon az európai uniós átlaghoz képest nagyon korán, akár már a negyvenes évek közepén elkezdődik az egészségi állapot romlása, ami nagymértékben befolyásolja az aktivitást is.

A KSH 2009-es Európai Lakossági Egészségfelmérése szerint az egészségi állapot önértékelése rossz vagy nagyon rossz az 55–64 éves korosztály körében: nagyon sokan számoltak be arról, hogy legalább 6 hónapja krónikus betegségben szenvednek, hogy egészségi problémájuk az elmúlt 6 hónapban mindennapi

tevékenységeikben korlátozta őket, hogy az elmúlt 4 hétben fizikai fájdalmaik voltak, valamint hogy gyakran érzik magukat fáradtnak, kimerültnek. Érdekesség, hogy egészségi állapotukat a felsőfokú végzettségűek akkor is jobbra értékelik, ha ugyanolyan krónikus betegségekben szenvednek, mint alacsonyabb iskolai végzettségű társaik.

Magyarországon megfigyelhető az is, hogy a nők alapvetően mihamarabb nyugdíjba szeretnének vonulni. A megkérdezettek többsége azt válaszolta, hogy azért, mert szeretnének a családjukkal többet foglalkozni (51%), majdnem ugyanennyien fáradtságukat, fizikai erőnlétük romlását jelölték meg indokként (49%), sokuknak elege van a kööttségekből (30%), és majdnem ugyanennyien azért látják a nyugdíjat vonzó perspektívának, mert megszabadulhatnak a munkanélküliség fenyegetettségétől (24%).

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A HEP elkészítésekor kevés, kifejezetten a nőkre, mint célcsoportra vonatkozó adat állt az önkormányzat rendelkezésére.

A munkanélküliségi mutatók vizsgálata során nem mutatkozott meg az adatokban, hogy a nők nagyobb számban lennének munkanélküliek, mint a férfiak. A foglalkoztatást, illetve képzést elősegítő programok is ugyanúgy rendelkezésre állnak mind a nők, mind a férfiak számára.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkaadók keményen válogatnak a jelöltekből a munkahelyek betöltésekor, a munkahelyi elvárások és azok teljesülése határozzák meg a döntéseiket és ez még a versenyszférán kívüli szervezeteknél is így van. Mindenütt nagy a megfelelés és teljesítménykényszer. Már a felvételnél kiszűrrik a teljesen nem kiaknázható munkaerőt, a különféle nehézségekkel rendelkezőket, sőt gyakran preconcepciókkal is élnek. A tapasztalatok bizony óvatosságra intenek mindenkit. Ritka az elvetemültségből fakadó intolerancia, inkább a szükségszerű racionalizmus a jellemző, de ez megingathatatlan.

A női elhelyezkedéseket tekintve változó az esély. Alapesetben egyenlő, azonban időről-időre változik, ahogy a munkalehetőségek jellege is változik. Van amikor a nők kerülnek előnybe.

A nők átlagos iskolai végzettsége magasabb, minek következtében nagyobb arányban foglalkoztatják őket a szellemi, felsőfokú végzettséget igénylő munkakörökben, mint a férfiakat. A férfiak körében magasabb a munkanélküliség, a nők viszont hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon, és hátrányait erősítheti egy esetleges gyermekvállalás.

A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok közt meghatározó szerepet játszik a munkaerő-piaci kereslet - kínálat alakulása, de számos akadály létezik még, melyet nem a munkaerő-piac determinál. Ezek helyi szinten történő feltárása óhatatlanul szükséges, hiszen az akadályok egy részének elhárítása az önkormányzat, a helyi társadalom közreműködésével megoldható.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel, anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

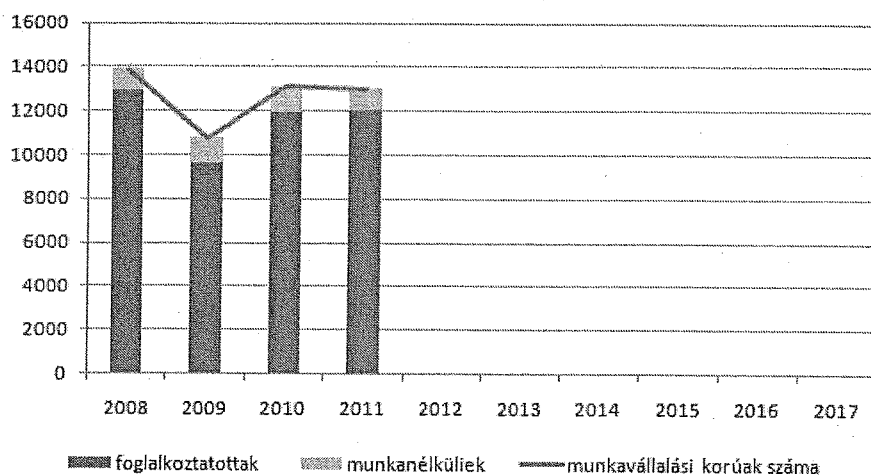
Az esélyegyenlőség elősegítése szempontjából fontos támogatni és foglalkoztatni a gyedről, gyesről, családtag ápolásáról visszatérőket.

Munkaerő-piaci szempontból kedvezőtlen helyzetűeknek mondhatók a gyermekek gondozásáról visszatérők, ezért a - pályakezdőkhöz hasonló módon - az ő foglalkoztatásuk támogatása is indokolt.

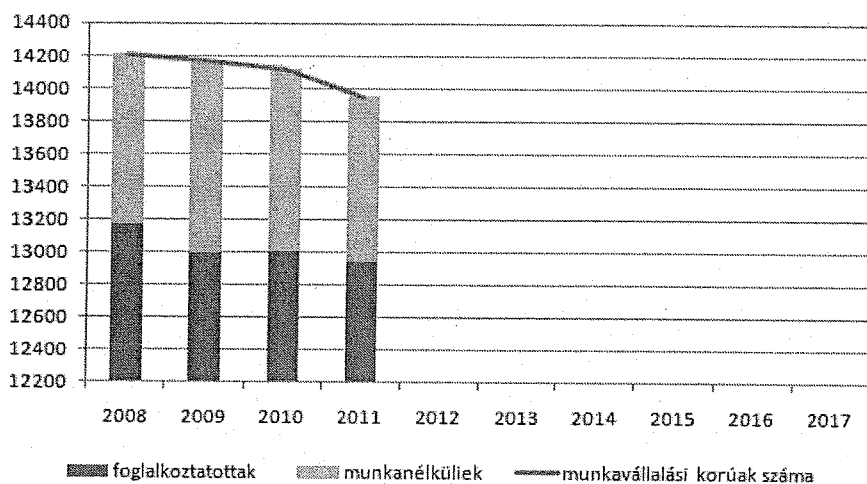
A nyilvántartott álláskeresők között a nők és férfiak aránya közel azonos, amely megegyezik a mutató hosszú idejű alakulásával és Baja sem tér el ettől.

A munkanélküliségi ráta nemek szerint a KSH fogalomrendszere alapján meghatározásra (regisztrált munkanélküli/ nyilvántartott álláskereső férfiak száma/állandó népességből 15-64 éves férfiak száma; regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskereső nők száma/állandó népességből 15-64 éves nők száma)

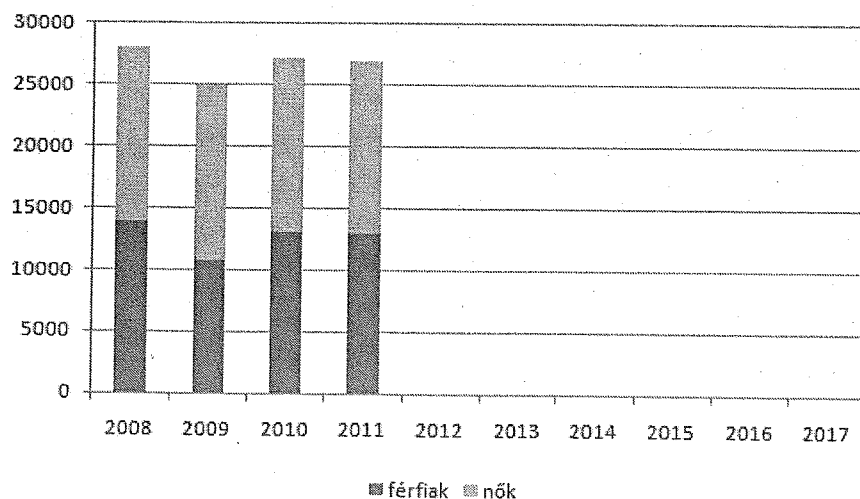
Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

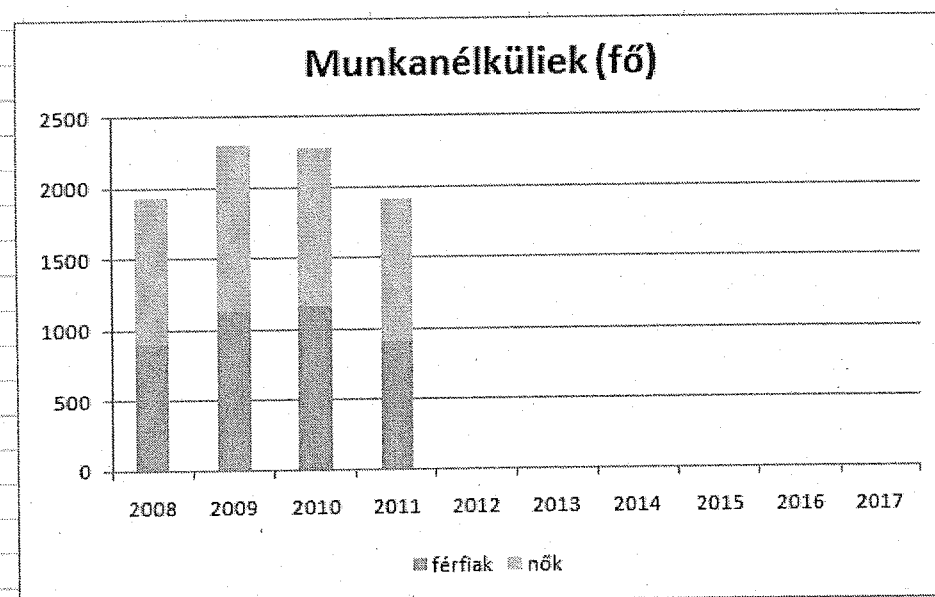
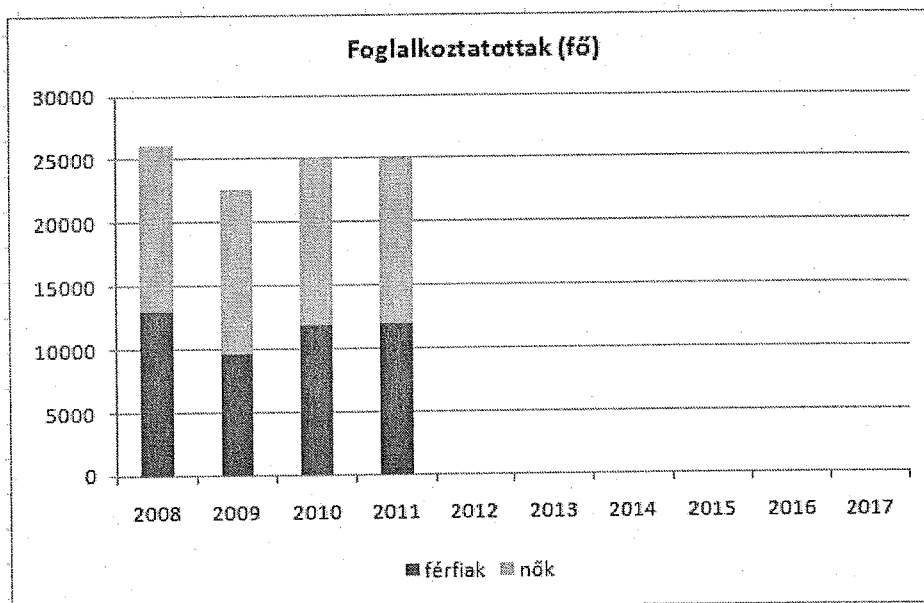

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

Munkavállalási korúak száma (fő)

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Ebben az évben a képzésbe kerültek kevesebb százaléka-a nő, amely nagymértékben függ az indított tanfolyamok jellemzőitől. Kevesebb olyan tanfolyam, program indul, melyen mindkét nem azonos arányban tudna részt venni. Nők elsősorban szociális ápoló, gondozó illetve kiskereskedelmi eladó képzéseken vesznek részt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Mint ahogy azt fentebb láttuk, az elhelyezkedésnél az adott munkakör betöltésére legalkalmasabbakat veszik fel. A munkaerőpiacon az alacsony végzettségűek nem kapnak munkát, esélyük a közfoglalkoztatásban realizálódhat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nehéz egyértelműen és hitelt érdemlően a hátrányos megkülönböztetést szignifikánsan kimutatni a bérezésben, mert tisztán értékelhető feltételek, teljesítmények nem igazán állnak rendelkezésre az összehasonlításhoz és ez, mint más előítélthez kapcsolódó megítélésben, itt is olyannyira szubjektívvé válhat, hogy eltorzíthatja a valóságot.

Az ellátásban részsülők között a férfiak és a nők megelőző átlagos keresete közel megegyezik, enyhe előnnyel a férfiak javára. Nyilvánvalóan ez a képzettségtől és a betöltött állásoktól nagymértékben függ, de mivel a minimálbérre vannak leszorítva általában a dolgozók, így a különbség nem alakulhat ki. A közfoglalkoztatásban és a közszférában a bérek nem nem specifikusak. Ugyanakkor a közfoglalkoztatásban kevesebb nőt alkalmaznak. A szellemi munkák területén viszont a nők vannak túlsúlyban, a fizikai munkák pedig a férfiak sajátja.

Egyes közszolgáltatási ágazatokban (pl. közoktatás, szociális szolgáltatások), továbbá a szakképzésben nemi szegregáció érzékelhető a szakterületek, vezetői szintek tekintetében.

Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint évenként nyomon követhető, az esetlegesen észrevételezhető hátrányos megkülönböztetés azonnal korrigálható.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A munkaerő-piacra visszatérni kívánó nők gyermekeit elsősorban a Bajai Egyesített Bölcsődék 3 feladat-ellátási helyen fogadja, 220 férőhellyel. Ezen felül már időszakos gyermekfelügyelet is működik a Szent Antal utcai telephelyen, megkönnyítve az anyukák dolgát, amennyiben elintéznivalójuk akad, s a gyermeküket nem tudják magukkal vinni. A bölcsődei ellátás mellett több civil szervezetek (például: egyesületek) által fenntartott családi napközök is működnek Baja városban.

A Bajai Óvodaigazgatóságban férőhelyhiány miatt nincs elutasítás.

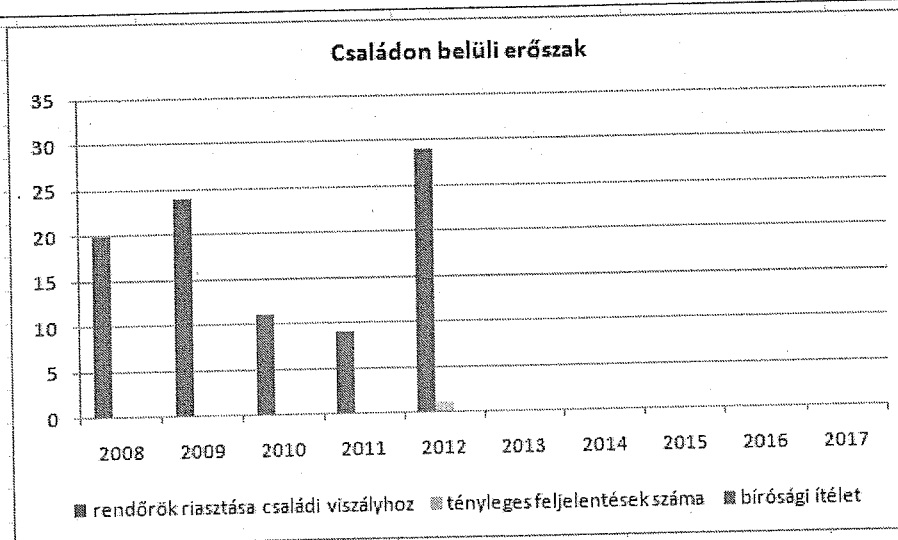
A fent említett intézményekben a nyitva tartás „rugalmas”, tehát amennyiben adott esetben egy-egy szülő nem ér oda zárásig a gyermekeért, úgy a gyermekek megőrzése megoldott. Nyári időszakban az egyes feladat-ellátási helyek „csúsztatott” nyitva-tartással működnek, így nyáron is megoldható a gyermekek elhelyezése bölcsődében, óvodában.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben levő várandós anyára és gyermekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatban beszélgetések, felkészítő tanfolyamok, stb. formájában kezdik meg az ismeretek átadását, már várandós időszakban. A terhes-gondozást szintén a védőnők látják el a Bajai Szent Rókus Kórházban.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Mint ahogy a neve is mutatja, a családon belüli erőszak, mely a nőket éri nagyon kevés esetben kerül felszínre, legtöbbször sajnos családon belül, rejtve marad a probléma.

A gyermekvédelmi tevékenység, a védőnők, családsegítő szolgálat, valamint a rendőri tevékenység eredményeként azonban egyre több esetre derül fény. Azonban ahogy a számok mutatják, ezek közül a bejelentések közül szinte soha nem történik tényleges feljelentés.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Anyaothton és családok átmeneti otthona városunkban nem működik jelenleg. Azonban a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a már fentebb ismertetett módon nyújt szolgáltatásokat a családok krízis helyzete esetén.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A Képviselő-testület tagjai közül jelenleg 5 fő nő. Ez több mint az előző évek során volt. Az önkormányzati intézmények közül többnek is nő a vezetője, például: Türr István Múzeum, Bajai Egyesített Bölcsődék, Bajai Óvodaigazgatóság, s jelenleg Baja Város Aljegyzője is nő. 2013. januárig Baja Város Jegyzője szintén nő volt. A Bajai Polgármesteri Hivatalban is több irodának női irodavezetője van, például: Városfejlesztési és Vagyongazdálkodási Iroda, Önkormányzati Iroda, Igazgatási Iroda, Építésügyi Iroda, Szociális Iroda. A köznevelési intézményekben is több helyen nő igazgató vezeti az intézményt jelenleg, például: Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola, Türr István Gazdasági Szakközépiskola, Jelky András Szakközépiskola, Szakiskola, és Kollégium.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, kisgyermekes, sokgyermekes vagy gyermeküket egyedül nevelő nők, valamint a 45 év feletti nők különösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a társadalom hagyományos családmodelljében keresendő, még ma is sokan azt vallják, hogy a nők helye a ház körül van, a családban, nem pedig a munkaerő-piacon. A szakmai tapasztalatok szerint a gyermek születését követően otthon maradó szülő gyakran magányosnak érzi magát, hiszen hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér. Az önkormányzat ezen probléma orvoslására családbarát környezetet alakított ki, például: játszóterek létrehozásával, ahol a szülők is társaságban lehetnek, kimezgulhatnak otthonról, s kellemes, gyermekbarát környezetben tölthetik el az időt, más szülőkkel együtt. A közparkok, köztér kialakítására is nagy figyelmet fordít az önkormányzat. Baja történelmi belvárosának megújítása projekt kapcsán a Sétáló utca, a Tóth Kálmán tér is megújult, csobogó, valamint park, padok kialakításával vált még szebbé a város ezen központi helye. A felújítás óta rengeteg kisgyermekes család tölti idejét a megújult helyszíneken, ez lehetőséget teremt a szülők részére a kimezgulásra.

A GYES-ről a munkaerőpiacra visszatérő nők helyzete is igen nehéz, hiszen kevés foglalkoztatónál van rugalmas munkaidő. Ezen probléma megoldásában segít az önkormányzat fenntartásában működő intézmények - például a Bajai Egyesített Bölcsődék, és a Bajai Óvodaigazgatóság - rugalmas nyitvatartási ideje oly módon, hogy még a nyári szünetekben is az egyes feladat-ellátási helyeik ún. csúsztatott nyitvatartással működnek, valamint amennyiben az anyukák/szülők nem érnek oda váratlanul közbejött elfoglaltságaik miatt a gyermekeikért a zárásig, úgy a kisgyermek gondozók, óvónők megvárják a szülőket, míg oda nem érnek gyermekeikért.

A családon belüli erőszak áldozatai is elsősorban a nők. Az ilyen esetek azonban sajnos gyakran rejtve maradnak.

2012. január 1-től 2012. december 31-ig illetékességi területünkön 15 esetben hoztunk ideiglenes távoltartó határozatot.

Ebben az időszakban 2 esetben azért nem hoztunk megelőző ideiglenes távoltartásról határozatot, mert annak feltételei nem álltak fenn, ugyanis a bántalmazott és a bántalmazó már nem éltek egy lakcímen, illetőleg a bántalmazott által előadottak nem alapultak meg a határozat meghozatalát.

Egy esetben a korábban meghozott ideiglenes megelőző távoltartás megsértése miatt szabálysértési feljelentést tettek kollégáink.

Minden esetben a sértett és bejelentő személy nő volt, aki vagy jelenlegi házastársa/élettársa vagy volt házastársa agresszív, bántalmazó viselkedése miatt kért rendőri segítséget.

A 2012. évben folytatott eljárásokban - bár a családban élő gyermekeket nem bántalmazták - a bántalmazó és bántalmazott közötti vitának, tettelegességnak a családban élő gyermekek is szemtanúi voltak.

Az elkövetők több esetben alkohol hatása alatt követték el cselekményeiket, évekig tartó durva, erőszakos magatartásuk állt az esetek háttérében, azonban két esetben a volt férj, illetőleg élettárs féltékenysége volt a motiváló tényező.

A féltékenység motiválta cselekmények egyikében lehetett csak megelőző ideiglenes távoltartás elrendelését foganatosítani.

A bántalmazott nők többsége normális körülmények között élt, egyetlen esetben sem volt jellemző életkörülményeikre a feltűnő szegénység, egyetlen munkanélküli sem volt a bántalmazottak között, volt viszont Gyes-en lévő anyja.

Az ideiglenes távoltartást minden esetben a vonatkozó jogszabályi előírások szem előtt tartásával foganatosítjuk, a végrehajtáshoz kapott útmutatókat, ajánlásokat minden esetben betartjuk.

A bejelentést követően a legrövidebb időn belül a helyszínre érkezik a rendőr-járőr vagy KMB-s, aki a helyszínen tapasztaltak szerint értesíti a készenléti szolgálatban lévő kiadmányozásra jogosult rendőrt. Az ideiglenes távoltartó határozat kiadmányozására jogosult rendőr veszi át ettől a ponttól az intézkedést és készíti el szükség esetén a szemle jegyzőkönyvet, vagy a jelentést a helyszínen tapasztaltakról, hallgatja meg a bejelentőt, a bántalmazottat, az egyéb tanúkat, végül a bántalmazót; majd ha a törvényi feltételek fennállnak a határozatot az ideiglenes távoltartásról.

A rendőrségnek a családon belüli erőszak felszámolására, illetve felderítésére való elkötelezettségét mutatja a Bűnügyi Osztály bűnmegelőzési előadójának a célzott programokon, az intézmények által történt meghívások alkalmával, illetve a D.A.D.A. program oktatásában való részvétele is.

A Bajai Rendőrkapitányság ügyelete a családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni és nemi erkölcs elleni bűncselekményeket a Megyei Ügyelet felé haladéktalanul jelenti.

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat figyelemmel kíséri a Bajai Rendőrkapitányság illetékességi területén a családon belüli erőszakhoz kapcsolódó bűnelkövetési formákat, azok morfológiai sajátosságait tanulmányozza, s eredményeit az ifjúságvédelmi, illetve az áldozatvédelmi munkában felhasználja.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
GYES-ről, GYED-ről munkaerő-piacra visszatérő nők helyzete nehezebb	rugalmas munkaidő bevezetése
magányérzet kialakulása az otthon lévő nőknél	családbarát szabadidős programok bővítése
családon belüli erőszak	jelzőrendszer erősítése, fejlesztése

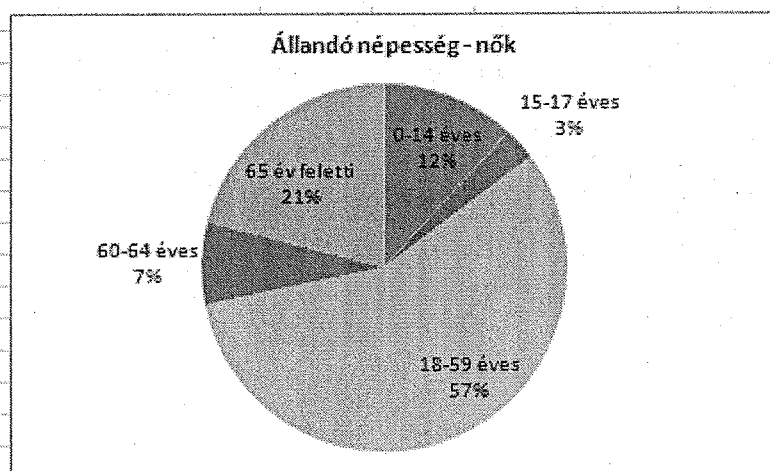
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

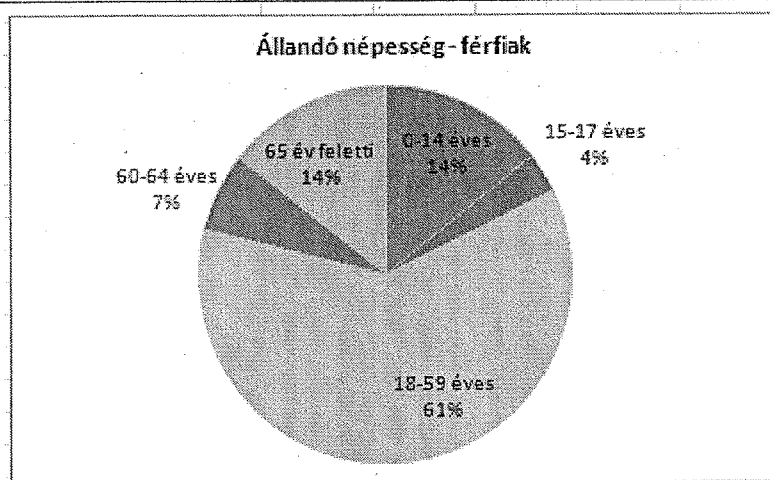
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 65 éven felüliek 38%-a férfi és 62%-a nő. A születéskor várható élettartam Magyarországon öt-hat évvel rövidebb, mint az Európai Unió nyugati tag-államaiban, bár a halálozási adatok, különösen a korai haláltól veszélyeztetett férfiak esetében az utóbbi években némi javulást mutatnak.

Napjainkban már nem csak a várható élettartamra vonatkozó számításokkal foglalkozunk. Az idősök szempontjait előtérbe helyező megközelítés nyomán fontosabb lett az egészségesen várható élettartamokra vonatkozó kutatások eredményeit figyelembe venni. A települési és lakókörnyezeti jellemzők, ahol az emberek megélik az időskorukat, nagymértékben befolyásolják azt, hogy milyen arányban tudják az ellátórendszerek szolgáltatásait igénybe venni.

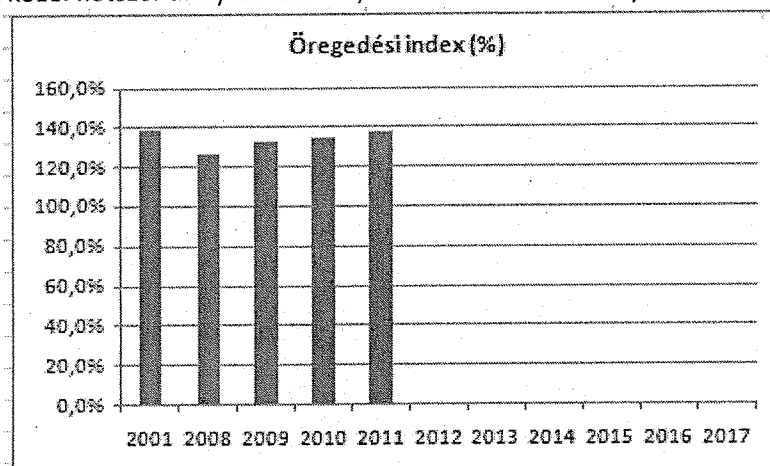
	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	19913	17542	37455	53%	47%
0-2 évesek					
0-14 éves	2352	2509	4861	48%	52%
15-17 éves	577	597	1174	49%	51%
18-59 éves	11354	10742	22096	51%	49%
60-64 éves	1453	1174	2627	55%	45%
65 év feletti	4177	2520	6697	62%	38%

A háztartások összetételének és a családok struktúrájának változásai ellenére a háztartások és a családok közötti segítő kapcsolatok vizsgálata pozitív mérleget mutat, vagyis működnek a családon belüli segítő kapcsolatok. Ám ezt folyamatosan veszélyezteti a „szendvicsgeneráció” (vagyis a középső generáció) nehéz helyzete, akiknek a gyerekeikkel szembeni kötelezettsége mellett az idős szülők segítése is fontos, miközben félnek a munkanélkülivé válástól. A kapcsolat fenntartását, betegség esetén az ápolást-gondozást megnehezíti az a tény, hogy egyre kevesebben élnek az idős szülők közelében. A családi kapcsolatok fenntartásának és működőképességének igen fontos szerepe van a mentális állapot javításában, mivel a családon belüli segítség elérhetősége növeli a biztonságérzetet.

Az idősödő társadalom jelének egyik fontos mérő-száma az öregedési index, amely a hatvan év feletti és a 19 év alattiak arányát mutatja. Ez az index 2001-ben 0,881 volt és folyamatos emelkedése következtében 2050-re várhatóan 1,883 lesz. Míg 2001-ben a 19 évesnél fiatalabbak voltak többen, addig 50 évvel később már a 60 év felettiak közel kétszer annyian lesznek, mint a fiatal korosztály.

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	7999	5755	139,0%
2008	6455	5099	126,6%
2009	6565	4956	132,5%
2010	6594	4886	135,0%
2011	6697	4861	137,8%

A demográfiai változások vizsgálatakor szembetűnő, hogy a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességen belüli aránya. Napjainkban velünk együtt él 1 107 fő, aki 100 éves vagy ennél idősebb állampolgár, és 372 150 főt meghaladó a 80 évesnél idősebbek száma is.

A társadalom idősödésének másik fontos mutatója a születéskor várható átlagos élettartam, mely lassan, de folyamatosan növekszik. 2007-ben ez a szám a férfiak esetében 69,19 év volt, a nőknél 77,34 év.

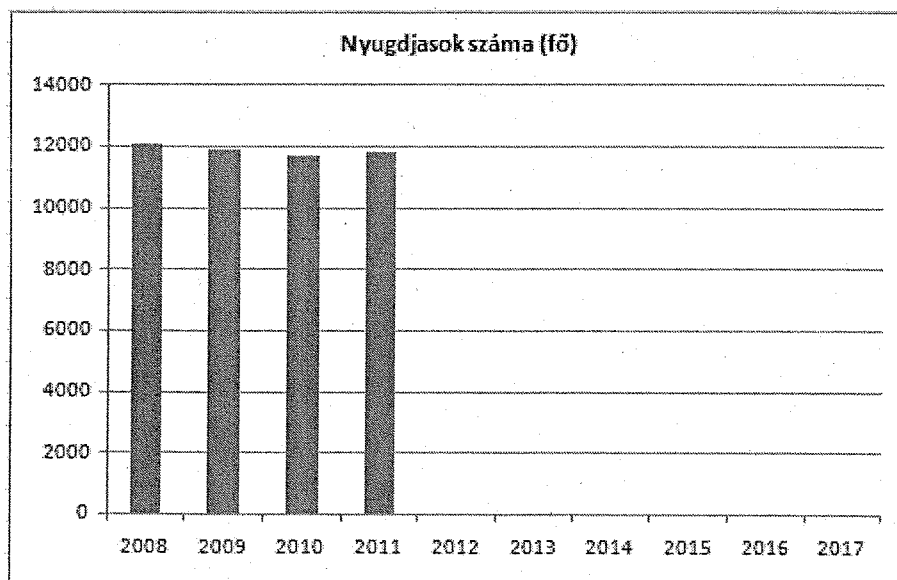
A születéskor várható élettartamból is következik, hogy életük utolsó éveire a magyar nők igen jelentős hányada elveszti a társát, sokszor teljesen magára marad. A 60 évesek és idősebbek (nők) 50,4%-a, a 70 évesek és idősebbeknek (nők) pedig már 66,4%-a özvegy. 2008. január 1-jén 489.239 özvegy nő élt az országban, aki már elmúlt 70 éves.

Az 65 év és annál idősebb lakosok - összesen 1 581 425 fő - 2,52%-a részesül házi segítségnyújtásban, 4,28%-a szociális étkeztetésben, valamint 1,7%-a látogatja az idősek nappali intézményeit. Nem éri el az egy százalékot a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevők aránya, míg 0,6% az egyéb, nem bentlakásos szociális alapszolgáltatásban részesülők aránya. Az idősek döntő többsége magánháztartásban él, a bentlakásos intézményekben 41 254 fő a 65 éves vagy idősebb lakó.

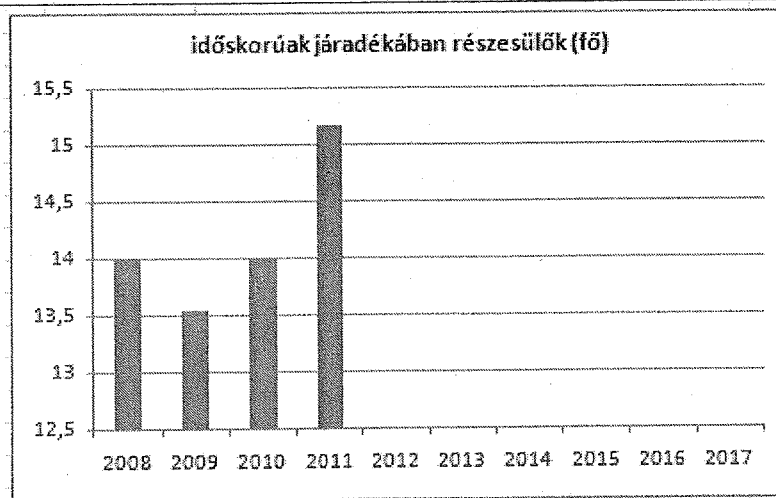
Az időseket átölelő országos helyzetkép 2010. évre vonatkozó adatokat dolgoz fel.

A 65 év feletti korosztály jövedelmének döntő hányadát a nyugdíj alkotja.

A Baján nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak és nők száma egymással párhuzamosan lassú mértékben csökkent az elmúlt évek (2008-2011) során.

A fenti diagram azt ábrázolja, hogy településünkön hogyan alakult a nyugdíjasok száma az elmúlt időszakban.

Az időskorúak járadékában részesülők száma alacsonynak mondható, mivel a rászoruló lakosság az ellátórendszer más ellátási formáit veszi inkább igénybe.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

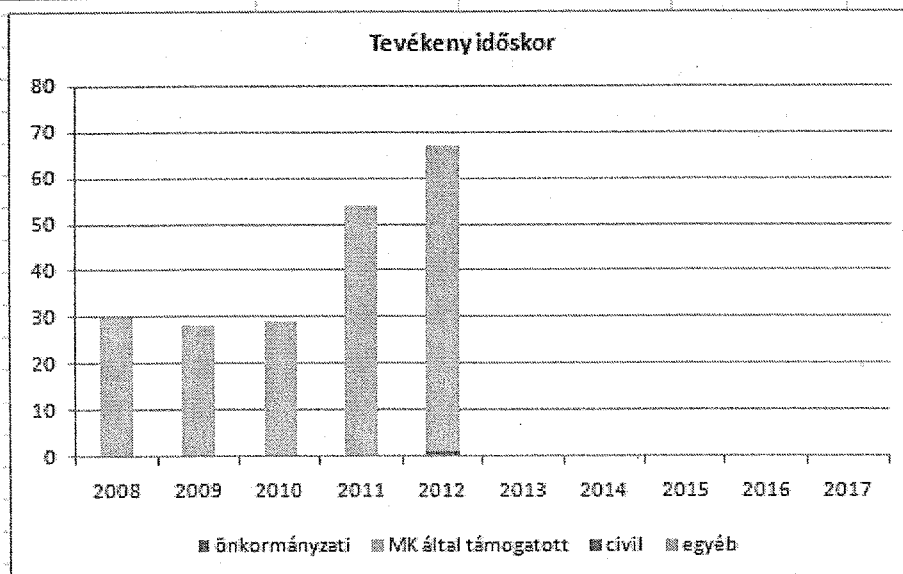
A Kirendeltség adatai szerint az 59 év felettiek korcsoportjából azok száma, akik legálisan munkához szerettek volna jutni és regisztráltatták magukat, nagyon kevés volt 2010 végéig. 2011- ben a megváltozott munkaképességűek ellátórendszerbe történő regisztrálásának feltételeiben bekövetkezett változások révén sokan regisztráltatták magukat a munkanélküliek körében.

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, bátran kijelenthetjük, hogy a munkaerő-piacon nincs, hacsak nem rendelkezik olyan speciális tudással, amiben hiány van.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

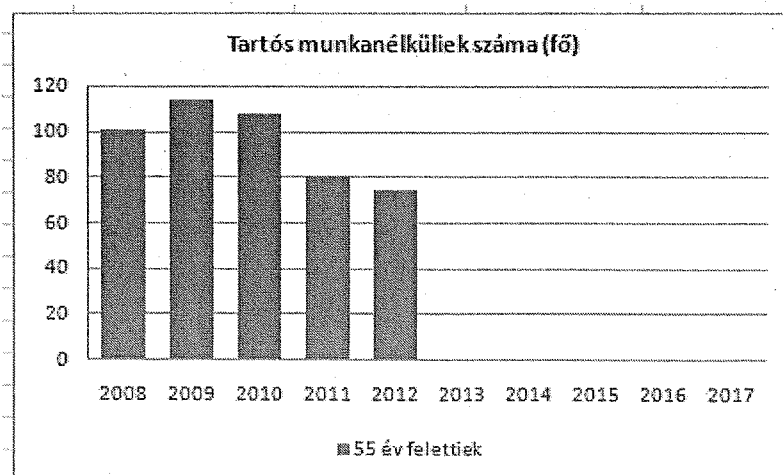
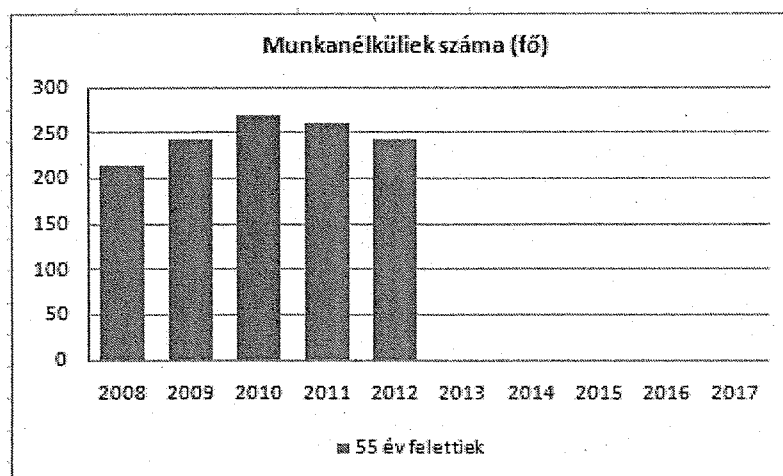
Az előbbiek is rávilágítanak, hogy az érdekltség nem teszi lehetővé a toleranciát sok társadalmi és munkavállalói csoporttal szemben. A munkáltatók kész munkaerőt akarnak és nagyon keveset kívánnak törődés és anyagi értelemben fordítani az alkalmazottaikra. A munkavállalóknak ezáltal sem motivációja sem lehetősége nincs szervezett fejlesztésbe kapcsolódni. Különösen a közép és idősebb korosztálynál probléma ez, mert a fiataloknak az iskola elvégzése után még jó néhány évig versenyképes lehet a tudása. Mivel a tudást nem igazán jutalmazák a munkahelyeken (a térségben kevés az innovatív munkahely) ezért nincs is elég motiváció a tanulóhoz. Ennek ellenére egy réteg ad a saját fejlesztésére, de csak akkor, ha anyagilag is meg tudja ezt teremteni, mert ez nagyon idő és pénzigényes. Nem perspektíva a minimálbéres alkalmazotti lét, hiszen ez a pusztán megélhetésre sem elég.

A Kirendeltség igyekszik a különféle programokat előmozdítani a térségben, városban, így civilszervezetekkel, önkormányzatokkal partneri viszonyban végez ilyen munkát, amelyek kisebb csoportok helyzetének segítségét célozzák. Ilyenek a Kirendeltség saját Társadalmi Megújulás Operatív Programjai (111, és 112), amelyek hátrányos helyzetűek segítségére vannak hivatva.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén 6.2.3.

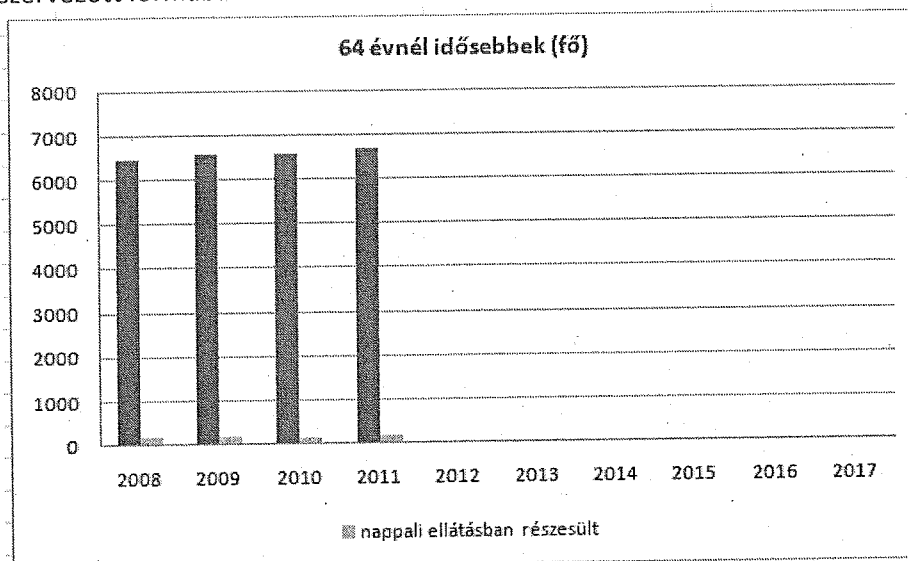
Az 50 év fölöttiek, még ha „eladható szakmával is rendelkeznek” nemigen találnak munkát.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése 6.3.1.

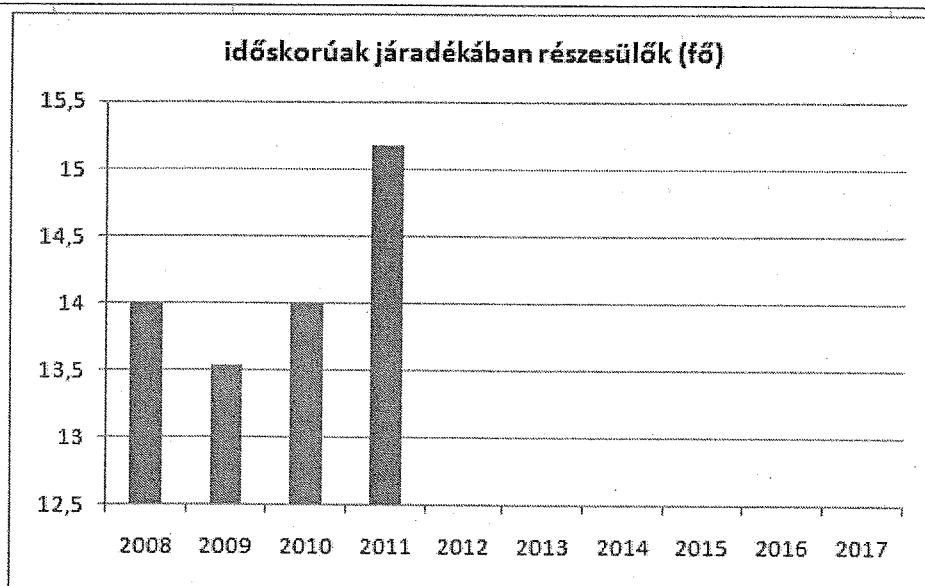
Az idősök egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. A CÉDRUS által nyújtott, a korcsoport igényeihez mért szolgáltatások keretében biztosított az idős, rászorult emberek folyamatos egészségügyi kontrollja, a szűrő-, és egyéb, az állapothoz igazodó szakorvosi ellátások igénybe vétele szervezett formában.

Az Idősök Nappali Ellátása (Idősök Klubja), mint nappali ellátást nyújtó intézmény a saját otthonukban élők részére biztosít két telephelyen olyan környezetet, ahol az ellátást igénybe vevők jól érezhetik magukat, társas kapcsolataikat bővíthetik, építhetik, bekapcsolódhatnak tevékenységekbe, programokba, s mindezt úgy, hogy az a napi életritmusuknak megfelelő legyen. Segítséget nyújtunk életvitelük fenntartásában, egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában, lehetőséget biztosítunk igény szerint a napi egyszeri étkeztetésre (meleg ebéd elfogyasztására), pihenésre, közösségi együttlétre, személyi tisztálkodásra és a személyes ruházat tisztítására. Helyet adunk a közösségi szervezésű programoknak, biztosítjuk, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

Az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugalmasra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

Az időskorúak járadékát az igénylő lakóhelye szerint illetékes járási hivatal állapítja meg 2013. január 1. napjától.

Az egészségügyi alapellátást az önkormányzat, a fekvőbeteg ellátást a Bajai Szent Rókus Kórház, míg a szociális ellátásokat, szolgáltatásokat a CÉDRUS biztosítja. (idősek otthona, és házi segítségnyújtás is működik)

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a városban az Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központ, a Bajai Türr István Múzeum és a Baja Marketing Kft. biztosítja.

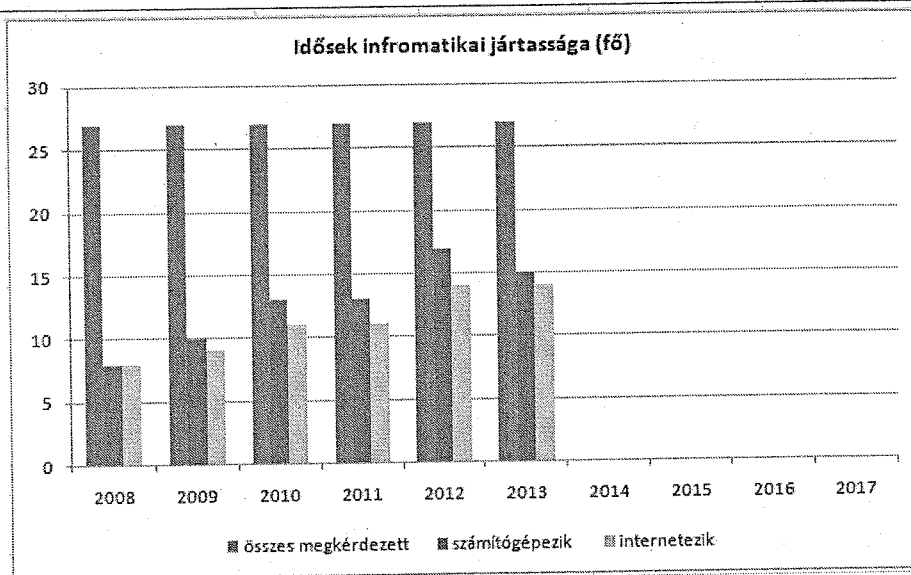
A Művelődési Központ tevékenységének fontos szegmense az időskorúak számára a közművelődési szolgáltatások nyújtása, melyekkel igyekeznek bevonni e korcsoportot aktívan az intézmény tevékenységébe.

A Könyvtár adatai szerint 56 alkalommal volt 2012-ben az idősek részére megszervezett program. A Múzeum szinte egész évben szebbnél-szebb kiállításokkal várja a látogatókat.

A városban számos kulturális esemény, rendezvény kerül megrendezésre, melyen az említett idősebb korosztály is részt vehet. Szabadtéri rendezvények kerülnek több alkalommal is megrendezésre a Szentháromság téren, ezen felül a színházteremben, s a Bácskai Kultúrpalotában is rendszeresen vannak bérletes színházi előadások. A Kultúrpalota kiállításoknak, s komoly zenei előadásoknak is színteréül szolgál. Mindezek mellett meg kell említeni az évek óta nagy sikerű Városházi Esték rendezvénysorozatát. Az előadások helyszíne: a bajai Városháza udvara.

c) idősek informatikai jártassága

Az Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központ a bázisa az idősek informatikai képzésének. Ebben az intézményben ismerték és tanulták meg legtöbben a számítógép használatára vonatkozó információkat, technikákat. Az intézmény egyébként is nyitott és sok nyilvános számítógép biztosított a közösségi használatra. Szükség esetén e-tanácsadó áll az idős emberek rendelkezésére a segítségnyújtásban, hogy megismerjék és használják az egész életen át tartó tanulást támogató digitális kulturális adattartalmakat. eMagyarország pont is várja a lakosságot.

Az idősek informatikai jártasságának felmérésére vonatkozóan helyi adatgyűjtés keretében, kérdőíves formában tettünk kísérletet. A kitöltők száma: 27 fő, ebből 2013. évre vonatkozóan 15 fő válaszolt úgy a feltett kérdésre, hogy tudja használni a számítógépet, s 14 fő válaszolta azt, hogy tudja használni az internetet. Jelenleg az önkormányzat részt vesz a NYITOK programban, melynek keretében lehetőség nyílik majd az idősebb korosztály számára is az alapvető informatikai ismeretek elsajátítására.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programokat a településen, a közintézmények közül, leginkább az Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központ szervezi, s mivel igen aktívak az időskorúak, így önmaguknak is számos programot szerveznek.

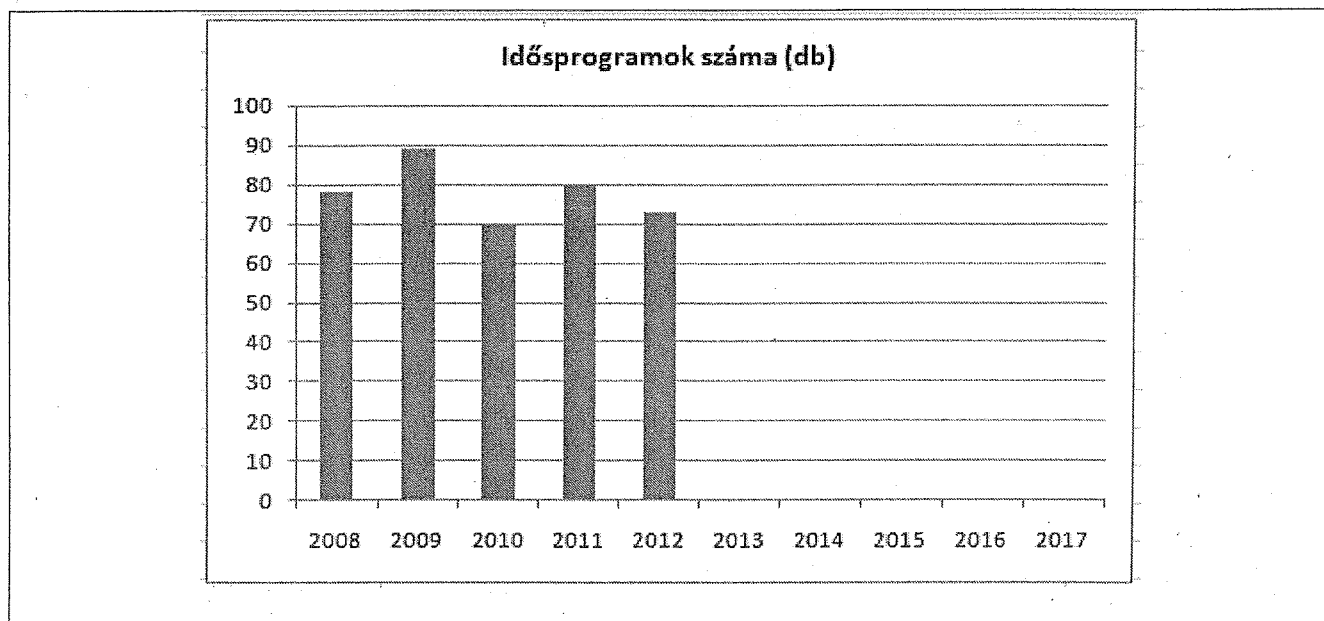
A VKMK időseket célzó rendezvényei/programjai:

- Szépkorúak farsangja,
- Író-olvasó találkozó bajai alkotókkal,
- Szépkorúak amatőr művészeti találkozója,
- Szív Világnapja,
- Szépkorúak Mesemondó Találkozója,
- Idősek Városi Napja,
- Összefogás a mellrák ellen – séta,
- Szépkorúak városi karácsonya,
- Szépkorú Bajai Amatőr alkotók kiállítása,
- Ismeretterjesztő előadás idősöknek,
- Egészségügyi előadások,
- Baja kulturális értékei előadás,

A VKMK helyet biztosít a Szentistváni Nyugdíjas Klub, és az Újvárosi Nyugdíjas Klub összejövetelihez.

A színes programoknak köszönhetően a résztvevők száma egyre gyarapszik.

Mivel idős korban jelentkeznek nagyobb számban az időskori betegségek, így több civil közösség is számukra szervez egészségnapot.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas az egyedül élők aránya	az aktivitást megőrző programok, szolgáltatások szervezése, közösségi programok szervezése kifejezetten a célcsoport részére
gyakran válnak áldozattá	idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	generációs programok szervezése
szív-és érrendszeri problémák, ízületi problémák, pszichés problémák gyakorisága	szűrővizsgálatok szervezése, egészségtudatos magatartás erősítése, rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A településen fogyatékossgal élők létszámára, a fogyatékossgal formájára és mértékére pontos adat nem áll rendelkezésre.

A fogyatékos emberek döntő többsége a városban (95%) magánháztartásban él, az intézeti háztartásban élők aránya 5%. Ez utóbbiak közel fele értelmi, egyötödük pedig testi fogyatékos. A testi vagy szellemi fogyatékkal élők magasabb számban élnek községekben, mint városokban. Arányuk a több szempontból is hátrányos helyzetű dél-alföldi és észak-magyarországi régiókban a legnagyobb.

A fogyatékosok jelentős része a szociális szakemberek adatszolgáltatása szerint családban él. Kiemelt feladat tehát országosan és a régióban is az ellátásukat biztosító intézmények fejlesztése, számuk emelése, különös tekintettel a nappali ellátást és a lakóotthoni ellátást nyújtó intézményekre.

A városban élő fogyatékos személyekre jellemző, hogy néhányan veleszületetten fogyatékosok, azonban jelentős azok száma is, akik betegség következtében váltak fogyatékosokká. A betegség következtében kialakult fogyatékossgal jellemzője az agyi katasztrófák utáni mozgásrendszeri-, a cukorbetegség szövődményeként kialakuló látás fogyatékossgal, illetve az érrendszeri betegség miatt kialakuló mozgáskorlátozottság.

A fogyatékkal élő emberek rokkant nyugdíjból, járadékból élnek és megélhetési problémáik vannak. A településen fogyatékossgal élő személyek 80 %-a idős, ebből adódóan:

- napi életvitelüket nehezen tudják önállóan megoldani,
- célpontjai a betörőknek
- szükségük van személyi segítségre
- többségük szerényen él,
- aki rokkantként ment nyugdíjba, még nehezebb az élete

Ebből egyenesen következik, hogy élelemre keveset költenek, nem tudják megvenni a minőségi alapanyagokat ételeikhez, gyógyszerkiváltásnál szelektálnak, hiába kellene mindet kiváltani, akkor nem jut élelemre.

- a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Egy társadalom erkölcsi-jogi és mentális állapotát jól jellemzi az, hogy miképpen tudja segíteni különböző okokból, például egészségügyi állapot miatt hátrányos helyzetbe került tagjainak munkavállalását, munkaerőpiacon történő elhelyezkedését. A fogyatékos emberek társadalomba történő beilleszkedését, más emberek által történő elfogadottságát jelentős mértékben elősegíti, ha dolgoznak, ha megélhetésüket munkából származó jövedelemből tudják biztosítani. Természetesen a fogyatékossgal jellege, súlyosságának foka erőteljesen befolyásolja a munkavállalás lehetőségét, ennél is fontosabb azonban, hogy egy adott országban milyen a foglalkoztatottság mértéke, a munkanélküliek aránya, a munkaerőpiac általános helyzete.

A munkát kereső fogyatékos személyek olyan fogyatékosok közül kerülnek ki, akiknek fogyatékossga kevésbé súlyos, és úgy gondolják, hogy még ilyen nehéz egészségi állapot mellett is tudnának dolgozni. Leginkább a mozgássérült és a bizonytalan kategóriájú egyéb fogyatékos személyek keresnek munkát, de a gyengénlátók és nagyothallók közül is többen jelezték munkába állási szándékukat.

A fogyatékos emberek gazdasági aktivitása a fogyatékossgal típusától is függ. Nyilvánvaló, hogy főleg azok a fogyatékos emberek tudnak munkát vállalni, akiknek a fogyatékossga kevésbé súlyos. (Az más kérdés,

hogy jól működő szociálpolitikai rendszerben meg kellene találni annak a módját, hogy minden fogyatékos embernek, aki képes valamilyen munkatevékenységre, legyen munkája, hiszen a rehabilitációban nagy szerepe van a munkavégzésnek.)

Új törvény szabályozza (2011. évi CXCI. XII: 29. tv.) a rehabilitációs hozzájárulás szabályait, amely a munkaadó plusz adója, ha nem foglalkoztat megváltozott munkaképességű embert a törvényben írtak értelmében.

MINDEN munkaadó rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles, ha az általa foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek átlagos statisztikai állományi létszáma nem éri el a létszám 5 százalékát (23 § kötelező foglalkoztatási szint).

Több mint 10 éve adott az a lehetőség, hogy megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásával (kvóta teljesítése) ki lehet váltani a rehabilitációs hozzájárulást.

A rehabilitációs hozzájárulás összege az 5 %-ból hiányzó létszámtól függ.

A rehabilitációs hozzájárulás összege megegyezik a tárgyévet megelőző második év nemzetgazdasági éves bruttó átlagkereset 8 %-val. Ennek összege 2010. január 1.-től 964. 500 Ft/fő/év volt (Beiktatta: 2009.évi LXXVII tv 129.§) 2011. január elsejét követően 2012-ben és 2013-ban is az éves költségvetési törvény változatlan, 964 500 Ft/év.

Nincs olyan munkaadói kör, amely mentesítésre lenne jogosult a rehabilitációs hozzájárulás alól.

Ettől függetlenül alig akad munkáltató aki élne e lehetőséggel, és a munkavállalók sem ismerik el munkahelyükön, hogy megváltozott munkaképességűek.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A jelen program elkészítése során – a helyi adatgyűjtés alkalmával – nem jutott tudomásunkra olyan információ, mely szerint előfordult volna hátrányon megkülönböztetés a foglalkoztatás terén.

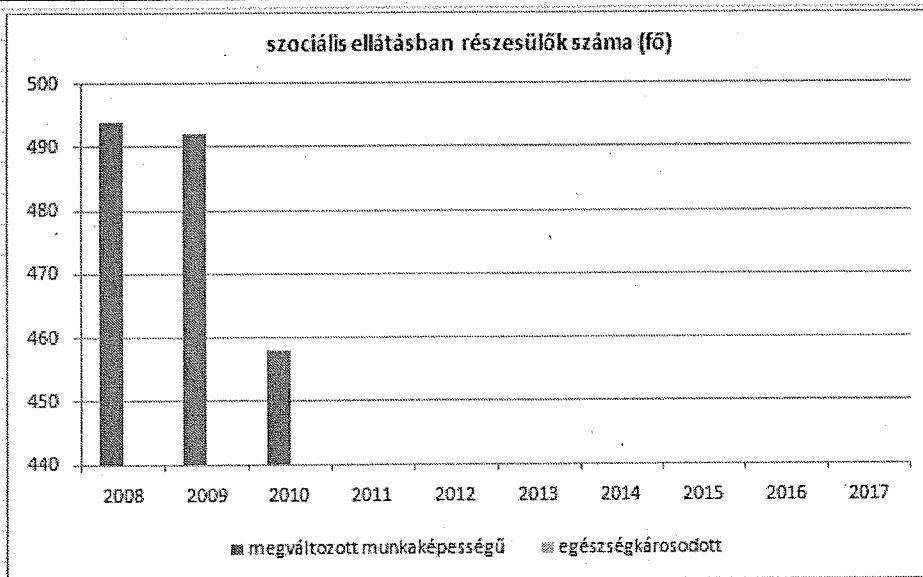
A foglalkoztatók kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a foglalkoztatásukban állók közül a fogyatékossgal élők is egyenlő esélyekkel rendelkezzenek, ugyanolyan lehetőségeik legyenek a mindennapi munkavégzés során, mint a többi munkavállalónak.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

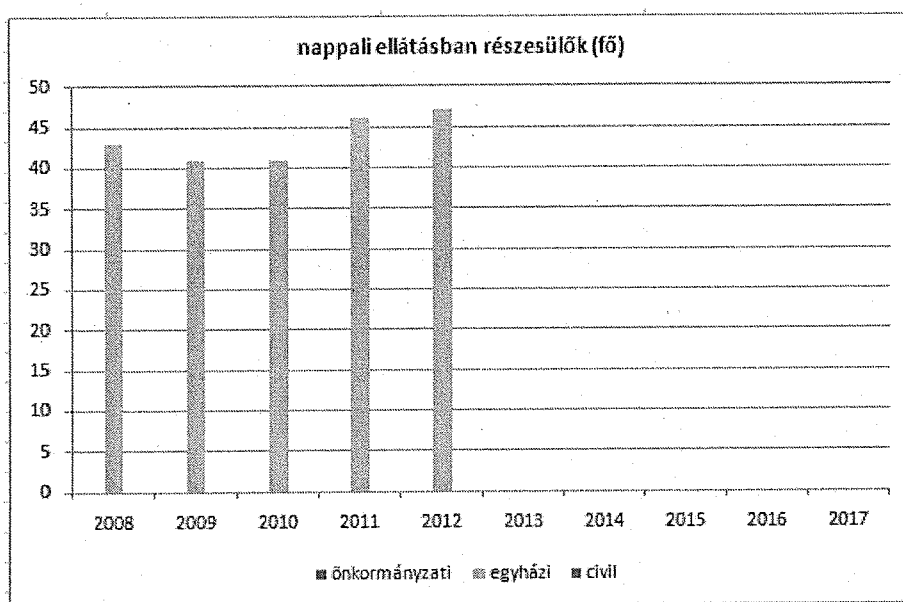
Tarka-barka Lakóotthon. 1999 decemberétől működik a lakóotthon, mely a műhelyben is dolgozó 10 értelmileg akadályozott fiatalnak ad otthont. A név - Tarka-barka - jelzi, hogy tarka-barkák, és elrejtve, de szerepel benne annak a közösségnek neve, melynek szellemiségében ezt az életet élni szeretnék. Jean Vanier alapította Franciaországban a ma már széles körben elterjedt mozgalmat, a Bárt. A bárka a menekülés, a fennmaradás, a gondoskodás szimbóluma. A Bárka tanúságot tesz arról, hogy a társadalomban a sérültek és az egészségesek kiegészítik egymást. Közös életük érték és áldás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jelenlegi rokkantügyi ellátások változása negatívan hatnak a fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátására, illetve a kedvezmények is jelentősen csökkennek.

A nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma enyhe emelkedést mutat, ami elsősorban az ellátás színvonalának köszönhető.

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	1
Aktív korúak ellátása	0
Rendszeres szociális segély	4
Lakásfenntartási támogatás	12
Ápolási díj	0
Temetési segély	5
Átmeneti segély	25

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, melyek alapján akár az egészségügyi, akár a foglalkoztatási vagy lakhatási körülményeiről, helyzetéről pontos képet lehetne kapni. Az azonban megjegyzendő, hogy mint az önkormányzat, mint más foglalkoztatók igyekeznek biztosítani számukra a közlekedés zavartalanságát, például rámpák elhelyezésével, akadálymentesítés megoldásával, vakvezető sávokkal, tapintható tájékoztató táblákkal, stb.

Baja városban működik a Mozgáskorlátozottak Egyesülete is, mely egyesülettel az önkormányzat megállapodást kötött, melynek keretében az egyesület álláspontja kikérésre kerül nagyobb beruházások, projektek kapcsán az akadálymentesség kivitelezése tekintetében.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Baja város területén a közintézmények akadálymentesítése részben megoldott. Bár az akadálymentesítési program jól halad, a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítésére az intézmények még nem kellően felkészültek. A jövőben a középületekbe való akadálymentes bejutás biztosítása mellett fontos az épületen belüli közlekedés feltételeinek megteremtése minden közintézményben.

Az intézmények közül többen is megoldott az akadálymentes bejáró, emellett a rámpa, korlátok kihelyezése megtörtént, akadálymentes mosdó került kialakításra (Újvárosi óvoda, Szent Antal utcai bölcsőde, stb.), vakvezető sávok, valamint tapintható információs táblák elhelyezése megoldott.

A Bajai Polgármesteri Hivatalban lift található.

Az önkormányzati tulajdonú háziorvosi rendelők közül is több helyen megoldott az akadálymentes bejáró. Tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékkal élővel rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét

- A gyengénlátók, színtévesztők számára érzékelhető nagyságban, formában, színben kell elkészíteni a tájékoztatást szolgáló látványelemeket.

- A vakok számára hanggal, tapintható, letapogatható, megfogható elemekkel kell kiépíteni az információs elemeket.

- A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fénnel kell kiegészíteni. Az egészségügyi ellátásban résztvevőknek figyelemmel kell lenni a fogyatékkal élők érzékenységre, törekedni kell a rehabilitáció, a társadalmi beilleszkedés elősegítésére, és arra, hogy ne erősítsék a betegségtudatot abból kiindulva, hogy a fogyatékoság nem betegség, hanem állapot.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A Polgármesteri Hivatalban a fizikai, az információs akadálymentesítettség megfelelő. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fizikai akadálymentesített terepen érhetőek el. Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén, ezért a szociális ellátórendszerrel, támogató szolgálatokkal együttműködve elő kell segíteni, hogy a fogyatékkal élők is részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

A kulturális programokhoz történő fizikai hozzáférés megoldott, hiszen a nagy programok a város főterén, a szabadban, a Szentháromság téren valósulnak meg.

A közszolgáltató intézmények épületeinek nagyobb hányada már fizikailag akadálymentesített, ezzel ellentétben a lakóépületek, társas házak és üzlethelyiségek fizikai akadálymentesítése csak minimális számban megoldott.

A közszolgáltatók (Bajavíz Kft., Posta, Dégáz, stb.) rendelkeznek akadálymentes bejáróval.
A Színházterembe, illetve a Bácskai Kultúrpalotába szintén be tudnak jutni akár kerekesszéssel is.
A Bajai Sportuszoda szintén rendelkezik akadálymentes bejáróval.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása nehéz feladat a hatóságok előtt, azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az *akadálymentesítést* kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztató	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
AXIÁL Kft. (szolgáltatás)	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	igen
NAV (szolgáltatás)	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	igen
Bajai Szent Rókus Kórház (egészségügy)	Igen	igen	igen	igen	igen	nem	nem	igen	igen
Bajai Polgármesteri Hivatal	igen	nem	igen	nem	nem	nem	igen	nem	igen
Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény	nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	igen

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A tömegközlekedési rendszerek akadálymentességét az önkormányzatnak a fenntartókkal közösen ajánlott felmérni és az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek nem megfelelő eszközöket, épületeket és szolgáltatásokat akadálymentesíteni szükséges.

A felmérés és az átalakítás során az akadálymentesség valamennyi, a korábbi pontokban tárgyalt aspektusát szükséges vizsgálni annak érdekében, hogy az ott megfogalmazott valamennyi követelménynek meg lehessen felelni.

Meg kell felelniük mind a fizikai, mind az info-kommunikációs akadálymentesség követelményeinek a járműveknek, a megállóknak és azok környékének, az egyéb utasforgalmi létesítményeknek (várótermek, pályaudvarok, jegyirodák, stb.), a szolgáltatás során történő bármilyen információközlésnek és kommunikációnak, valamint a szolgáltatás minden egyéb elemének.

A fogyatékos személyek közlekedéshez való hozzáférhetőségének javítása érdekében javasolt áttekinteni, a közösségi közlekedésre vonatkozó helyi szabályozást (menetrend, utazási kedvezmények, parkolás, stb.)

A közúti közlekedést kátyúk, egyenetlen járdák, a járdáknál útpadkák jellemzik, nehezítik az EL-GO (elektromos meghajtású 3 kerekű moped) tulajdonosok, kerékpárosok, motorosok, autósok, a város lakosságának közlekedését.

A járdák, parkok akadálymentesítése nem biztosított.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg - és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön - az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

Javasolt áttekinteni a helyi településrendezési-építésügyi szabályozást annak érdekében, hogy az akadálymentesség szempontjai minél biztosabban érvényesülhessenek.

- e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

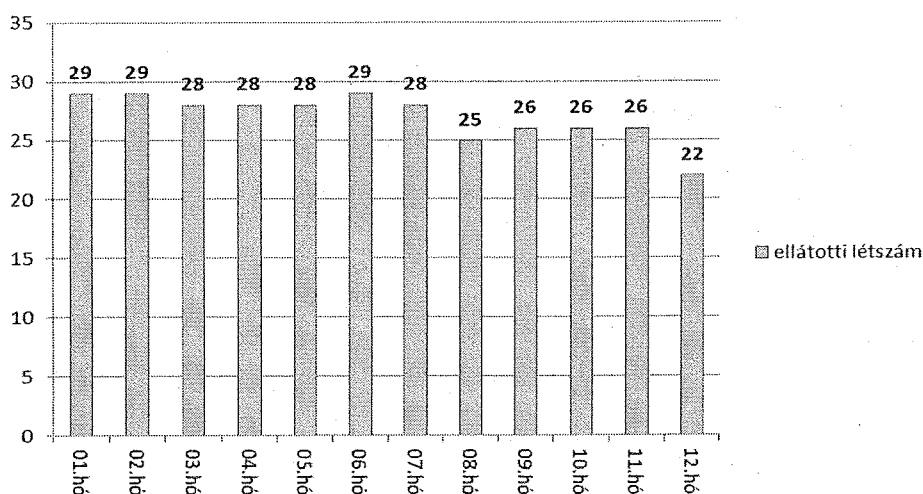
A városban a testi, lelki és szellemi fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló szolgáltatások kiterjednek az alapellátásokon belül a nappali ellátásra, támogató szolgáltatásra és a szakosított ellátások keretében rehabilitációs intézmény működésére.

Fogyatékosok Nappali Intézménye, rövidneven FONI

Engedélyezett férőhelyek száma: 40 fő

Napi átlagos ellátotti létszám: 27 fő

2012.12.31-én 42 fővel volt élő megállapodása a CÉDRUSNAK.

Ellátási terület:

Bácsbokod, Bácsborsód, Csávoly, Érsekcsanád, Érsekhalma, Felsőszentiván, Nemesnádudvar, Rém, Bácsszentgyörgy, Bátmonostor, Csátalja, Dávod, Dunafalva, Gara, Hercegszántó, Nagybaracska, Sükösd, Szeremle, Vaskút, Baja

Szolgáltatás célja, feladata

Az Sztv., a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet, valamint a vonatkozó, egyéb szakmai jogszabályok szerint a FONI a saját otthonukban élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

A CÉDRUS elsődleges célkitűzése, hogy segítséget nyújtson azoknak a családoknak, ahol fogyatékkal élő, iskolarendszerben nem, vagy már nem tanuló, 3 évesnél idősebb gyermek vagy fiatal felnőtt él, és ezért a szülők egyikének napjait az ő gondozása tölti ki. Ez mellett fontos cél, hogy a CÉDRUSHOZ járó fiatalok igazi közösségre leljenek a FONI-ban. Növekedjen önismeretük és önértékelésük is.

Az intézmény hétköznap, munkanapokon reggel 7 órától délután 16.00 óráig tart nyitva. Igény szerint napközben ebédet is biztosít a CÉDRUS, a Pokorny utcai ebédlőjében.

Szakmai programban meghatározott szolgáltatások:

- Gondozás: napközbeni ellátás, gondozás biztosítása,
- Fejlesztés-foglalkoztatás: egyéni és csoportos szinten az ellátottak eltérő adottságait figyelembe véve kreatív, ismeretterjesztő, művészeti és szabadidős tevékenységeket felhasználva,
- Mentális ellátás: az ellátottak hangulatának figyelemmel kísérése, közreműködés a felmerülő konfliktusok megoldásában, egyéni problémamegoldó beszélgetések,
- Egészséges életmóddal, életvezetéssel kapcsolatos ismeretek átadása, gyakorlása,
- Család igényeinek számbavétele a szolgáltatások biztosítása folyamán, tanácsadás,

- Társadalmi befogadás erősítése, segítése,
- A szolgáltatások magas szakmai színvonalon történő megvalósítása.

A napközi tagjai 6-8 fős csoportokban, képességeikhez mérten fejlesztő, szintentartó foglalkozásokon vehetnek részt. A csoportok kialakítása során a hasonló képességűek egy csoportba kerülését figyelembe véve kerülnek megtartásra az ellátotti csoportok. (2012-ben is négy csoporttal dolgoztak.) A munkatársak folyamatosan figyelemmel kísérik az ellátottak életét, lelki állapotát, csoportos megbeszélésekben vagy egyéni beszélgetésekben nyújtanak segítséget az aktuális problémákat illetően, melyeket szükség esetén egyeztetnek a szülővel is.

Az intézmény iránt megnyilvánuló kereslet

2012-ben ellátásuk iránt érdeklődők köre:

- Egy fő értelmi sérült fiatal férfi. Idősödő szüleivel él. Nehezen szakad ki a család kötelékéből nap közben.
- Egy fő vak fiú, aki az intézmény ellátási területén kívül lévő településen él, így nem láthatja el az intézmény.
- Egy fő értelmi sérült felnőtt férfi, aki az intézmény ellátási területén kívül lévő településen él, így nem láthatja el az intézmény.

Jelenleg tehát nincs várólista. A helyi Speciális Iskola legidősebb tanulói is a 2014/2015. tanév végén fognak elballagni, mikor is szükségesség válik nappali ellátásuk. Addig az időpontig ők csak az iskolában kaphatnak ellátást. Jelenleg a jogszabály csak azt teszi lehetővé, hogy 18 évnél fiatalabb fogyatékos gyermekeket láthasson el az intézmény az iskolai szünidőben. A 18 évnél idősebb, speciális iskolában tanuló fogyatékos diákok nem láthatók el a FONI-ban még a szünidőben sem. Ez ügyben várhatóan jogszabály módosítás történik.

A férőhelyek száma – az ellátottak száma

Az intézmény 40 fő ellátására kapott működési engedélyt. Jelenleg 42 fővel van élő megállapodás. Napi átlagos ellátotti létszám 2012. jan. 1. és dec. 31. között: 27 fő.

Ellátottak összetétele (nem, kor, gondozási rászorultság, rehabilitálhatóság, stb.)

A nemek aránya a fiúk többsége felé billen. Fiúk közül 21 fő tartozik a 18-40 éves korosztályba és 2 fő idősebb negyven évnél. Az egy 18 évnél fiatalabb fiú az iskolai szünetek idejében jár az intézményhez. Lányok közül 1 fő 40 évnél idősebb, a többiek 18 és 40 év közöttiek. A FONI-s tagok közül 8 fő mozgássérült. A többiek értelmi akadályozottak és tanulásban akadályozottak. Közülük egy fő látás és hallássérült is, illetve egy fő mozgássérült. Egy fő pedig „csak” látássérültsége miatt jár ide. Az ellátottak nagyon eltérő képességűek, még a mozgássérültek csoportján belül is. Egyéni motivációik, lehetőségeik is igen eltérőek. Az értelmi akadályozottak csoportjába járók szintén nagyon eltérő adottságokkal bírnak. Szó szerint nincs két egyforma odafigyelést/segítséget igénylő ellátott. Önellátásban rész segítséget igényelnek. A rehabilitálhatóságot tekintve többen alkalmasak lennének önálló munkavégzésre, jövedelemszerzésre.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációra példa a helyi adatgyűjtés során nem volt.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön			
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek	
közszolgáltatásokhoz,	kulturális és	fizikai környezetben található akadályok megszüntetése,	információs és kommunikációs akadályok megszüntetése,
sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os			lakókörnyezet

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Civil szervezetek: Egészséges Baja Városért Közalapítvány, Bajáért és Baja Jövőjéért Közalapítvány (ezen alapítványok céljai között leginkább az egészség megőrzése, szűrőprogramok szervezése, egészségtudat erősítése szerepel, valamint a tehetséges fiatalok támogatása, sport támogatása)

Ezen felül az önkormányzat rendszeresen ír ki pályázatokat közművelődés és sport területén, melyre civil szervezetek is pályázhatnak.

A Református Egyház tartja fenn a CÉDRUS-t, mellyel az önkormányzat megállapodást kötött, s ennek keretében nyújtja rendszeresen a támogatást a különféle szociális ellátások biztosítása érdekében.

- b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az együttműködés különféle együttműködési megállapodások, támogatási szerződések megkötésével történik. Az önkormányzat támogatást nyújt mind a fent említett CÉDRUS, mind pedig a nemzetiségi önkormányzatok részére.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat az alábbi társulásokkal kötött megállapodást:

Bajai Kistérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás

Felső-Bácskai Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás

Baja és Környéke Víziközmű Beruházási Önkormányzati Társulás

Felső-Bácskai Regionális Szilárd Hulladéklerakó Önkormányzati Társulás

Felső-Bácskai Önkormányzatok Szilárd Hulladéklerakó Tulajdonközössége

Magyar Zarándokút Önkormányzati Társulás

Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás

Pannon EGTC

Bácskai Kerékpárút-építő Társulás

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok a Baja Város Önkormányzattól kapott támogatást leginkább rendezvényekre költik el, valamint az iskolakezdés támogatása is kiemelt terület.

A nemzetiségi önkormányzatok igyekeznek széles körben biztosítani a gyermekek védelmét (lásd: iskolakezdés támogatása), az egyéb célcsoportok részére a képzési programokban való részvétel lehetőségét (például pályázatokat nyújtanak be képzést elősegítő programokra), a vallás saját nyelven történő gyakorlásának lehetőségét, saját hagyományaik megtartását (különféle nemzetiségi rendezvények szervezése útján).

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Egészséges Baja Városért Közalapítvány főként a nők, idősek, és a gyermekek részére nyújt programlehetőséget, és szűrővizsgálati lehetőségeket. Rendszeresen egészségnap, egészséghét, és egészség hónap megrendezésére kerül sor, melyek alkalmával mindig kiemelt hangsúly kerül a prevencióra is. Rendszeresen adott témakörben szakértők, orvosok tartanak előadást - a közalapítvány meghívására - kiemelten kezelve egy-egy adott témát, egy-egy konkrét betegséget, stb. Gyermekeknél kiemelten kezelendő a gerincproblémák megelőzésére szolgáló szűrővizsgálat, a látás-vizsgálat, fogászati prevenció

tevékenység. Idősebb korosztálynál a szív-és érrendszeri problémák megelőzésére, kezelésére vonatkozóan kerül sor előadások megtartására, valamint a sajnálatos módon egyre gyakoribb daganatos megbetegedések is előtérbe kerülnek egy-egy előadás, program alkalmával.

A Bajaért és Baja Jövőjéért Közalapítvány főként tehetséges gyermekek, fiatalok támogatására jött létre. Támogatást nyújt a közalapítvány például a tehetséges gyermekek nemzetközi zenei versenyeken történő részvételétől kezdődően, egészen a tehetséges sportolók támogatásáig. Céljai tehát széleskörűek, főként a gyermekeket, és fiatalokat érintőek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A Baja Marketing Kft., mely egy 100 %-os önkormányzati cég, kiemelt figyelmet fordít a különböző célcsoportok kulturális életének sokszínűségére. Változatos programokat szervez, melyen a gyerekektől kezdődően a felnőttekig mindenki megtalálja a magának megfelelő programot. Gyermekeknek színházi előadásokat szervez, melyekre délelőttönként a gyermekek az óvodai csoportjukkal tudnak elmenni. 2012 nyarán a Miss Saigon nagyszínpad került megrendezésre, mely szintén sok korosztályt vonzott. A színházteremben, s a Kultúrpalotában rendszeresen bérletes előadások kerülnek megrendezésre. A Kultúrpalotában emellett mozifilm-vetítések, és kiállítások is megrendezésre kerülnek. Ezek inkább az idősebb korosztályt vonzzák.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A nemzetiségi önkormányzatok, és egyéb partnerek bevonása a HEP Fórum összehívásával kezdődött. Ezt követően folyamatos egyeztetés történt a bevont partnerek képviselőivel, mind szóban, mind írásban. A partnerek elmondták tapasztalataikat, s célzott kérdésekre is választ adtak. A partnerek közül akadt olyan is, akinek éves beszámolóját is fel tudtuk használni a program elkészítéséhez.

c) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A HEP internetes felületen, Baja Város hivatalos honlapján az elfogadást követően elérhető lesz mindenki számára. A bevont szervezetek részére szintén megküldésre kerülhet a program, kérve őket, hogy amennyiben újabb ötleteik, észrevételeik merülnek fel a megvalósítás során azt jelezzék az önkormányzat felé. Ezen felül a HEP Fórum is rendszeresen összehívásra kerül majd, melyen szintén lehetőség lesz a végrehajtással kapcsolatos észrevételek visszacsatolására.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	alapkompenciák hiánya, alacsony iskolai végzettség, foglalkoztatás nélküliség, eü. ellátásban való részvétel hiánya	például: NYITOK programban való részvétel, képzések szervezése a célcsoport részére, eü. ellátásban való részvétel szükségességének hangsúlyozása
Gyermekek	gyermekbántalmazás, szülők alacsony iskolai végzettsége, alapkompenciák országos szinttől való elmaradása	védelemben való részvétel lehetősége, kiemelten tehetséges, de szegény gyermekek támogatása, egyénre szabott nevelési terv bevezetése
Idősek	elmagányosodás, elszigetelődés, nehéz elhelyezkedés 55 felett	képzések szervezése a célcsoport részére, internet használatának tanítása, kulturális programok szervezésre részükre
Nők	GYES-ről, GYED-ről munkaerő-piacra visszatérő nők helyzete, családon belüli erőszak	rugalmas munkahely, és munkaidő, családon belüli erőszak elleni védelem-jelzőrendszer kiépítése
Fogyatékkal élők	közlekedési, ügyintézési nehézségek, állapotuk felmérése nehézségekbe ütközik, szórakozási lehetőségeik korlátozottak	akadálymentesítés a közintézményeknél, parkoknál, járdákon, stb., szakemberek képzése, akik felméri a fogyatékkal élők állapotát, konkrétan a célcsoport részére rendezvények szervezése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	romák, mélyszegénységben élők képzése	Családsegítő- és Gyermejjóléti szolgálat, Munkaügyi Kirendeltség
Gyermekek	gyermekbántalmazás megelőzése, leküzdése, alapkompenciák fejlesztése	Családsegítő- és Gyermejjóléti szolgálat, védőnői hálózat, Iskolaigazgatók
Idősek	időseknek programok szervezése	Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központ, Baja Marketing Kft.

Nők	családon belüli erőszak kérdésének megoldása, munkába visszatérő nők részére rugalmas munkaidő	Bajai Rendőrkapitányság, Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, foglalkoztatók
Fogyatékkal élők	közlekedés, és ügyintézés könnyítése	foglalkoztatók

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára a létfenntartás, oktatásban, egészségügyi ellátásban való részvétel ne jelentsen problémát.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, egészséges életmódra nevelését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök elmagányosodásának leküzdésére, részükre különféle programok, és egészségük megőrzése érdekében szűrővizsgálatok szervezésével.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermekvállalást követően a munkaerő-piacra történő visszatérés mielőbbi lehetőségét, rugalmas munkaidő biztosításával.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közlekedésének, ügyeik intézésének könnyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A. Romák, mélyszegénységben élők képzése B. Gyermekbántalmazás megelőzése, leküzdése, Az alapkompentenciák fejlesztése C. Családon belüli erőszak kérdésének megoldása, Munkába visszatérő nők részére rugalmas munkaidő bevezetése D. Idősöknek programok szervezése E. Közlekedés és ügyintézés könnyítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A. Nő a mélyszegénységben élők száma B. Gyermekbántalmazás családon belül, Alapkompentenciák elmaradása az országos átlagtól C. Nőket ért családon belüli erőszak, Munkaerőpiacra visszatérő nők elhelyezkedésének nehézsége D. Elmagányosodás E. Közlekedés, ügyintézés nehézsége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	rövidtávú cél: A. 1-2 éven belül szignifikáns módon visszaszorítani a munkanélküliek számát B. Gyermekbántalmazás megelőzése, Egyéni nevelési terv bevezetése C. Családon belüli erőszak előfordulásának csökkentése, Foglalkoztatókkal való kommunikáció a rugalmas munkaidő lehetőségéről D. Községi programok E. Foglalkoztatókkal kommunikáció az akadálymentesítés lehetőségeiről
	középtávú cél: A. Foglalkoztatást elősegítő programok bővítése B. Gyermekbántalmazás megelőzése, Egyéni nevelési terv bevezetése C. Partnerek (Családsegítő Szolgálat és Bajai Rendőrkapitányság) bevonása a családon belüli erőszak leküzdésébe (egyeztetések), Foglalkoztatóktól intézkedési terv bekérése a rugalmas munkaidő bevezetésének lehetőségéről D. Idősök Nappali Ellátása lehetőségének bővítése E. Akadálymentesítéssel kapcsolatos projektekben való részvétel
	hosszútávú cél: visszaszorítani, minimálisra csökkenteni a munkanélküliek számát

	A. Visszaszorítani a munkanélküliek számát B. Gyermekbántalmazás megszüntetése, Alapkompetenciák országos szintre való felzárkóztatása C. Családon belüli erőszak visszaszorítása, Rugalmas munkaidő bevezetése D. Nyugdíjas házak kialakítása E. Akadálymentes környezet
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A. Munkaügyi Kirendeltségen keresztül a helyi foglalkoztatók információval való ellátása B. Családsegítő Szolgálattal egyeztetés a gyermekbántalmazás felszámolásának lehetőségeiről, Osztályfőnökökkel való egyeztetés a nevelési terv készítéséről C. Családsegítő Szolgálattal egyeztetés a családon belüli erőszak felszámolásának lehetőségeiről, Munkaügyi Kirendeltségen keresztül a rugalmas munkaidőt biztosító foglalkoztatók feltérképezése D. Idősek részére klubok, programok szervezése E. Foglalkoztatókkal kommunikáció
Résztvevők és felelős	A. Munkaügyi Kirendeltség B. Családsegítő Szolgálat, Iskolaigazgatók, osztályfőnökök C. Családsegítő Szolgálat, Bajai Rendőrkapitányság, foglalkoztatók D. Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központ, Baja Marketing Kft., CÉDRUS E. Foglalkoztatók, Mozgáskorlátozottak Dél-Bács-Kiskun Megyei Egyesülete
Partnerek	A. Munkaügyi Kirendeltség B. Családsegítő Szolgálat, Bajai Rendőrkapitányság, Iskolaigazgatók C. Családsegítő Szolgálat, Bajai Rendőrkapitányság, foglalkoztatók D. Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központ, Baja Marketing Kft., CÉDRUS E. Foglalkoztatók
Határidő(k) pontokba szedve	rövidtávú: 2015. december 31. hosszútávú: 2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A. Munkaügyi Kirendeltségtől rendszeresen – akár félévente - kimutatás, nyilvántartás kérése – százalékokban kifejezve – hogy mennyivel csökkent a munkanélküliek száma B. Családsegítő Szolgálattól évente kimutatás kérése a tárgyévben előforduló gyermekbántalmazásról, Iskolaigazgatóktól évente kompetenciamérést tartalmazó táblázat bekérése C. Családsegítő Szolgálattól évente nyilvántartás kérése a tárgyévben előfordult családon belüli erőszak számáról, illetve Munkaügyi Kirendeltségtől kimutatás kérése a gyes-ről visszatérő nők elhelyezkedéséről D. Ady Endre Városi Könyvtár és Művelődési Központtól, Baja Marketing Kft.-től kifejezetten az időseket célzó programokról kimutatás kérése E. Folyamatos egyeztetés a foglalkoztatókkal.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A. Munkaerő-piaci helyzet romlása B. Magas a látencia, Oktatási intézmények átszervezése/osztályok összevonása C. Magas a látencia, Egyes foglalkoztatók nem tudnak rugalmas munkaidőt bevezetni D. Nem vesznek részt a programokon E. A foglalkoztatók nem tudják finanszírozni az akadálymentesítést
Szükséges erőforrások	EU-s társfinanszírozási programok (például: Norvég Alap, KEOP, stb.)

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseibe n feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Romák, mélyszegényekben élők képzése	Nő a mélyszegénységben élők száma	Munkanélküliség visszaszorítása	Városfejlesztési Stratégia-Antiszegregációs terv	Munkaügyi Kirendeltségen keresztül a helyi foglalkoztatók információival való ellátása	Munkaügyi Kirendeltség	2020. december 31.	100 %	EU társfinanszírozás i programok	10 év
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekbántalmazás megelőzése, leküzdése	Gyermekbántalmazás családon belül	Gyermekbántalmazás megszüntetése	Jelenleg nem rendelkezik a város ilyen irányú koncepcióval	Családsegítő Szolgálattal egyeztetés a gyermekbántalmazás felfedezésének lehetőségeiről	Családsegítő Szolgálat	2020. december 31.	0	Jelzőrendszer bővítése	10 év
2	Az alapkompeticiaiák fejlesztése	Alapkompeticia elmaradása az országos átlagtól	Alapkompeticia országos szintre való felzárkóztatása	Közzétartási Esélyegyenlőség i Program	Osztályfőnökökkel egyeztetés a nevelési terv készítéséről	Iskolaigazgatók, osztályfőnökök	2020. december 31.	100 %	Jobb oktatást segítő eszközök alkalmazása	10 év
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Családon belüli erőszak kérdéseinek megoldása	Nőket érint családon belüli erőszak	Családon belüli erőszak visszaszorítása	Jelenleg nem rendelkezik a város ilyen irányú koncepcióval	Családsegítő Szolgálattal való egyeztetés a családon belüli erőszak felfedezésének lehetőségeiről	Családsegítő Szolgálat, Bajai Rendőrkapitányság	2020. december 31.	0	Jelzőrendszer bővítése	10 év
2	Munkába visszatérő	Munkaerőpiacra visszatérő nők elhelyezkedésén	Rugalmas munkaidő bevezetése	Jelenleg nem rendelkezik a város ilyen	Munkaügyi Kirendeltségen keresztül a	Foglalkoztatók	2020. december 31.	100 %	EU társfinanszírozás i programok	10 év

	nők részére rugalmas munkaidő bevezetése	ek nehézsége	irányú konceptióval	rugalmas munkaidőt biztosító foglalkoztatók feltérképezése					
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Időseknek programok szervezése	Elmagányosodás	Programok szervezése, Nyugdíjas házak kialakítása	Baja Egészségterve	Város	Idősek klubok, programok szervezése	Ady Városi Könyvtár és Művelődési Központ, Baja Marketing Kft., CÉDRUS	Endre	2020. december 31.
								100 %	EU társfinanszírozás i programok
									10 év
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Közlekedés és ügyintézés könnyítése	Közlekedés, ügyintézés nehézsége	Akadálymentes környezet	Városfejlesztési Stratégia- Antiszegregációs terv	Foglalkoztatók al kommunikáció	Foglalkoztatók			2020. december 31.
								100 %	EU társfinanszírozás i programok
									10 év

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

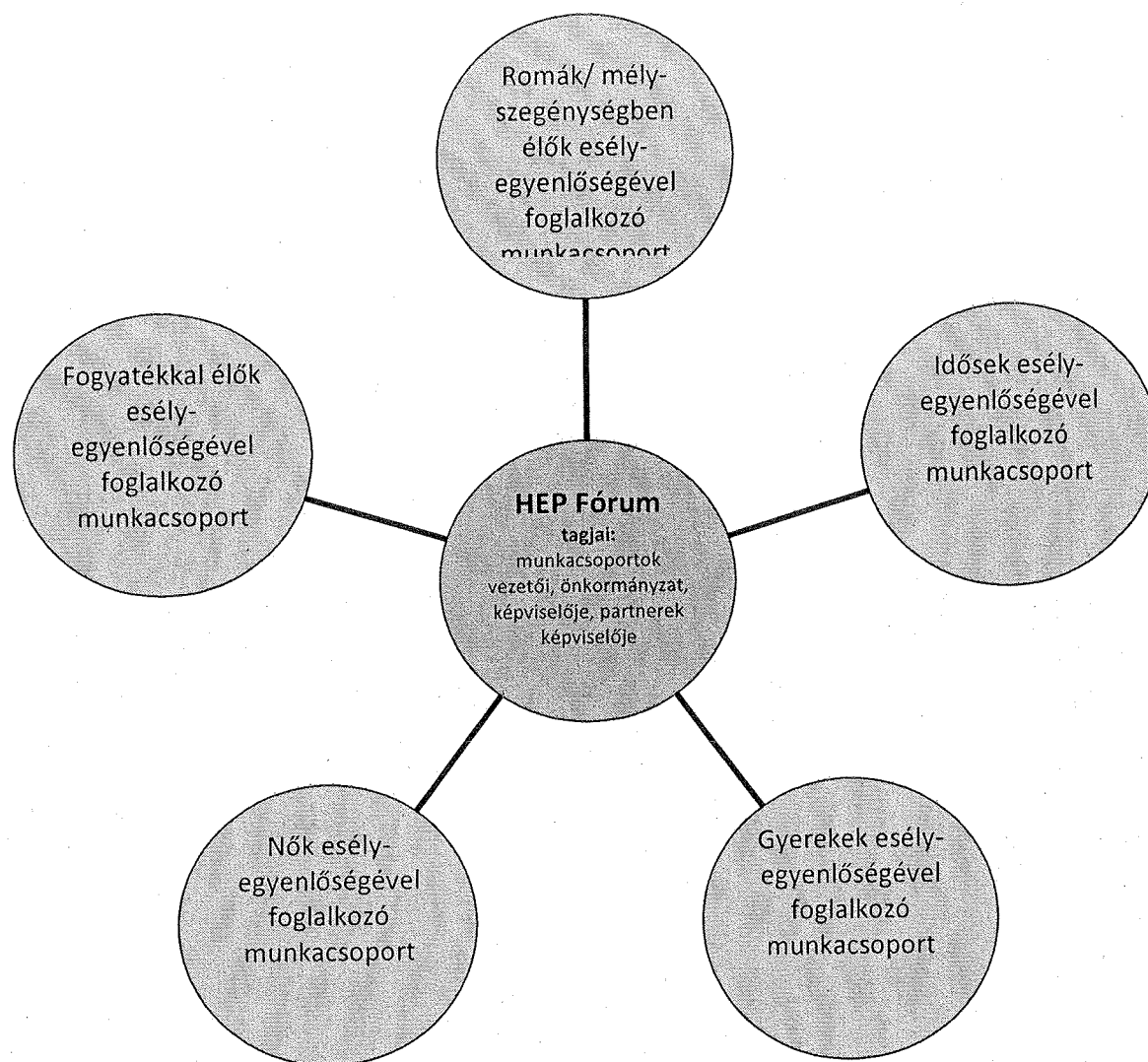
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében 2013. május 23. napján HEP Fórumot hoztunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Csóka Zoltánné irodavezető felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével dr. Margit Emese jogi előadóval.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

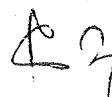
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Baja város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Baja Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és²⁷/2013. (VI. 27.) határozatával elfogadta.

Dátum

Aláírás

